

Barcode : 2020050019183

Title - 10054 rxgveidaabdi ka prayoogamu

Author -

Language - Telugu

Pages - 87

Publication Year - 1917

Barcode EAN.UCC-13

2020050019183

Wingless adult

Sho 736.

Reg no 6877

✓
200 R₀ to 2^{0.5} (at $\alpha = 0$) ✓

ఒమ్.

పరిప్రమ్మణేసమః.

బు గ్యే దా చి క ప్రయోగము.

ఇ.సి,

శ్రీ బ్రాహ్మణ పట్టానిలి ప్రముఖులు,
చెందు నాగలింగశాస్త్రాలనారి పుత్రులు

చల్లూ ల త్రైన్స్ సింహ తౌ సైచె

స్వప్రాగ్నసహాతమగా ప్రాయంబించి,
చు || ప్రంపటి అమ్మణ్ణ తౌ సైప్రాగ్నిచే ఒరిష్ట్రోపంబించి,

స్వదీక్షియ

శ్రీ ఆర్యాసందము ద్రాక్షరశాలయందు
ముద్రింపంబడియె.

న చి నీ ప ట్ల ళ ము.

ముదటింట్లు - 500 - ప్రాతులు.

Registered Copy, Right.

షనివారం 0—8—0

1917.

శ్రీ రస్త.

శ్రీసురుభ్యాన్నమః.

బు గేయ దా బ్రాహ్మి క ప్రయోగము.

శ్లో॥ అభ్యితార్థ సిద్ధ్యితం పూజతోయస్సురైరపి ।

సర్వవిష్ణుచి దేత స్నేగణాధి పతయేనమః ॥

...ద్విరాచయ్య॥ పవిత్రంతేనకూర్బహృతిష్టవ్ । పవిత్రధార
సేవినయోగః । ఓంపవిత్రంతేవితతం బ్రహ్మణస్పుతే వృభుర్నాత్రాణి వర్యై
షివిశ్వతః । అత్తప్రతమూర్ఖతదామో అస్సుతే కృతాస్తాధ్వహం తత్త
త్వమాశత్త॥ (2-3-5) ఇతిపవిత్రంధృత్యా॥ గయేమం గయేయం గయే
యమ్॥ శ్లో॥ దేవతాభ్యః పితృభ్యాచ్ మహాయాగిభ్యవవచా నమస్స్వ
ధాయై స్వాహాయైనిత్యమేవనమోనమః ॥ ఈతానః పితృరూపేణ మహా
దేవోమహేశ్వరః । ప్రీయతాంభగవానీశః పరమాత్మాసదాశివః ॥ పృథి
వ్యాఖ్యతినంకల్ప్య॥ ఏవంగుణవిశేషం విశిష్టాయూం చుణ్యతిథా ॥ ప్రాచీ
నాపీతి ॥ అస్మైత్తుః (మాతుః) ప్రాతిసాంవత్రరిక మృతాహాయాన్న
శ్రాంక్షాదీ । ఆదాదేహంద్రియాది కర్మలభోక్తుగ్రహమూర్ఖాండ ఆత్మద్రవ్య
స్థల శుద్ధ్యితం కలశార్చనపురస్సరం ప్రాయశ్చిత్తసూక్త మంత్రపరశం
(సవ్యం) కరిష్యై॥ ఇదంతే పూర్తిం సనవిత్తమింద్రీ పితృసామమైనాశత
క్రతో । పూర్ణాణ్ణామసురస్య మధ్యోయం విశ్వాషితభిహర్యంతదే
వాః॥ (స-ఎ-ఱ3) ఆక్తలశేషుధావతి పవిత్రేపరిమిచ్యతే । ఉక్కోర్యజ్ఞేషు
వర్ధతే॥ (ఎ-స-2) * ఇమంమేగంగేయమనే సరస్వతిత్తత్తద్విస్తమంప

* ఇమంమేగంగేత్యస్య మంత్రస్య సింఘుర్విపబుణిః । సర్వాసద్వ్యాక్తవతాప్రిష్టవ
ఘండః । గంగాధ్యాపామానే వినియోగః॥

చత్తాపరుష్టాయ్ | స్తోత్రమరుద్వులథే ఇతి స్తుమార్జికియేశ్వర్మాహ్యసుషుప్తి
 మయ్యా || (స-3-ఎ) ఇత్యుదకం శాముప్రాతేనియేష్ట్ || గంధిక్యారాం
 దురాధ్రూరాం ఇత్యపుష్టం క్రోమిణం | తస్వీరిం సర్వ భూతాపాం
 తాముపణాపహ్యామైశ్రియమ్ || (ధ-ధ-3४) పణిశిష్టం ఇతిగంధం నిష్టేష్ట్ ||
 క్లో || యవోఉసిధాస్యరాజో ఎంవారుణో మధుసంయుతః | నిలోదస్సర్వ
 పాపానాం పవిత్రమృణిభిస్సుల్చుతమ్ || ఇతియవాణిష్టేష్ట్ || ప్రాచీనా
 వీతీ || తిరోఉసిసోమదేవమ్యే గోసవేదేవనిర్మితః ప్రత్యువదిభ్యః ప్రత్యస్సుధ
 యా పిత్రానిమాం కొన్సీప్రోమాహో నస్సుధానమః || ఇతితిలాణ
 నిష్టేష్ట్ || సవ్యం || శరాంసః కుశరాస్తరాస్తసైన్సర్వాంత | ముంజ
 అద్భుతాస్తానైఇణాస్త ర్యోకంస్తులిపుత (అ-గి-గర) ఇతికూర్చునిష్టేష్ట్ ||
 సహిరత్యానిద్రామసేస్తువాశస్తితాభగః | తంభోగంచితమామవో ||
 (ధ-ధ-అగి) ఇతి హిరణ్యానిష్టేష్ట్ || యాఃస్తులిన్నిర్వ్యా అశ్వలా అపుష్ట
 యాశ్చ ప్రస్తుప్సిణః | బృహస్పతి ప్రసూత్రాస్తానోముంచుత్యంమాసః ||
 (స-గి-ఎ) ఇతిఘలం నిష్టేష్ట్ || నతంశైలూమిఃకల్గులబసింపో వామదే
 వ్యోవాంపణామగైయ్యేదేవముపరిట్టాద్భుషణతమంత్యోత్రిష్ట్ || ప్రా
 యశ్చిత్తసూక్తమంత్రపరనే వినియోగః || ఓంసతమంపైశానమైతం
 దేవాస్తాలప్తమర్యాస్తజోపస్తోయమర్యమా | స్తుత్రోనయంతిష్టరుల్లో
 అత్తిద్విషః | తథిన్యయంవృత్తిమహేం వర్షామిత్రార్యమః | యేన్నానిరం
 హసోయూయంప్రాథాచాచమర్యమహిద్విషః || తేస్తూనంనోయమూత
 న్యేవరుణోమిత్రోఅర్యమా | నయుషాండ్నోస్తేషాంప్రాపణింపుణః పుష్ట
 ణ్యోద్విషః || యూయంవిశ్వంపరిపాతవరుణోమిత్రోఅర్యమా | యు

మౌక్తం శర్షపేతి ర్యోన్యమేసువు గ్రిణీతయో తీర్యిషః ॥ ఆశిత్యాస్తాలాస్తిస్మీ
ధీవరుణోన్యాతో అర్థమూ । క్రైగంమురుణోన్యదంసు వేషేదనుగ్నిం
స్వస్తయేతిర్యిషః ॥ సేతారాణముణు సిరోవరుణోన్యాతో అర్థమూ । ఆశి
విత్యానిదులైతో రాబసస్చము గ్రీనాహేతిర్యిషః ॥ గునముస్నాభ్యముతయే
వరుణోన్యాతో అర్థమూ । గీర్ఘయచ్ఛంతుప్రప్రతిత్యాస్తాయిదమవే
అలైర్యిషః ॥ యథాహూత్యద్వసన్యాతో ర్యం చిత్రాదిత్తితామమంచతాయ
జత్రాః । త్వివోమ్యాస్నమ్యుచత్కాస్యంతాః ప్రతార్యాస్ప్రతార్యాత
యుః ॥ (ర-2-03) శారీరమట్టస్య ఆత్మాబుమిః । సద్యాదేవతా ప్రకల
తిపురుమంచందఃమమటీరమద్య కేజపేవిసయోగః । శారీరమంతఃకిరణో
పఫూతంవాజిచ్చవిష్ణుర్భగవానశేషః । శమన్మయేత్యక్తమమేహాశ్చర్ణవ
పాదనాంతేహృదిసన్నివిష్టే ॥ అంతస్మధింబహిస్మధిం శుద్ధాధర్మమయో
చ్యతాం । సకచేత్యమలేతస్నీ శుచిరేవాస్మిసర్వదా ॥ బాహోశాయివ
ఘూతాననఫ్మూ బౌధాంశ్చభగవానజః । శమన్మయేస్త్వసంతాత్మా విష్ణు
శ్చేతసిసంస్థితః ॥ శారీరంమేహృదీకేశపుండరీకాకుమానసం । పాపంప
శమకూద్యత్వం వాకృతంమమమాఫవ ॥ యద్యప్యపహతఃపాపై ర్యాచి
వాత్యంతదుష్టాలైః । తథాపిసంస్నేధియస్మా సర్వపాపైప్రముచ్యతే ॥
అపవిత్రఃపవిత్రోవా సర్వావస్థాంగతోపివా । యస్మాచేత్పుండరీకాకుం
సబాప్యభ్యాతరశ్ముచిః ॥ అథ మాగ్జనమ్ ॥ శుచీవోహూవ్యమరుతశ్ము
చీనాంశుచింపినోమ్యక్యరంశుచిభ్రుః । బుణైనస్తయ్యమృతసాప ఆయ
చుచ్చిజన్మాస్తశ్ముచయః పాపకాః ॥ (గ-8-18) ఇగ్నిశ్ముచిప్రతతశ్ము
శ్ముచిర్యప్రశ్ముచిఃకమిః । శుచీవోచత్తతమయః ॥ (E-3-80) ఉదార్శైశు
చయ స్తవశ్ముకాభాజంతశరతే । తనజ్యోతీంశ్యర్పయు ॥ (E-3-38)

ఏకోన్యంద్ర్యం స్తుతామస్తుదం శుభ్రేషిపామ్యా । శుభ్రేతుకై ర్యావుల
 ధ్యానం శుభ్రులై ర్యావులుమతు ॥ ఇంద్రశుభ్రులై అగహి శుభ్రశుభ్రుదాభి
 గూతిభిః । శుభ్రులై యంనిధారయ శుభ్రుమమధిప్రమ్యః ॥ ఇంద్రశు
 భ్రుహినోర్యియం శుభ్రురత్ననిధాశుమై । శుభ్రువులైత్రాణేజమ్యునేశు
 భ్రువాజుసిషాసని ॥ (E-E-30) అథ బ్రాహ్మణమార్జనం ॥ శ్రావణాసే
 మ్యమృతంతొతుం । యేనాన్నవిత్రేతాత్మానంపునానేసదా । తేనస్తా
 ప్రసధారేణ పావమూన్యఃపునంతుమాం ॥ శ్రావణాత్యంపవిత్రంశ్రోదాయ
 మంహిర్ణుణ్యయం । తేనబ్రహ్మవిదోనుయంపుతం బ్రహ్మపునిమహేం ॥
 ఇంద్రశుభ్రుతీపునామాపునాతుసమస్యాస్తాయవరుణస్సమిచ్యాముమో
 రాజు ప్రశ్నాభిః పునాతుమాభూతవేదామ్రోభ్యయంత్యా పునాతు ॥
 (2-ఉ-10) అనంతరం పరిశిష్టం ॥ గృహణిసర్వాణిసలాని శుభీనిభవంతు ॥
 సద్యేపాకాః శుచయోభవంతు ॥ ప్రాచీనావీతి ॥ సతిలజలహిరణ్యదర్శ
 కుతాణగృహీత్యా ॥ బ్రాహ్మణానాంత్రిః ప్రద్యుషం ॥ శ్లో ॥ సమస్తసంపత్తు
 మవాప్తిహేతవస్తుముఖితాపత్యులఘూమకేతవః । అపారసంసారసము
 ద్రసేతవః పునంతుమాంబ్రాహ్మణపాదపాంసవః ॥ ఆపద్మనధ్యాంతసమా
 ప్రసభానవస్తుమిహితార్థార్పణకామధేనవః । సమస్తతీర్థాంబుపవిత్రమూ
 శ్రుయో రక్షింతుమాంబ్రాహ్మణపాదపాంసవః ॥ ఆధివ్యాధిహరంన్యా
 ణాం మృత్యుదారిద్వ్యనాశనం । ప్రీపుష్టిక్తిదంపందే విప్రశ్రీపాదపం
 కజం ॥ విహోఘుదర్శనాత్మద్యః కీయంతేపాపరాశయః । వందనాన్యా
 గాఛావాప్తి రర్చనాదచ్యుతంపదం ॥ అశేషేహేపరిషత్ మదీయాంనిష్టాప
 నామవధార్య ॥ మయూసమర్పితామిమాంపరిష్ట్రమ్మైనాం యథోక్తదశ్శ
 నామివస్యేక్త్వం ॥ నమోబ్రాహ్మణ్యదేవాయ గోబ్రాహ్మణహితాయచా

జగద్గితాయకృష్ణాయ గోవిధిదాయనమోసమః ॥ యూవతీర్మైదేవతాస్తా
స్నేర్వావేదవిదిబ్రాహ్మణజేవసంశితస్త్రోదాప్రస్త్రోషభోణ్య వేదపిదోభ్విధివే
వివేనముస్త్రాయస్త్రోష్టోలంక్తర్తయేదేతాస్తవద్దేవతాః ప్రీతాతి ॥ యజ్ఞోవ్

దం ॥ ద్వానమస్త్రారాకృత్వా ॥ పుర్వోవ్త్వవంగుణ విశేషణ విశిష్టా
యాం పుణ్యతిథం ॥ ప్రాచీనావీతి ॥ అస్త్రోషితుః ప్రాతిసాంవత్సరికమ్ల
తాహాఖ్యాన్సుశ్రాద్ధంకర్తుంముఖ్యకాలోభూత్వమమ అధికార సంపద
స్త్రోభవంతోబ్యవంతు అధికారసంపదస్తు ॥ కాలశ్చముఖ్యకాలోఽ
స్తు ॥ సవ్యం ॥ పాకాదీనాంపవిత్రితాస్తు । ఇతిభవంతోబ్యవంతు పాకా
దీనాంపవిత్రితాస్తు ॥ ఏవంగుణ.....తిథం ॥ ప్రా ॥ అస్త్రోషితుః ప్రాతి
సాంవత్సరిక మృతాహాఖ్యాన్సుశ్రాద్ధే ॥ అస్త్రోషిత్వపితామహ ప్రపితా
మహానాం.....శర్మణాం.....గోత్రాణాం.....వసురుప్రాదిత్య రూపా
ణాం (సవ్యం) పురూరవార్ధీవసంజ్ఞికానాం విశ్వేషాందేవానాంచ ।
అస్త్రేసహామిషాపార్వణవిధాసేన (ప్రా) అస్త్రోషితుః ప్రాతిసాంవత్సరిక
మృతాహాఖ్యాన్సుశ్రాద్ధం యుష్మదనుజ్ఞయా అన్యాదిద్వేషణస్తుదైవం ॥
అద్య (సవ్యం) కరిష్య ॥ కురుష్య ॥ హస్తాదకందత్వా ॥ పురూరవా
ర్ధీవసంజ్ఞికానాం విశ్వేషాం దేవానాం స్థానే ఆహాపసీయాంధేష్టణం
దత్వాభవద్భీః క్షణః ప్రసాదః కరణీయః । అస్తుకరణీయః ॥ (పా 9) అస్త్రో
షిత్వపితామహ ప్రపితామహానాం శర్మణాం గోత్రాణాం వసురుప్రా
దిత్యరూపాణాం స్థానేఆహాపసీయాంధేష్టణం దత్వాభవద్భీః క్షణః ప్రసాదః
కరణీయః । అస్తుకరణీయః । అకోఽధనైశ్చౌచప్రార్థైస్తతం బ్రహ్మవ్యాపాదిభీః
భవితవ్యం భవద్భీశ్చమయాచ శ్రాద్ధకర్మణి ॥ శ్రాద్ధకర్మ (సవ్యం) కరిష్య ॥
కురుష్య గృహపూర్వాంగణే గోమయేనమండలం । దేనస్థానేచతుర్శం
పిత్రస్థానేవర్తులం కృత్వా । పురూరవార్ధీవసంజ్ఞికానాం విశ్వేషాం
దేవానాం పాద్యస్థానే ఇదమిదమాసనం దైవేషణః క్రియతాం । అర్చత

ప్రార్చత । అమింధాః పుష్టార్థాభుమే అష్టతాః । అమికుశాః సకలా
 రాధనైస్విచ్తమస్తు ॥ (పీ) పితృపితామహ ప్రపితామహానాం పాద్య
 స్తానే ఇదమిదమాసనం శ్రాద్ధేషణః క్రియతాః । అర్చతప్రార్చత । అమి
 గంధాః పుష్టార్థాభుమేతీలు ॥ అమికుశాః సకలారాధనై స్విచ్తమస్తు
 (సవ్యం) పుసూరవాద్రోవసగభ్రతా విశ్వేదేవాః స్వాగతంసుస్వాగతంపిశ్వే
 దేవాః ఇచంవః పాద్యాసుపాద్యం । పవిత్రంవిసృజ్యా । శంనోదేవసింధుద్వీప
 ఆపోగాంయత్తి । మండలోపరిపాపప్రకౌశనే వినియోగః ॥ ఓంశంనోనే
 గ్రభిష్టతు ఆపోభవంతు స్తుతమ్యో । శంయోక్షిప్తవంతునః ॥ (౨-౬-౫) చర
 ణా వ్రవిశ్రీం వితతం పురూణం యేసప్తుతస్తరతి దుష్టుతాని । తేన
 పవిత్రేణ స్తుదేసప్తుతా అశిక్తాప్యుషమరాతింతరేమః । యజుర్వేదంనారా
 యజులు నమోచస్వాణ్యదేవాయ గోబ్రాప్యుషాపోతాయచ । జగద్ధితా
 యక్కణాయ గోవిదాయనమోనమః ॥ పృథివ్యాం యూనిటీరానితాని
 తీగ్మానినాగరీ సాగరేసర్వతీర్థాని పదేవిప్రస్వదయేణే ॥ పవిత్రంకృత్యా
 యదీచ్ఛసిమహరాజు సర్వతీర్థావగామనం । విప్రపాదవినిమ్యక్తత్తు
 యా శిరసిథారయు ॥ (పీ) అస్మిత్తప్తపితామహ ప్రపితామహః । స్వాగ
 తం సుస్వాగతం పితృపితామహప్రపితామహః । ఇదంవఃపాద్యం సుపా
 ద్యా । పవిత్రం విసృజ్య ప్రకౌశనాదికం పూర్వవత్ । పవిత్రంత్యజేత్
 (సవ్యం) కర్తాపాదాప్రకౌశ్యా । ఆచమ్య ప్రవిత్రవంతః ప్రావాచమాసతే
 ప్రిత్తిషాం ప్రాత్మోఽభిరక్తతి ప్రతం । మహాస్మముద్రం వరుణస్తోద్దే
 ధీర్థా ఇచ్ఛేకుర్మనుణ్ణురభం ॥ (౨-౭-౭) ఇతిపవిత్రం ధారయేత్ ॥
 వాయుధారణం కృత్యా ॥ ఓం ఓం అద్యపూర్వోక్త + + తిథా ॥
 (పీ) అస్మిత్తముః ప్రాతిసాంవత్తరిక మృతాసభ్యాన్నశార్థదేశ భవదను
 జ్ఞయా ప్రక్రాంతం శ్రాద్ధకర్మా (సవ్యం) కరిష్య ॥ కురుష్యా (పీ) అప

మతా అసురారక్షణి విష్ణుచాయేషయంతి, పుధివీమనుః అన్యతేతో
 గచ్ఛంతు యత్తైషాంగతంమనః ॥ తిలాకావికిరేత్ ॥ (సవ్యం) ఉదీరతా
 మవరుడుత్వరాస్తంన్నధ్వమాః ప్రితరస్సమ్యసః అసుంయ త్తయురవ్రకా
 బుత్స్థాస్మీనోవంతు ప్రిత్తోహవేషు॥ (2-ఎ-12) ఇతిజపేత్ ॥ మండలం
 కృత్వాంభూర్భువన్స్యః ॥ బుత్తువిత్తుర్వర్ల్యంభగ్గోదేవస్యామహిం
 ధియోయోనః ప్రత్యోదయాత్ ॥ (3-ప-10) ఇతిపాకప్రోక్షణా విశ్యే
 దేవస్థానే గాయత్ర్యప్రోక్ష్య ॥ చతుర్శమండలంకృత్వాం ॥ బుభూర్భు
 వస్యః ॥ బుత్తువిత్తుర్విత్తుర్విత్తుర్విత్తుర్విత్తుర్విత్తుర్విత్తుర్విత్తు
 గత్తుపినా ॥ యస్మిన్నిత్తుపినా ॥ అపవిత్రః పవిత్రోవాసర్వావస్థాం
 ర్థం సుపాదితాః పదార్థాః దేశతఃకాలతస్మి శ్రాద్ధయోగ్యా భవంత్యైతి
 భవంత్యో బ్రువంతు ॥ శాంతిధయోగ్యాభవంతు ॥ శ్రాద్ధకాలేగయాం ధ్యా
 త్వాం ధ్యాత్వాం దేవంజనార్దనంవన్యాదీంశ్చపిత్రోఽధ్యాత్వాంతత్ప్రాప్తం
 ప్రవర్తయే ॥ పురూరవార్ద్రీవసంజీకానాం విశ్యేషాం దేవా
 నాం ఇదమిదమాసనం ॥ సుఖాసనం విశ్యేదేవదైవేక్షణః క్రియతాంచం
 తథా ॥ ప్రాప్తువంతుభవంతః ॥ ప్రాప్తువామా పురూరవార్ద్రీవ సంజీ
 కాణ విశ్యోదేవాణ భవత్తుభవత్తుచత వాహయిష్యో ॥ ఆవాహయు ॥
 విశ్యేదేవాస్త ఆగత శృష్టుతామ ఇమరహవం ॥ ఏదం బ్రహ్మార్థిషీదత్ ॥
 (ప-స-18) ఇత్యావాహ్య ॥ విశ్యేదేవాశ్చశృష్టుతేమం హవంమేయే
 అంతరిక్షేయ ఉపద్వయిష్టు ॥ యేలగ్నిజిష్యో ఉత్పాయజ్ఞత్రాత్మాన్ద్యస్మీ
 బ్రహ్మిషమాదయధ్వం ॥ (ప-స-19) ఇతిజపిత్వా ॥ ఆగచ్ఛంతు మహా
 గావిశ్యేదేవా మహబలాః ॥ యేలత్రవిషితా శ్రాద్ధదేసవధానా భవం

తుతీ॥ ఇత్యపథాయ॥ సావధానాస్తు॥ అస్త్యప్రతే ఆసాద్యప్రాత్మ్యా
 ఉద్ధత్త్యా ఉత్తానేపోత్మ్యా యవాన్వికీర్యా ఉదకమాపూర్యా । శంనోదేవి
 రితిసక్షదభిమంత్యా । శంనోదేవేరభిష్టయ్య ఆపోభవంతుపీతయ్యా । శంయో
 రభిస్రవంతునః॥ (2-ఎ-గి) యవోసిధాన్యరాజోవా వారుణో మథుసం
 యుతః । నిణోదస్సర్వపాపానాం పవిత్రంబుషిభిస్మృతంచివ్యాః అర్థ్యపం
 త్రయోః । అర్చతపార్చుత । అమాగంధాః । పుష్మార్థాశ్మే అత్తతాః ।
 అమాకుశాః । ఇమానిక్రీతులసీదర్భపత్ర తృణానిచ । కూర్చోదక్కైనైవ
 అష్టాష్ట్యై స్నంపూర్ణార్ఘవమస్తాదేవపాత్రీసంపన్మే । ప్రాతో
 పరిదర్భో బ్రాహ్మణాయదధ్యత్ । అధోదర్భో స్వయంగృహీత్యా
 స్వాహాయై స్నాన్యహాయై స్వాహాయైః । సంత్వయైః । హస్తదకం
 దత్తాయి । హస్తదకం గృహీత్యా । పురూరవసంజ్ఞికా విశ్వేదేవాణిదంవో
 అభ్యుటిం స్వాహానమః । అస్త్వయైం । తతశ్శుద్ధోదకం । హస్తదకందత్తాయి
 హస్తదకంగృహీత్యా । ఆర్ద్రీవసంజ్ఞికా విశ్వేదేవా ఇదంవోఅభ్యుటిం
 స్వాహానమః । అస్త్వయైం । తతశ్శుద్ధోదకం ॥ యాదివ్యాపతః పయసా
 ఫంబభూతుర్వాయాలంతరిష్టో ఉతపార్థివ్రీర్వాయః । హిరణ్యవర్ణాయజి యూస్తాన్
 ఆపశ్చివాశ్చం ప్రోనాభవంతు ॥ ఇత్యభిమంత్యా ॥ విశ్వేదేవేభ్యః ప్రతే
 సానేషః । సుధానమసి ॥ తతశ్శుద్ధోదకం ॥ అర్చనం ॥ అర్చతప్రార్చతప్రియ
 మేధాస్తాలర్చత । అర్చంత పుత్రీకాఉతపుర్వనుధైష్ట్యోర్చత ॥ (ఎ-గి-ఎ)
 గంధార్వారాం దుర్భర్వాం ఇత్యపుష్టాం కర్తిషిషేం । ఊశ్వరీం సర్వభూ
 త్రానాం తామిహాపహ్యాయై శ్రియం ॥ (4-4-34) పరిశిష్టం ॥ పురూర
 వార్దీవసంజ్ఞికా విశ్వేదేవాః యథాభాగశః అమావోగంధాః । సుగం
 ధాః ॥ ఆయనేతే పురాయణై దూత్యారోహంతుప్రమీషేః । పూర్విదాశ్చ

ప్రండరికాణి సముద్రస్య గృహణమీ (స-2-30) పుష్టార్థాణమే అత్తాః. సుపుష్టాణి ఉడకద్రవ్యేష్టవసాంకల్పికోఽధూపః । సుధూపః ।
 ఉద్దీప్యస్వజాతవేదోపథ్ముం నీర్ బుత్తింమమ్ । ప్రశాగ్ శ్చమహ్యమూ
 వస్తూజీవనంచ దిశోదిశ । యజ్ ద్వేదంనారాయణం । జ్యోలాథేదేనదేవ
 పూజాస్థితంవోజ్యోతిః । సుజ్యోతిః । యువాసువాసాః పరివీత ఆగ్రాత్న
 ఉత్సేయాన్ధవశి జాయమూపః । తంధీరాసః క్రవయుణ్ణుయంతిస్యాధ్యోత్స
 త్రైమనసాదేవయంతః ॥ (3-०.३) అంతః ప్రావరణార్థం ఇదంపత్తం ।
 ఆచాచ్చదనార్థం పవిత్రార్థం అలంకరణార్థం సాక్షతాణమేకుశాః । అర్పనం
 సంపూర్ణం । సంకల్పసిద్ధిర్స్త్యోతి భవంతోబువంతు । అస్తుసంకల్పసిద్ధిః
 యుష్మదనుజ్ఞయా పిత్రాద్యర్చనం కరిష్యే॥ కురుష్య॥ (పారీ) అస్త్రుత్పుత్త
 పితామహా ప్రపితామహానాం । ఇదమిదమాసనం సుఖాసనం । అస్త్రుత్పు
 తుః పారీతిసాంవత్సరిక మృతాహాయాన్నశాధేకుణః క్రియతాం । ఓం
 తథా । ప్రాప్తువంతుభవంతః । ప్రాప్తువామ । అస్త్రుత్పుత్త పితామహ
 ప్రపితామహా శర్ముణః గోత్రాం వసురుద్రాదిత్యరూపాణి । భవత్సుచ
 భవత్సుచ భవత్సుచ ఆవాహయిష్యే । ఆవాహయ । ఉత్సంతస్త్రోన్యనిధి
 మహైల్యశంతస్మిధిమహి । ఉత్సన్నుశత ఆవహాత్యోన్య పూవిషే
 అత్తువే ॥ (२-८-७७) ఇత్యోవాహ్య॥ ఆయంతునః ప్రతిరస్తోన్యసోగ్రీ
 క్ష్యత్తాః ప్రథిభీర్దేవయూనైః । ఆస్త్రో యుజ్ఞస్వాధ్యామదం త్వధిబుషం
 తుతేవంత్యస్త్రోన్యస్త్రో ॥ ఇత్యుపస్థాయు ॥ సావధానాభవంతుతే । సావధానా
 స్త్రోః అర్థుల్యపాత్రాణ్యసాద్యా । ప్రోత్యు । ఉధృత్యు । ఉత్తానానిప్రోత్యు ।
 తిలాన్యక్ర్యు । ఉడకమాపూర్ణు । శంనోదేవీరితిసకృదభిమంత్యు । ఓంశంనో
 ద్వేష్టర్భిష్టయు ఆపోభవంతుష్టితయు । శంయోర్భిష్టవంతునః ॥ (२-८-८१) తి

లోసిసామదేవతోగోసవేదేవనిర్మతః । ప్రత్యోవదిభఃప్రతస్వాయాపిత్వాని
 మార్గోకార్నీణయాహిన స్వాధానమః॥త్రిః॥ అర్థ వ్యాప్తేషు అర్థత
 చార్యత । అమాగంధాః । పుష్టాభిమేతిలాః । అమాకుశాః । ఇంద్రాని
 భృంగరాజదర్భపత్రతృణానిచ । కూర్చోదకేనైవ అష్టాశ్యై సుంపూర్ణా
 ర్ఘనమస్త । పిత్రపత్రం సంపన్నం । పితామహపత్రం సంపన్నం ।
 ప్రపితామహ పత్రం సంపన్నం । స్వాధాశ్యై స్వాధాశ్యై స్వ
 ధాశ్యై । సంత్వర్ణాశ్యై । హస్తదకందత్వా । హస్తదకంగృహీ
 త్వా । అస్త్రాశ్చితరిదంతేచర్ఘుయిం స్వాధానమః । అస్వర్ణుయింతతమ్మ
 ద్ధోదకం । హస్తదకందత్వా । హస్తదకంగృహీత్వా । పితామహ
 ఇదంతేచర్ఘుయింస్వాధానమః । అస్వర్ణుయిం । తతమ్మద్ధోదకం । హస్త
 దకందత్వాహస్తదకంగృహీత్వా । ప్రపితామహఇదంతేచర్ఘుయిం స్వా
 ధానమః । అస్వర్ణుయింతతమ్మద్ధోదకం॥ యాదివ్యాప్తః పయసాసంబధ్ర
 వర్య ఇంతరిష్టో ఉతపాదివీర్యాః । హిరణ్యవర్ణాయజియాస్తాన ఆపశ్చ
 వాశ్చం స్తోయనాభవంతు॥ పిత్రపితామహ ప్రపితామహశోభ్యః । పత్రాణి
 సానానిస్తా సుస్థానమసి । తతమ్మద్ధోదకం । సంప్రవాణ సమవనీయతాభి
 రదిభః పుత్రకామోసవ్యేనముఖమనక్తి । అర్ఘనం అర్ఘతప్రార్ఘతప్రియ
 మేధాస్తాలర్ఘతా అర్ఘంతు పుత్రకాఉతపుత్రస్తుధృష్టాప్తాత్మాత్మ
 గంధార్యరాందురాధర్మాం నిత్యపుష్టాం కర్తిషిణీం । ఈవ్యాప్తిం సర్వభూతా
 న్యాం తామ్రిహాపవ్యాయైశ్రియం ॥ పరిశిష్టం ॥ పిత్రపితామహ ప్రపితా
 మహః । యథాభాగశః । ఆమావోగంధాః । సుగంధాః । ఆయనేతేవరా
 యిత్తై దూర్యారోహంతు ప్రమీణీః । హార్యదాశ్చప్తండరీకాణి సముద్రస్వ
 గ్రహంఇమే ॥ ర-2-30 ॥ పుష్టాభిమేతిలాః । సుపుష్టాః । ఉదక

ద్రహేతైవ సాంకల్పికోవాథూపః । సుధూపః । ఉద్ధిష్టస్వబాతవేదో
 ప్రముంనికబుతింమమా వ్యాపాగ్నిచుమ్మాప్రా జీవసంచదికోదిశ ॥
 జ్యోలాభేదేనదత్తేణ స్థితంవోజ్యోతిః । సుభ్ర్యతిః । యువాస్తువాస్తాఃపరి
 వీతాగ్రాత్మక్తిశేయాన్ధవిజాయమానః । తంధీరాసః క్రవర్మణ్ణయంతి
 స్వాధీయతిమనసాదేవయంతః (3-८-३) లంతఃప్రావరణాధంఇదావస్తుం ।
 ఆచ్చాదనాధంపవిత్రాధం అలంకరణాధం । సాక్షతాధమేకుతాః । సుకు
 తాః । అర్చనసంపూర్ణం । సంకల్పసిధ్యరస్త్యతి భవంతోబ్రువంతు । ఆస్తు
 సంకల్పసిధ్యః (సవ్యం) యుష్మదనుజ్ఞయా । మండలప్రాత్రా నాదనాదికం
 (సవ్యం) కరిష్య । కురుష్య ॥ ప్రా ॥ ద్వారైభుసిలైరైవైదిక భస్మనాపరి
 స్తోర్య (సవ్యం) ద్వారైభురక్షణైరైవైదికభస్మనాచా ప్రాత్రాసాదనం ॥ ప్రా ॥
 ప్రిశంగభుసిమంభుణం ప్రిశాచిమంద్రసమృణం । స్వాంరక్తసిబహో
 య ॥ ७-८-७७ ॥ (సవ్యం) రక్తోణోల్మైతవరక్తో భీరారక్తోణస్ము
 ముఖుప్రీత్రానః । ప్రతిష్టార్థవిరుజ్ఞిష్యం వంశజ్ఞిరక్తో మహిచిద్యవృథా
 నం ॥ (3-८-७७) బృహత్సామక్తో భుద్వుల్భాదవుస్తియం త్రీష్టభోజ
 శ్మృభుతమ్ముగ్రీవంఇంద్రస్తోమేనపంచద్వశేనమధ్యమిదంవాతేనసగరేణర
 మ (స-ర లోపదిశిష్టం) యథాచక్తాయుధంవిషోః తైర్వాక్యంపరిరక్తు
 భస్మనామండలందద్యత్త భూతేభ్యఃపరిరక్తు ॥ సర్వేషాంపాపదుస్తీనాం
 చత్తుర్భధ్యమికేవ ॥ ఒం అద్యపూర్వోత్త.....తిథా ॥ పా ॥ ఆస్తుత్పితుః
 పార్వతిసాంపత్తరిక మృతాచఫ్యాన్నశ్రాద్ధభవదనుజ్ఞయా ఘుతాక్తము
 స్నంభవత్సావేవపాణిపోమం (సవ్యం) కరిష్య ॥ ప్రా ॥ ప్రిత్పస్త
 నే । బ్రాహ్మణాస్య హస్తాదకందత్య । దర్శణపరిస్తోర్య । చత్వారిశ్శం
 గావామదేవో జాతవేదాగ్నిస్త్రేష్టుష్ట । అగ్నిమూర్తిధ్యసేవినియోగః ।

చత్వారిశుంగాత్రయాఅస్యపాటాద్వైశీర్సేసప్తహస్తసాసాలస్య । త్రిథాబు
 ద్విపుష్టభాగోరపీతి సుసణోదేవోమర్తాయంఅపివేశ (3-భ-८०) అను
 మభిఫూర్య ॥ అన్నంద్వైధావిభజ్య । భాగద్వయమభిఫూర్య ॥ ఇదంసో
 మాయపిత్రమతే । ఇదమగ్నయేకవ్యవాహనాయ । సోమాయపిత్రమ
 తే (సవ్యం) స్వధానమః ॥ ప్రా॥ సోమాయపిత్రమత ఇదంనమమ । ఆ
 గ్నయేకవ్యవాహవాయ (సవ్యం) స్వధానమః ॥ ప్రా॥ అగ్నయేకవ్య
 వాహనాయేదంనమను ॥ తూష్ణీమ ప్రదక్షిణాపరిషిచ్య ॥ సవ్యం ॥ చ
 తుస్సగరపర్యంతం.....అభివాదయే ॥ భోజనపాత్రేష్యభిఫూర్య । హు
 తశేషమస్సం పిత్రపాత్రే స్వధేయమితి నిషీష్య ॥ ప్రా॥ స్వధేయంస్వ
 ధేయం స్వధేయం । అస్తుస్వధా । పునరభిఫూర్య । హస్తాదకందత్వా॥
 సవ్యం ॥ విశ్వేదేవభ్రాహ్మణస్వచపాత్రే అభిఫూర్య । హస్తాదకందత్వా॥
 ఓం అద్యసూర్యోఽత్త.....తిథా ॥ ప్రా॥ అస్మాత్మిత్తుః ప్రాతిసాంపత్తరిక
 మృతాహాయాన్నశాంధ్రే । అన్నశుద్ధీర్థం ॥ ఆహార్ణిణదోష సిహాదరణ
 ర్థం । రాక్షసాఫూర్ణాఽమైష్వర్య పావమాన్యాఽమైత్రుకాణ మహజ
 నైస్సహ అన్నసూక్తమంత్రపరశం ॥ సవ్యం॥ కరిష్యై॥ ఆశ్రావయిష్యై॥
 ఆశ్రావయ । అన్నంగాయత్ర్యప్రోష్య । ఓం నమో బ్రహ్మాసేనమో
 అస్యగ్నయేనమః పృథివ్యైనస్తుచపథ్థభ్యఃనమోవాచే నమోవాచస్ప
 తయేనమోవిష్టమేమస్తుతేకరోమి ॥ ఓం శాంతిశ్శ్వంతిశ్శ్వంతిః ॥ అన్న
 దికం పరిషేష్య ॥ అన్నసూక్తం ॥ ఓం మూర్ఖాధానందివోఅర్తతిం పృథివ్య
 వైశ్శ్వరమృత ఆజ్ఞాతమగ్నం । క్రవింస్తమార్జజమతిథిం జనానామూన
 స్మాపాత్రం జనయంతదేవాః ॥ ४-८८ ॥ ఆమాసుప్తక్యమైరయు అన్న
 ర్యంరోహయోద్రివిష్టుర్గున్నసామంతపతాసువృత్తిజీవుంగిర్వణసేష్టులు

హత్ || ८-८-८ || ఉపాయేసుధుఫూంధేనుమైతాంసుహస్తాగోధు
 గుతదోహదేనాం || ప్రేషంసువంసుశాసావిష్టో భీధోషుర్మున్నామ
 ప్రవోచం || ७-३-८ || శ్రీంకృష్ణతీవసుష్టోవసూనాం నత్ను
 చ్ఛంతీమనస్తాభ్యాగాత్ || దుహముశ్యుభ్యాపయో అమ్ముయుధానా
 వర్ధతాం మహూతేసాభగాయ || ७-३-९ || ఇంద్రోదృహ్య యామక్తో
 శా అఖూవంక్షాయశిక్షుగృభోతేసభయః || దుర్గుయవోదు కేసామర్య
 సానిషుంగిషోఇప్రోహంత్యాసః || ३-७-३ || వాశీమాత ఖుష్టోమంతో
 మన్నిషిణస్తుధన్యాన ఇషుమంతోనిషుంగిషః || స్వశ్యాపస్తురథాఃపృశ్చ
 మాతరస్స్యాశ్చుధామయోయాధామభం || ४-३-७ || చతుష్మ-
 పద్మాయునతిస్సుపేశాస్తుర్ప్రతిప్రతిర్మాయునానివస్తే || తస్యాంసుపద్మాప్రమ
 క్షానిషేదశ్శర్యుత్రదేవాదధిరేభాగధేయం || ८-८-८ || ఏకస్సుపద్మాస్తు
 సముద్రమావివేశస్తిషించం విశ్వంభువసుంవిచష్టే || తంహాకేస్తమనసాప్త్య
 మంతిత్తస్సంమూతారేష్టిసంరేష్టిమాతరం || ४-८-८ || సుషుప్తంవి
 ప్రాః క్రవయోవచోభీరేకం సంతంబర్ముధాకల్పయంతి || చందాంసిచుదధ
 తో అధ్యరేష్టుగ్రస్తా తోమస్విమమతేద్వాదశ (८-८-८) పితు
 స్వస్తుతిర్దాయతంత్యాద్వానుష్టు - గర్భాశ్రుతీయాంత్యేపంచమ్య
 ద్వాశ్చతప్రానుషుభో అంత్యాబ్మహతీహి - ప్రితున్నస్తమంతు పోలూ
 ద్రుర్గుణంతవిషీం || యస్యత్తిర్తోవ్యోజసావుత్రం విపర్వమర్దయత్ ||
 (७-८-८) స్వదోషితోమధోషితోన్యంత్యోవవుమహే (७-८-८)
 అస్మాకమవితాభవ | ఉపనఃపిత్రవాచరశ్శివశ్శివాభిరూతిభిః | మయోభు

రద్యోప్త్రాస్యస్యభాసుశేషోఅద్వయః (అ-గి-2) తన్త్యేపిత్రోరసారణం
 స్వయమితాః । దివివాతా ఇవత్తితాః (అ-గి-2) తన్త్యేపిత్రోదదత్తస్త
 వస్యాదిష్టతేపిత్రో । ప్రస్త్యాభ్యోరనానాంతువిగ్రివాషవేరతే (అ-గి-2)
 త్యేపిత్రోస్తుస్యానాకేవాన్నాం మనోప్తాతం । అకాగ్రిచారుకేతున్నాతవాస్తా
 మవసావథీత్ (అ-గి-2) యద్దిపిత్రో అజగ్రివస్యవర్యతానాం ।
 అత్రాచిన్స్యోమథోపిత్రో రంభమౌయగమ్యః ॥ (అ-గి-2) యద్దివా
 మోమస్యానాం పరింశమార్థిశామహో । వాతాప్తేవ్న ఇద్భువా (అ-గి-2)
 యత్యేస్యాసుగవంశిత్రో యవాశిగ్రోభజామహో । వాతాప్తేవ్న ఇద్భువ ॥
 (అ-గి-2) క్రంభబంధేభం పింత్రుక్కుండాధిః । వాతాప్తేవ్నఇద్భువా ॥
 (అ-గి-2) తంత్యావ్యాయం పిస్త్రుయోభిర్భూత్రోనహవ్యాస్యమాదిమః । దేవే
 భ్వస్త్యాసధ్మాదమ్మస్యభ్వయంత్యాసధమాదం ॥ (అ-గి-2) కయ్యానశిచత్ర
 ఆభువద్మాతీసదా వృధస్యభా । కయ్యాశచిష్టయాన్త్రతా ॥ (3-ఎ-78)
 కస్త్యాపాత్రో మదాన్నాం మంపొస్తోమత్తుదంధసః । దృష్టోచిదారు
 జేవను ॥ (3-ఎ-78) ఆభీషుల్లా స్ఫానామవితాజరిత్త్రాణాం । క్తతంభవా
 స్యాయతిభిః ॥ (3-ఎ-78) స్త్యాభోరభత్తీవయస్సుమేధా స్త్యాభోవరి
 త్రోవిత్తరస్యా । విశ్వేయం దేవాంతమర్యాసోమధుబ్రువంతో ఆభిసంచ
 రంతి ॥ ఆంతశ్చప్రాగ్రా అదితిర్భవాస్య వయ్యాతాహరసోదైవ్యస్యా । ఇంద
 వింద్రస్య సఖ్యంజ్ఞాణ ప్రశ్నప్పేతధుర్మనుర్మాయ ఒబుధ్యాః । అపామ
 సోమమమృతాలభూమాగ్నం గ్రుజ్యోత్తి రవిదామధేవాణా । కింన్నానముస్య

న్యుణ వదరాత్రిః కిముధ్యాత్రిరమృతమర్యస్య ॥ శంనోభవహ్వదాత్మి
 తథాదోప్తితేవ పోమస్మానవేషుశేవః । సభేతసభ్యాండుకుంస్థిరః ప్రభ
 ఆయుజ్జ్ఞవసేసోమతారీః ॥ ఇమేమాప్తితాయుశస్తంస్తుమ్యారథంనగావున్న
 మనాహుపర్యసు । తేమారతుంతు విప్రస్తచ్చిత్రాదుతమ్యాస్మిమాద్వ
 వముంత్యిందవః ॥ (८) ఆగ్నిం నమామథితం సందిద్ధిః ప్రచతుయక్తులు
 హివస్యసోనః । అధ్యాహితేమద్ ఆసోముమన్యేరేవార్థిత్రప్రచరాప్తిమ
 మచ్చ । ఇత్తిరేణాహేమనా స్తుతస్య భక్తీమర్మాపిత్ర్యస్యవరాయఃసోమ
 రాజుస్మృతా ఆయుంపితార్థిరహస్యివ సూర్యోవాస్తరాణి సోమరాజుస్తుల
 శయాన స్తుతివస్తుసిచ్ఛాయ్తిస్తస్యవిది । అల్మిదక్తుంతమున్య
 దింగోమానో ఒల్రోఽాలనుక్కామంపరాదాః । త్వంహిన స్తుతస్యస్మామ
 గోపాగాత్రేగాత్రే నిషుసద్ధాన్తచక్కోః । యత్తేవయంప్రత్యునామన్యితాన్
 సనోమృతసు పుభాదేవవస్యః । బుయుద్యుదరేణసభ్యాసచేయయో మాన
 విష్ణేధర్యశ్వప్తితః । ఆయంయస్యమ్మాన్యధాయ్ సైన్యతస్త్రాణిత్రం
 ప్రాతిరమేమ్యాయుః ॥ (९) అప్తత్యాఽస్తురనిర్మాణానిర్మతస్తంత
 మీషిచీరభైషుః । ఆసోమోఽాస్త్రాప్రాప్రముహ్యస్యుః అగ్నిస్త్రయుత్ర
 ప్రతిరంతతయుః । యోఽభిందుః సితరోఽ్మాతుః ప్రీతోమర్తోయ్యుల
 ఒత్తానివేశ । తసైన్యసోమాయ హవిషావిధేమమృతీక్కు అస్యసుమతే
 స్యామ । త్వంసోమప్రత్యుభిస్సం విభావోముద్యావా పృథివీఽతణంథ
 తసైన్యతభాదోహవిషా విధేమవుయం స్యామపతయో రయ్యాణాం
 తార్థాతారోదేహా ఒలథివోచ తాన్మామానోన్విద్మా తశత్తమోతజల్మీః ।

వయంసోమస్య విశ్వహప్రియు సస్నేహిరాసోవిదవమావదేమ । త్వం
 నస్సమవిశ్వతోవయోథాస్యం స్వర్యదావిశాశ్వచక్షోః । త్వంను
 ఇందుఁతుభిస్నభోమః సాహిత్యాచ్చతాదుతం పురస్తత్ ॥ 3 ॥ ८-४
 १०-११ ॥ నవాఁడుదేవాః తుధమిన్యథం దదుగ్గుతాశితముప
 గచ్ఛంతి త్వుత్వువః । ఉత్తోరయః పుర్వాతోపదస్యస్యతా పుణ్య
 ర్మితార్థం నవిందతే । యజ్ఞాథాయిచక్ మూనాయప్రియోన్నవాస్తవస
 వితాయోపజగ్గుమే । స్థిరంమనఃకృతాతేసేవతేపురోతోచిత్పుమ్రితార్థం
 నవిందతే । నుఁత్తుభోజోయో గృహాందద్రాత్యన్న కామానుచరతే
 కృతాయా అరమైనై గృభవతిమూమహాతాఁడుతాపరీషు కృతుఁఁసభా
 యం । నససభాయోనదదాత్తి సభ్యేసచాభుతేసచ మానాయసిత్వః । అపా
 ప్రార్థేత్యున్న తదోకోలసిపుణంత మున్యమరణం చిదిచ్ఛత్ ॥ ८-५
 యాదిన్నాథ మానాయ తన్యాన్యాస్తియంస్త మనుపశ్యేతపంథాం ।
 బహివర్తంతే రథ్యేవచ్చక్రాన్య మన్యముపతిష్ఠంతాయః ॥ १ ॥ మోము
 మన్మంవిందతే ఒలప్రచేతాస్తవత్యం బ్రహ్మమినఫుఁతుతస్య । నార్యమ
 ణం పుష్యత్తినోసభాయం కేవలాఘోభవతి కేవలాదీ । కృషంనితాపుల
 ఒత్తాశితం కృతోత్తియన్నథ్య నమపవృత్తేచరిత్రోః । వదనప్రిపులై వద
 త్తో వనియాస్తవృణాన్నపినపుణంత సుభిష్యత్ ॥ ఏక ప్రాదుభ్యాయో
 ద్విపదోవిచక్రమే ద్విపాత్రిపాదమభ్యేతిపుచ్ఛాత్ । చతుష్మాదేతి ద్విప
 దామభిస్యరే సంపశ్యన్వంక్తిమపతిష్ఠమానః । స్తమోచిదస్తానస్తమం
 వినిష్ఠస్సమాతరా చిన్నస్తమందుషోతేయమయోశిష్ఠన్న స్తమత్తిర్యాణి

ఖూతీ చిత్తంతే నస్తమంపృషటః ॥ అస్తి-ఉత్-ఏతి ॥ ఓం నమో బ్రహ్మాబ్రహ్మాతై
నమో అస్తి గ్రే యేనమః పృత్తివై నము బంధుభ్యః ॥ నమో వాచేనమో
వాచస్పతి నైన నమో విష్ణువే మహాతేకరోమి ॥ ఓం శాంతి శాంతి శాంతి ॥
ఇత్యన్నసూ క్తం సమాప్తమ్.

దేవతాభ్యః పితృభ్యశ్చ మహాయోగిభ్యాపవచ । నమస్తువో
మై స్వధాయై నిత్యమేవనమోనమః ॥ ఈశాస్తోపితృరూపేణ మహాదేవో
మహేశ్వరః ॥ ప్రీయతాంభగవానీశః పరమాత్మాసదాశివః ॥ ఓం స్వాధీ
యం స్వాధీయం స్వాధీయం అస్తుస్వధా ॥ అన్నాదికం గాయత్రీపోత్స్వా ॥
ఓం భూర్భువస్తువ్యః ॥ ఓం తత్తుచితుర్వర్త్తుభగ్రోదేవస్వాధిమహింధ్యమై ॥
యోనః ప్రత్యోదయాత్ ॥ హస్తాదకందత్యా ॥ దక్షిణజాన్యాచ్య ॥ ద్వాత్మీ
ణహాస్తాంపరి ॥ వామోధః ॥ దేవసనిత్యః ప్రసువ ॥ తృతీవిత్తేపాత్రాంద్యా
రప్తిధాత్రం బ్రాహ్మణాస్తువ్యముభేషమృతం జుహోమి బ్రాహ్మణానాం
త్యా విద్యావతాం ప్రాణాపానయోధ్యప్తుః మ్యక్తితమస్తి మామేత్తే
స్తాముత్తాముష్ట్రోక్తే ॥ ఇత్యభిమాత్రీ ॥ ఇదంవిష్ణుద్విచక్రమే
శ్రీధానిదధీష్టం ॥ సమూహ్యమస్త్యపాంసురే ॥ ८-७-८॥ స్తువః ॥ అంగు
ష్టం నివేశ్య ॥ ప్రీవిష్ణుహావ్యంరక్షస్త్య ॥ పుసూరవార్గోవ సంజ్ఞికావిశ్వే
దేవః ॥ ఏతద్వోహవ్యం సపరికరం ॥ విశ్వేదేవాదేవతాః ॥ ఇదమన్నం
హవ్యం బ్రాహ్మణాహవనీయుర్ధేదత్తం దాస్త్యమానంచతుష్టేః ॥ తత్తు
ర్వం గయేయం భూర్భుదాధరోభోక్తాంన్నంబ్రహ్మ ॥ అహంచబ్రహ్మ ॥
భోక్తాచబ్రహ్మ ॥ స్వర్ణమయం పాత్రం ॥ అష్టయ్య వటచ్ఛయేయం
పుసూరవార్గోపసంజ్ఞకేభోయ్ విశ్వేభోయ్ దేవేభ్యః ॥ ఇదమిదమన్నం అమృతస్వరూపం
ఆతృష్టేః పరివిష్టం ॥ పరివేష్యమానమహయ్యతుష్ట్రం ॥

యథాభాగం హాహ్యంతత్తుత్ న్యాహ నాశ్చ న్యాహనమః ॥ నమమ
గయాయాం శ్రీవిష్ణుపాదాది సమస్తపదేషు సర్వతీర్థేషు దత్తమస్త్వతి
భవంతోబ్రువంతు గయాయాందత్తమస్తు । యేదేవాసోత్తివ్యేకాదశ్శన్థ
పృతివ్యామశ్యేకాదశ్శన్థా అప్తుత్తీతోమ్మినైకాదశ్శన్థతే దేవాసోత్యజ్ఞ
న్నిమంజపథ్యం (ఉ_ఉ_చ) ఇత్యపసాయ ॥ విశ్వేదేవాసుసౌ వరదాభ
వంతు ॥ ప్రా ॥ హస్తాదకందత్యా । అపదత్తీణం । ప్రసువ । వామజా
న్యాచ్య । వామవస్తు ఉపరి । దత్తీణాధః । పృతివిశ్వేషాత్రీంద్యాంతి
థాన్ బ్రాహ్మణాస్తాయముఖేషమృతంజుహోమిబ్రాహ్మణానాంత్యా
విద్యావతాం ప్రాణాస్తానయోర్ధుహోమ్యత్తీతముసిమామేత్తీష్టాలము
త్తార్మముష్ట్రోకే । ఇత్యభిమంత్యై । ఇదంవిష్ణుద్విచక్రమేత్తీథాసిద
ధేష్టదం । సమూహ్యమస్యపాంసురే ॥ ८_ఉ_२ ॥ స్వధా । అంగుష్ఠం
నివేశ్య । శ్రీవిష్ణుకవ్యంరక్షస్య । పితృపితామహ ప్రపితామహః - శర్మ
ణః + గోత్రాః + వసురుద్రాదిత్యరూపాః । ఏతద్వఃకవ్యంసపరికరంపితృ
పితామహ ప్రపితామహః - శర్మణః - గోత్రాః - వసురుద్రాదిత్యరూ
పాః । ఇదమన్నాకవ్యంబ్రాహ్మణాహవనీయార్థేదత్తం దాస్యమానం
చ । ఆతుష్టేః । తత్తుర్వం । గయేయంభూర్ధవాధరోభోక్తా । అన్నంబ్ర
హ్యోఅహాచబ్రహ్మోభోక్తాచబ్రహ్మోభోక్తా । రజితమయంపాత్రం అష్టయ్య
వటచ్ఛయేయం । పితృపితామహ ప్రపితామహేభ్యః + శర్మభ్యః +
గోత్రేభ్యః - వసురుద్రాదిత్యరూపేభ్యః - ఇదమిదమన్నం । అమృతస్వ
రూపం । ఆతృష్టేః । పరిపిషుం పరివేష్యమానమక్షయ్యత్పుట్ట్యర్థం య
థాభాగంకవ్యంతత్తుత్ । స్వధాస్వధాస్వధానమః ॥ నమమ । గయా
యాం శ్రీవిష్ణుపాదాది సమస్తపదేషు సర్వతీర్థేషు దత్తమస్త్వతి భవం
తోబ్రువంతు ॥ గయాయాందత్తమస్తు ॥ యేచ్చేవాపిత్రో యేచ్చనేష్టాయాం

శచ్చిద్గ్రము ల్ర ఉచ్చనప్రశ్నద్రు - త్వంవేత్తయున్మితేబాతవేదస్వధాభీష్ట్య
 జ్ఞంసుకృతంజుషస్వ్య॥२-८-८॥ఇత్యుపథాయ (సవ్యం) మాత్రలోపశాం
 యజ్ఞిత్తార్థం దశగాయత్రీ మంత్రజవంకరిష్యే ॥ ప్రాణమ్ ॥ సత్తవాల్
 ధాదశాఙ్కేషు మృగాఃకాలాంజనేగిరో । చక్రవాకాశ్వరద్వీపే సాంస
 స్ఫురసిమాననే ॥ యేస్వుజాతాః కురుక్షేత్రే బ్రాహ్మణావేదపారగాః ॥
 ప్రసితాదీర్ఘుమధ్యానం యూమం తేభోయ్వసీదతు । అమూర్తానాంచమూ
 ర్తానాం పిత్రాణాందీప్తతేజసాం । నమస్యామిసదాతేషాం ధ్యాయినాం
 యోగచత్సుషాం ॥ చతుర్భుజ్ఞిచతుర్భుజ్ఞి ద్వాభోయంపంచభిరేవచ ।
 హూయతేచపున్నావ్యభ్యాం సమేవిణ్ణఃప్రసీదతు ॥ బ్రహ్మార్పణంబ్రహ్మ
 మావి ర్భుప్రాగ్మాంబ్రహ్మామలతం । బ్రహ్మైవతేనగంతవ్యం బ్రహ్మక
 ర్మసమాధినా ॥ (భగవదీతా) యజ్ఞజ్వరోహవ్యసమశ్కవ్య భోక్తావ్య
 యాత్మాహారీశ్వరోత్తు । తత్సన్నిథానా దపయాంతిసద్వ్యే రక్షంస్వ్యజే
 మాణ్యసురాంచసర్వే ॥ త్వంయోగినశ్చింతయంతి త్వంయజంతిచయ
 జ్వనః । హవ్యకవ్యభుగేకస్వం పిత్రదేవస్వయూపధృతీ ॥ కర్తాక్రియా
 ణాంససభ్యతేకతు స్వాపతత్కర్మసలంచతస్య । సృగాదియతౌధన
 మవ్యజేషం హర్షేర్షకించిద్వ్యతిరిక్తమస్తి ॥ దేశకాలపాత్రమంత్రతంత
 కర్తృభోక్తలసలహవిద్ద్రీవ్యాదిభ్య సుర్వామ్యానాతిరిక్తాభ్య మచ్ఛిద
 మస్త్యతి భవంతోబ్రువంతు । సర్వంమ్యానాతిరిక్తాభ్య మచ్ఛిదమస్తు
 గయేయం గయేయం గయేయం । ఏవంగుణ.....పుణ్యతిథా ॥ ప్రా ॥
 అస్వత్పితుః ప్రాతిసాంవత్సరిక మృతాహాయానుశాస్త్రాద్ధే । అస్వత్పిత్రపి
 తామహప్రపితామహాణ - శర్మణాః - గోత్రాణ - వసురుద్రాదిత్యరూ
 పాణ - (సవ్యం) పుచూరవార్ద్రివసంజ్ఞికాణ విశ్వాణ దేవాణ ఉద్దిశ్య
 మయ్యక్రియమాణేన అనేన - ప్రా - అస్వత్పితుః ప్రాతిసాంవత్సరిక మృ
 తాహాయానుశాస్త్రాద్ధేన అస్వత్పిత్రపితామహ ప్రపితామహాణ - శర్మ
 ణాం - గోత్రాణాం - వసురుద్రాదిత్య రూపాణాం ఏతేషాం - సర్వంఫగు

ణేభూత్యా । గయూన్ని క్రాద్ధేనై వ అష్టయ్యా ప్రిద్యారా పునరావుత్తి
 రహిత శాశ్వత బ్రహ్ముల్లాకే నివాససిద్ధిరస్త్యాతి భవంతో బ్రువంతు । శా
 శ్వతబ్రహ్ముల్లాకే నివాససిద్ధిరస్తునమోదేవేభ్యః । స్వధాపిత్తభ్యః । యథా
 కాలదత్తమస్తు । సర్వం సగుణమస్తు । మధుమతీః క్రావయిష్యి । క్రావ
 య । మధువాతాబుతాముతోనుతే మధుతురంత్తిసింధివః । మాధ్వర్షస్తుం
 తోవేషిః । మధునక్తనుంప్రామధుమత్తాంధినంరజః । మధువ్యార
 స్తునఃప్రితా । మధుమాధ్వేవన్సుప్రిర్మముంప్రామిస్తుసూర్యః । మాధ్వ
 ర్యావోభవంతునః ॥ గండుగా ॥ మధు మధు మధుసర్వం మధ్వస్తు ॥ నిషీతీ ।
 ఈశానవిషుకమలాసనకార్తికేయవహిషుత్రయూర్జ రజనిశగణేశ్వరాణాం ।
 కార్యించామరేంద్రకలశోద్భవకశ్యవానాంపాదాణనమామిసతతంపిత్తము
 క్షిహేతుణ ॥ సవ్యం ॥ అయంభూమిగ్రయావతే క్రూర్మాణస్తుగదాధరాః ।
 అష్టయ్యా వటచ్ఛాయేయం పిత్తరూపోజనార్దనః ॥ వాసుదేవప్రీయ
 తాంతత్తత్త । ఆపోశనానిదత్యా ॥ పరిషేచసక్రమఃచంభూర్భవస్యా ।
 చంతత్తవితుర్వర్యర్యాం భ్రాద్రేవస్యాఖీమహి । ధియోయోనః ప్రత్యోద
 యూత్ ॥ సత్యబుతాభ్యాంతోపర్యకౌమి పిత్తభ్యః । అమృతమస్తు ॥
 దేవేభ్యః । అమృతమస్తు । చంప్రాణాత్మన్యాహః ॥ చంఅప్రాణాత్మ
 స్యాహః । చంప్రాణాత్మన్యాహః ॥ చంఅప్రాణాత్మన్యాహః ॥ చంసమా
 నాయన్యాహః ॥ చంబ్రహ్మతైస్యాహః ॥ బ్రహ్మాచేమ ఆత్మమృతత్తయ్యాయ ॥
 యజుర్వేదం - నారాయణా ॥ యథాసుఖింజమభ్యం । జుమావహో ॥ కలా
 కలికృతాణదోషా ద్ర్వ్యదేహత్తుసంభవాణ । సర్వాణారతిచిత్త
 స్థా భగవాణదేవకీసుతః ॥ మంత్రమధ్యక్రియామధ్య విష్ణోస్మారణపూ
 ర్యకం । యత్స్తంచత్స్తాయతేకర్మ తత్సర్వసఫలంభవేత్ ॥ యదశ్వస్య

క్రమించుక్కుయద్వాస్తోస్వధితో ఇష్టమస్తి । యద్వస్తయోశ్చిల్ల
 తుర్వునుచ్ఛేస్తు స్వాయత్రో అపిదేవమ్యస్తు ॥ ७-३-८॥ మయ్యికభాధాని
 వృత్తిరస్తు ॥ అప్యేతం యాచితవ్యంత్యజ్యం చైవానపేషేతం । ఉపవిశ్య
 సుఖేనైవ భోక్తవ్యా న్యసమానసైః ॥ అస్యుత్పితుః ప్రాతిసాంవత్సరిక మృ
 తాపాఖ్యాన్యుష్టాధే బ్రాహ్మణైస్తా అధిక్రమణమంత్రపతనంకరిష్యో ॥
 పురుషసూక్తం । ఉదీరతామవర ఉత్సరాస ఇత్యాదిసూక్తాని యాజు
 మాఘ శ్రవణమంత్రాంశ్చపతేత్ ॥ భోక్తల్భోజనాంతే ॥ గాయత్రీంబనీమి ॥
 అనుబూహి । ఓంభూమ్యచస్యో । ఓంతత్త్వానితు + + యాత్ ॥ మధు
 మతీః శ్రావయిష్యో । శ్రావయి ॥ మధురాతాభుతాయుతే మధుక్తరంత్రి
 సింధునః । పూర్ణిమ్యర్షస్తనంత్రోషథిః । మధునక్తముత్తిమస్తో మధునుత్తా
 ధినంరజః । మధున్యారస్తునః ప్రితా । మధుమాంత్రో వర్ణస్తోర్ముధుమాం
 అస్తు సూర్యః । మధుమ్యింద్రాన్యభవతునః ॥ ८-३-८॥ మధు మధు మధు
 సర్వంమధుస్తు ॥ అత్మస్తుం మామదంత్త హ్యాపప్రియామధుమతి । అస్తో
 మత్త స్వభాన్తో విశ్వాసిష్టయున్తుయో జ్ఞాన్యంద్రత్తేహరీ ॥ ८-३-९॥
 మయూక్తతం శ్రాధంసంపస్తుం । సుసంపస్తుం । ఏతచ్ఛాంధోధు
 పదాధేషు । మధ్యేయదిష్టం తద్వాచ్యతాం । సర్వం సంపూర్ణం ॥ పాం ॥
 పెత్రపితామహప్రపితామహః తృప్తాస్తుత్రప్తాస్తుత్రప్తాస్తుః ॥ అసంప్రత
 ప్రపితాయైత్యాగినోయిః కులప్రియః । దాన్యమితేభోయ్ వికిరం
 ఆన్యంతాభ్యాస్చ పెత్రకం । అప్రదయేణాపరిషిచ్యా ॥ సర్వం । పురూర
 వార్ధివ సంజ్ఞకావిశ్యేదేవాః । తృప్తాస్తుత్రప్తాస్తుత్రప్తాస్తుః ॥ సోమ
 ప్రాప్తయేదేవాయజ్ఞభాగ వివరితాః । తేమామున్యం ప్రదాన్యమివికిరం
 పైశ్యదేవికం ॥ పరిషిచ్యా । దేవపెత్రమధ్యప్రాప్త్య । తిలదర్శనాసీర్వ

తేషుత్తాదకంనినీయ | యేలగ్నిదగ్ధాశ్వాఖర స్తుషువ్ | ఉచ్చిష్టపీడ
 ప్రదానేవినయోగః | యేలగ్నిదగ్ధాయేనగ్నిదగ్ధామధ్యేరివస్తున్వధయా
 మూదయంతే | తేభిస్తున్వరాశ సునితిమైతాం యథావ్యక్తంతన్వం కల్ప
 యస్తు || २-८-१८ || అగ్నిదగ్ధేభ్యః | అనగ్నిదగ్ధేభ్యః | అస్తుత్తులప్రసూత
 మృతేభ్యః | ఏషపీడస్తున్వధానమః | అగ్నిదగ్ధాశ్చ అనగ్నిదగ్ధాశ్చ మార్జ
 యంతాం | ఏతద్వస్తోదకం | పాదాప్రకౌశ్యచమ్య | శేషముచ్చిష్ట
 భాగోభ్యేన్నం దీయతాం | యజమానకు లేజాతాదాసాదాస్తు
 న్నకాంష్టిణః | తేసర్వేతృప్రిమాయాంతు మయాదత్తేనభూతలే || సవ్యం ||
 అస్తుతాపిధానమసి | కౌరవేపుణ్యనిలయే పద్మార్థుదనివాసినాం | అర్థ
 నాముదకం దత్తమత్తయ్య ముపత్తిష్టతు || ఆచమ్య || పార్ణవానాయమ్య |
 అద్వయపూర్వోక్త + + పుణ్యతిథా || పార్ణ || అస్తుత్తితుః ప్రాతిసాంవత్తరిక
 మృతాహశాయన్న శార్ణదీయ తిలోదకపీడప్రదానాని | సవ్యం | కరిష్యో ||
 పార్ణ || యేమాహాసి ప్రతిమంచమానా అసురాస్తంత స్వధయాచరంతి
 పరాపురోని పురోయేభరంత్యగ్నిష్టా లోకాత్మవదాత్మస్తున్వత్ || ఇతి
 మంత్రేణ మనసాగ్నింధ్యత్వాగోమయేనోపలిష్య || అపహాతా అసురార
 షోసి పిశాచావేదిషదః | ఇతిమంత్రేణ కుశమూలేనాగ్నేయాభిముఖాం
 లేభాముల్లిఖ్య || తామద్భిరభ్యక్ష్య || సక్తదాచిష్టంబర్హారాస్తీర్య | శుంధం
 తాంపితరః | శుంధంతాంపితామహః | శుంధంతాంపితామహః | ఏతద్వస్తో
 దకమ్ || ఇతితిలోదకానిదత్వా || ఏతత్తే అస్తుత్తితః...శర్వు...గోత్ర...
 వసుమాప | యేచత్వామత్రాను | ఏతత్తే అస్తుత్తిలోతే + శర్వాణ
 + గోత్రాయ + వసుమాపాయ + యేచతమనుగచ్ఛంతితేభ్యశ్చ
 యంపిండస్తస్తైతే స్వధానమః | గయాయాందత్తమస్తు | ఏతత్తే అస్తు
 త్తితామహ + శర్వాణ + గోత్ర రుద్రమాప | యేచత్వామత్రాను |
 పితామహాయ శర్వాణ + గోత్రాయ రుద్రమాపాయ | యేచత్వామను
 గచ్ఛంతితేభ్యశ్చయంపిండస్తస్తైతే స్వధానమః | గయాయాందత్తు

మస్తవత్తేలన్నిత్తపితామహః...శర్వః...గోత్రాదిత్యరూపయేచత్వా
మత్రానువత్తే అన్నిత్తపితామహయ...శర్వః...గోత్రాయాదిత్యరూ
పాయయేచత్వామనుగచ్ఛంతితేభ్యశ్చాయంపిండస్తస్తైతేస్వధానమః॥
గయాయాందత్తమస్తు॥ శేషాన్నం పీండానాముపరినిధాయా అత్రపితరో
మాదయధ్వంసకృదనుమంత్ర్యాసవ్యావృద్ధోదంగావృత్యా ఆయత్ప్రాణః॥
ప్రత్యావృత్యాలమిమదంతపితరో యథాధాగమాన్మాయామతాపునర
భిమంత్ర్యా(సవ్యం)తచ్ఛమాఘ్రాయాచరోప్రాణభక్తమంభక్తయేత్కర్తా
పాదాప్రక్షంత్ర్యా ఆచమ్యాపవిత్రేథృత్వా॥ ప్రాచీనావీతీ॥ ఉదకేనా శుంధం
తాం పితరః॥ శుంధంతాం పితామహః॥ శుంధంతాం ప్రపితామహః॥
వతద్వస్తిందకంపత్తే అస్త్రాల్పితః...శర్వః...గోత్ర వసురూప(ఘ్నుతేన)
(ద్వైభః) అభ్యంత్ర్యా-పితామహ- శర్వః-గోత్ర-రుద్రరూప- అభ్యంత్ర్యా
ప్రపితామహ- శర్వః- గోత్ర- ఆదిత్యరూప- అభ్యంత్ర్యాపత్తే అస్త్రా
ల్పితః- శర్వః- గోత్ర- వసురూప- ఆంత్ర్యా॥ పితామహ- శర్వః-
గోత్ర- రుద్రరూప- ఆంత్ర్యా॥ ప్రపితామహ- శర్వః- గోత్ర-
ఆదిత్యరూప- ఆంత్ర్యా॥ ఆంత్ర్యాభ్యంత్ర్యా పితరః॥ వతద్వఃపితరోవా
సోమానోతోస్వత్రాయిజ్ఞధ్వంపితామహయజ్ఞధ్వం॥ ప్రపితామహ
యజ్ఞధ్వంషత్రివస్త్రందత్వా॥ ఉపవీతీ ఉత్థాయ॥ నమస్కారా వతేమం
త్రాః॥ ప్రాంజలిః॥ నమోవః పితరశుభే॥ నమోవః పితరఉర్జే॥ నమోవః
పితరశుభ్రాయా నమోవః పితరో ఘోరాయ॥ నమోవః పితరోజీవాయ
నమోవః పితరో రసాయస్వధావః పితరోనమోవః పితరోనమః॥ వతా
యమ్మాకం పితర ఇమాలన్నాకం జీవానోజీవంత ఇవాసంతస్యాము॥ మ
నోన్యాహువామహే నారాశంసేన్నసోమేను॥ పిత్ర్యాణాంచమన్నభీః॥ అ
తప్తుమన్మఃపుష్టఃక్రత్యేవ్యదక్షోయజ్ఞవనే జ్యోత్సంసూర్యంద్రుశే॥ పునర్పుః
పితరోమనోదదాతుదైవ్యోజనః॥ జీవంవాతంసచేమహో॥ రాగాంతః॥

మస్తవత్తేలన్నిత్తపితామహః...శర్వః...గోత్రాదిత్యరూపయేచత్వా
మత్రానువత్తే లన్నిత్తపితామహయ...శర్వః...గోత్రాయాదిత్యరూ
పాయయేచత్వామనుగచ్ఛంతితేభ్యశ్చాయంపిండ స్నానితేస్వధానమః
గరూరూయందత్తమస్తు । శేషాన్నం పిండానాముపరినిధాయా అత్రపితరో
మాదయధ్వంసకృదనుమంత్ర్యాసవ్యావృద్ధోదంగావృత్యా ఆయత్ప్రాణః
ప్రత్యానృత్యాలమిమదంతపితరో యధాధాగమానృషాయావతాపునర
భిమంత్ర్యా(సవ్యం)తచ్ఛమాఘ్రాయాచరోప్రాణభక్తమంభక్తయేత్ । కర్తృ
పాదాప్రక్షాశ్వాయా ఆచమ్యాపవిత్రేభుత్వాయా । ప్రాచీనావీతీ । ఉదకేనా శుంధం
తాం పితరః । శుంధంతాం పితామహః । శుంధంతాం ప్రపితామహః ।
వతద్వస్తిగోదకంవత్తే లన్నిత్తితః...శర్వః...గోత్ర వసురూప(ఘుమ్మతేన)
(ద్వైభః) అభ్యంత్ర్యా-పితామహ- శర్వః-గోత్ర-రుద్రరూప- అభ్యంత్ర్యా
ప్రపితామహ- శర్వః - గోత్ర - ఆదిత్యరూప - అభ్యంత్ర్యాపత్తే లన్ని
త్తితః - శర్వః - గోత్ర - వసురూప - ఆంత్ర్యా । పితామహ - శర్వః -
గోత్ర - రుద్రరూప - ఆంత్ర్యా । ప్రపితామహ - శర్వః - గోత్ర -
ఆదిత్యరూప - ఆంత్ర్యా । ఆంత్ర్యాభ్యంత్ర్యా పితరః । వతద్వఃపితరోవా
సామానోతోన్యత్తితరోయజ్ఞధ్వంపితామహయజ్ఞధ్వం । ప్రపితామహ
యజ్ఞధ్వంఇత్తివస్తుందత్వాయా । ఉపవీతీ ఉత్థాయ ॥ నమస్కారా వతేమం
త్రాఃప్రాంజలిః । నమోవః పితరశుభే । నమోవః పితరఉజ్జే । నమోవః
పితరశుభ్రాయ । నమోవః పితరోఘోరాయ । నమోవః పితరోజీవాయ
నమోవః పితరో రసాయస్వధావః పితరోనమోవః పితరోనమః । వతా
యమ్మాకం పితర ఇమాఅస్కాకం జీవావోజీవంత ఇవాసంతస్యామ । మ
నోన్యాహువామహో నారాశంసేనసోమేన । పిత్రోఽణాంచ్చమన్మభిః । అ
తప్తమన్మఃపున్మఃక్రత్యేవ్యదక్షయజీవసే । జోవ్యోఽచసూర్యంద్రుశే పునర్వః
పితరోమనోదదాతుదైవ్యజనః । జీవంవాతంసచేమహిః ॥ ర-గ-ఱ-॥

ఇతి తిన్నభిరుప్సాయ । పరీతనపితరస్నామ్యసోగంభీశేభీః ప్రథిభిః ప్రా
ర్విశేభిః । దత్యాత్మస్నాభ్ర్యంద్రవిశేహభ్రద్రంర్తయించన్ స్నర్వితంనియ
చ్ఛత ॥ పిండాకయుగపత్ ప్రవాహాయేత్ ॥ వీరంధ్రతపితరః । ఇతిమ
ధ్వమపిండం ప్రతైష్టదద్యత్ ॥ అస్మేతమద్వైతోపసననాగ్నింప్రత్యే
త । ఓం అగ్నేతమద్య శ్వంనస్తామైః క్రతుస్నభద్రం హృతిస్పృషం ।
బుధ్వామాత్తుచ్చమైః ॥ ౩-ా-౧౦ ॥ యద్యంతరిక్షంపృథివి ముతద్యం
యవ్వాతరంపితరంవాజపింస్తిమ । ల్యాస్మిర్వాతస్మాదేసస్తాగాహాపత్ర్విః
ప్రముంచతు । దురితాయానిచక్కమ । కరోతుమామనేహసం ॥ ఇతి
జపిత్యా ॥ అగ్నింద్రప్త్వా ॥ గయాయాంధర్మప్రమైష సదసిబ్రవ్యాణ
స్నాపైః । గయాశీర్వచ్చేవ పిత్రాణందత్తమక్షయం ॥ కులాభిపృ
ధ్వర్థం సవ్యేనహర్వాణపూజాంకరిష్యే ॥ పిండపిత్ర దేవతాభ్రోనమః ।
కుశత్రిలాక్షతాక సమర్పయామి । ధ్వాయామి । ఆవాహయామి । ఆస
నం సమర్పయామిపాదయోః పాద్యం సమర్పయామిపాస్తయోరర్ముల్యం
సమర్పయామి । మథేపాచమనీయం సమర్పయామి । స్నానంసమర్ప
యామి । పుష్టాణిపూజయామి । సైవేద్యంచంభూర్భవస్త్ర్వఃచంతత్తు
వితుర్వర్కేత్యం భగ్రోదేవస్యాధిమహిః । ధియోయోనః ప్రశ్నోదయాత్ ।
స్తుత్యంత్త్వార్థేన పరిమించామి । అమృతమస్తుః అమృతోప్తస్తరణమసిపిం
డపిత్రదేవతాభ్రోనమఃనైవేద్యంఅపూపహర్వనైవేద్యం సమర్పయామి
చంప్రాణాయస్వాహఃచంల్పావాయస్వాహఃచంవ్యావాయస్వాహః ॥ చం
క్షత్రావాయస్వాహః ॥ చంస్తమావాయస్వాహః ॥ మధ్యేమధ్యేపాసీయం
సమర్పయామి । ఉత్తరాపోశనం సంమర్పయామిపాస్తప్రశ్నాయామి । పాశ్చావ్యాప్తాయామిశుధాచమనంసమర్పయామి । తాంబూలం సమర్ప

యూమి నువ్వు పుష్ప దయ్యాం సమర్పయూమి । యస్యస్నేహ్ త్వాచనా
మోత్స్యతః పూజాక్రియాదిషు । న్యానంసంపూర్ణ తాం యూతిసద్యే
వందేతమచ్యతం । మంత్రహీనం క్రియాహీనం భక్తిహీనం జనార్థనా
యత్పూజితం మయాదేవ పరిపూర్ణం తదస్తుతే ॥ అద్యపూర్వోత్సవం
+ + తిథా । పార్శ్వా । అస్మితితుః పార్శ్వతిసంవత్సరిక మృతాహాయాన్న
శ్రాద్ధియతిలోదక పీండ్రప్రదానే పితృపితామహా ప్రపితామహాశర్గుణః
గోత్రాణ వసురుద్రా దిత్యరూపాణ ఏతానుద్ధిక్యమయాదత్తాః పీండాః
గయాపిండసదృశా భవంత్యితిభవంతోబువంతు । గయాపిండసదృశా
భవంతు ॥ సవ్యేన పీండాన్నమస్కార్త్వా ॥ పార్శ్వా...తీ ॥ పీండానుద్ధారయుష్యే
ఉద్ధారయాసవ్యంఅయోధ్యమధురామాయాకాశీకాంచీలవంతికా । పు
రీద్వారవతీచైవస్తుపైతామోత్సదాయకాః అహపకాతీంగమిష్యమిత్తై
వనివసామ్యహం । ఇతిబువాణస్తతతం కాశీవాసఫలంలభేత్ । శమి
పత్రప్రమాణైన పిండందాయిదయాశిరే । ఉద్ధరేత్తప్తగోత్రాణికులమై
కోత్తరంశతం ॥ పీండస్తానే । శాంతిరస్తు పుష్టిరస్తు తుష్టిరస్తు వృద్ధిరస్తు
అవిష్టుమస్తు ఆరోగ్యమస్తు । ఆయుష్యమస్తు స్వస్తిశోభనంషావిః । స్వస్తి
నేవాసః । తతఃబ్రాహ్మణ్ణాః పాణిపాదముఖప్రషోధనం శుద్ధాచమనంచ
కృత్వా ॥ ప్రాద్యప్రషోధన మండలే ఆగత్వా । పార్శ్వచినావీతీ । పితృస్తానే
వకం ద్వై । త్రైణింపవీతీ విశ్వేదేవస్తానే వకం । ద్వైప్రతీణి బ్రాహ్మణ్ణ
ణపాణై హస్తాదకందత్వా । సవ్యం । దేవాఃపితరఃపితరోదేవాః । దేవ
తాపితృప్రసాదేన అస్మిగోత్రం వర్ధతాం । స్వస్తివర్ధతాంగోత్రం । విశ్వే
దేవప్రసాదోస్తుపితృపితామహాపితామహాప్రసాదోస్తుదేవాశ్చపితరః
ఉత్తానం పాత్రం స్వస్తితిబ్రూతస్వస్తితిబ్రాహ్మతాః । ఇత్యాపోదత్వా । భోజన
పాత్రామ్యచ్చాలయశ్యే । ఉచ్చాలయ । పురూరవార్ధీవ సంభ్రమికా
విశ్వేదేవాః మయాదత్తంత్రాధమన్న మష్టయ్యాదక మస్యితిబ్రాహ్మతాః ।
అస్వస్తియ్యాదకంపార్శ్వా...తీపితృపితామహా ప్రపితామహామయాద

త్రం శార్ధమన్న మతయ్యాదకమస్త్యతిబూర్జులస్త్యకమోదకం। ఇతి
 బాహ్యాణమా సైజలందద్యాత్। స్వధాంవాచయుమ్మేయి। స్వాహంవాచ
 యుమ్మేయి। వాచ్యతాం। ధామంతేవామదేవ ఆపోజగతీ। కూర్చువిసర్జనే
 వినియోగః। ఓం ధామంతై విశ్వంభువన్ మధిశ్రీతముంతస్సముద్రేమృద్య
 ఇంతరాయమి। ఆపామనికేసముధేయ ఆభృతస్తమన్యము మధుమంతత
 క్షేర్మం॥ 3-గి-గి॥ పితృభ్యస్స్వధోచ్యతాం। పితామహేభ్యస్స్వధో
 చ్యతాం। ప్రపితామహేభ్యస్స్వధోచ్యతాం। అస్తుస్వధా। సంపద్యం
 తాం। భూమాజలంసించేత్॥ సంపద్యంతాం విశ్వేదేవా॥ విశ్వేదేవాశ్చ
 ప్రీయంతాం। ప్రీయంతాం విశ్వేదేవాః। ఉపవిష్టభోర్య బాహ్యాణభ్య
 శార్ధసాగ్నిభ్యరందశ్చీణాఃపాంతు। వాంతుదశ్చీణాఃసవ్యం। వాజేవాజే
 త్వస్య మంత్రస్య వసిష్టబుమిః। వాజనోదేవతాః। త్రిష్టవ్యాఘందః। ఆవా
 హిత పితృనుద్వాసనేవినియోగః। వాజేవాజేవతవాజనో నోధనేషు
 విప్రాలమృతా బుతజ్ఞాః। ఆస్యమధ్వః పిబతమ్రాదయధ్వం త్తుప్తా
 యాత ప్రథిభిర్దైవయుసైః॥ గి-ర-గి॥ ఉత్తిష్ఠతపితృపితామహ ప్రపితా
 మహః। అనుఉత్తిష్ఠంతు। సవ్యేనవిశ్వేదేవా। విష్ణునాసహా। ప్రదశ్చిణం।
 ఆమ్రావాజస్య ప్రస్తవోజగమ్యదాద్యవా పుర్వివిశ్వశంభూ। ఆమ్రా
 గంతాం పితరామ్రాతరాచామ్రాసోమో అమృతత్వాయగమ్యత్॥ ఇతి
 బ్రాహ్మణాంస్త్రిః ప్రదశ్చిణేకృత్య॥ పవిత్రగ్రంథి మత్సుభ్యమండలేవిస్తు
 జేత్॥ దాత రోనోభివర్ధంతాం వేదాస్సంతతిరేవనః। శ్రద్ధాచనోమావ్యగ
 యాచితామద్భుషుధేయంచనోస్తుఅన్నంచనోపషుభువేదతిథింశ్చులధేమ
 హిరశ్చనన్నంతు మాచయాచిష్టకంచన॥ ఇతికర్త్తా॥ దాతగోభి వర్ధం
 తాంవేదాస్సంతతిరేవవః। శ్రద్ధాచనోమావ్యగమద్భుషుధేయంచనోస్తు

అస్సంచవో బహుభావేదిష్టిష్టులభధ్వంయాచితారశ్చవస్సంతుమాచ
యాచిద్వంకంచన ॥ ఇతిబ్రాహ్మణాః ॥ అన్నశేషః కింక్రియతాం । ఇష్టు
స్సహభుజ్యతాం । స్తోద్వంసదః పితరోవయోధాః కృచ్ఛీజిత్సుత్కువం
తోగభీరాః । చిత్రసేనాభిషుబ్రాలమృథాస్సనతో వీరాంతరవోవార
శాపః ॥ గి-గ-గం ॥ బ్రాహ్మణాస్సః పితర్స్సామ్య స్త్రీవేషోద్వావా
పృథివీఅస్తమాసా । పూషామానః పాతుదుర్తా దృతావృథోరత్కామాకిర్ణ
అమశంసత్కశత ॥ ఇతికర్తా ఇష్టైవస్తం మావియాస్తంవిశ్వమాయుర్వ్యు
శుతం । క్రీశంతోప్తుతైర్షు ప్రయుధిర్ముదమాన్తా స్వేచ్ఛాహే ॥ గ-3-గ
సర్వస్యాప్తైసర్వస్యజ్ఞైసర్వమేవశేనాప్స్తుతిసర్వంజయతి ॥ శ్రతమా
నంభవతి శతాయుః పురుషశ్శుతోద్రియ ఆయుమైయైపెంద్రియైపతితిష్ఠ
శో ॥ ఆయుః ప్రజాంధనంవిద్వాంస్వరంమోత్సం సుఖానిచాప్రయచ్ఛంతుత
థారాజ్యం ప్రీతాన్యాణాంపితామహః ॥ సత్యాపతాపశిషస్సంతు ॥ గోత్రా
భివృద్ధిరస్తు । వంశాభివృద్ధిరస్తు । ఇతిబ్రాహ్మణాః ॥ అద్వమేసఫలంజన్మభవ
త్వాదాభివందనాత్ । అద్వమేవంశజాస్సర్వేయాతావోనుగ్రహణివం ॥
పత్రశాకాదిదానేన క్షేత్రితాయుయమిదృశాః । తల్లై-శజాతంచిత్తేషు
విస్మృత్యకుంతుమర్వాథ ॥ వసిష్ఠవామదేవాది మునిభిస్తుల్యతాంగతాః ।
పిత్ర్యాణామనుగృహంతుబ్రహ్మణశ్శుశ్ర్వతంపదం ॥ అద్వపూర్వోక్త...తిథా ॥
ప్రా ॥ అస్మైత్తుః ప్రాతిసాంవత్సరికమృతాహ్యాన్నశ్రోద్ధిపిత్ర్యపితామహ
ప్రపితామహణ...శర్వణః_గోత్రా_వసురుదాదిత్యరూపాణ్దిశ్ర్వమ
యుక్తాస్యేతాని పాణిహామబ్రాహ్మణభోజన పిండప్రదానానియధో
క్తమస్త్యతిభవంతోబువంతుయథాశాస్త్రియమస్తు ॥ గయూత్రాద్ధఫలిత
మస్తు । సవ్యేనబ్రాహ్మణేభ్య స్తాంబాలానిదత్య ॥ (అత్రవైశ్వదేవం)
ఆసీమాంతమనువ్రజే । అనువజా వశిష్ఠానః పిత్ర్యవద్వాచమక్రతదేవాం

అశాసుబుషివత్ న్యస్యాస్యే । ష్ట్రీతాష్వష్టుత్తయః కానుమేత్త్యాస్మే దే
 న్యాస్మావధూనుత్తావసు ॥ ర_అ_ఱ_ర ॥ దేవాన్యశిష్టోమృతాన్య వందే
 యేవిశ్యాభున్నాభిప్రశ్నసుః । తేనోరాసంతాముర్గాయనుద్వయూయం
 పోత స్వస్తిభీస్సుదానః ॥ ర_అ_ఱ_ర ॥ ఇదంపితృభోవమో అస్వదేశి
 నమస్కారపతీ మంతుశ్శుం సతి । తస్మాదంతతః పితృభోవమస్తో
 యతే । తదాముర్యాహవంపిత్యోశ్శుం సేత్ వ్యాహసవాల్ప 3 ఇతి ।
 వ్యాహసవమేవశంసైదసంసితంమై పితృయజ్జస్యస్తాశ్యసంసితంవా । వీచ
 పితృయజ్జం సంసాప్తయీమోవ్యాహవంశంసతి । తస్మాప్ర్యాహవమే
 వశంస్తవ్యాం ॥ * యంత్ర్యావ్యాహాప్తాధినీయంత్ర్యాప్తస్త్వాయిత్తాస్తు
 జనిమాజజాన । పంథామనుప్రవిద్యో పితృయాణంద్వయదగ్నే సమ
 థానోవిభోహా ॥ ద్వైస్తుర్తి అప్రుణవం పితృణానువాం దేవానానుతమ
 ర్యావాం, తాభోవ్యుదం విశ్వమేయదంతరా పితృరంమాతరంచ । వా
 మదేవాయనమోజ్యేవ్యాయ నమశ్శ్రేవ్యాయ నమోర్ధుదాయనముః కా
 లాద్యునముః కలపికరణాయ నమోబలపికరణాయ నమోబలాయ నమో
 బంప్రమఫనాయ నమస్తర్యభూత దమనాయ నమోమనోస్మానాయన
 ము ॥ వితృయజ్జస్యాంగోఽభూత ॥ దీర్ఘాయప్యమస్తు ॥ వంశాభివృద్ధి
 రస్తు ॥ యజ్జసమృద్ధాభవంతు ॥ వాశీమంతబుషిమంతో మస్తిషిణస్తును
 ధన్యాన్త ఇష్టమంతోనిషంగిణః ॥ స్వశ్యాసస్తురథాః పృశ్శైమాతరస్య
 యుధామురుతో యాధనాశభమ్ ॥ పితరస్త్వదేశంగచ్ఛత్తః అపరాథాః
 మ్మమ్మంతోం । ఇతికర్త్రా । తత్పుట్టబ్రహ్మర్పణమస్తు ॥

ఖుగ్నేదాబీక్ ప్రయోగస్సమాప్తః.

శాంధ్రంగతరుణమ్.

కర్తాపాదాప్రక్షాశ్య॥అచమ్యాకేశవ... శ్రీకంఠాయనమాపవిత్రం
ధృత్యా॥ పుధివాయైతిసంకల్పయ్య... పుణ్యతిథా॥ ప్రా॥ అస్మాత్తుః ప్రాతి
సాంవత్సరిక మృతాపోశ్యాన్న శాంధ్రాజ్ఞపోవాని కర్తవ్య॥ తీలర్పుణం॥
దేశచాలవై పరీత్య శంకయాపద్యః (సవ్యం) కరిష్యై ఇతిసంకల్పయ్య॥ ప్రా॥
అస్మాత్తుః ప్రాతిస్తరం + శర్మాణం + గోత్రం + వసురూపం - స్వధానమస్తర్పు
యామి । ఏవంత్రిః ॥ అస్మాత్తుః తామహం + శర్మాణం + గోత్రం - రుద్ర
రూపం - స్వధానమస్తర్పుయామి॥ ఏవంత్రిః ॥ అస్మాత్తుః పితామహం +
శర్మాణం + గోత్రం + ఆదిత్యరూపం స్వధానమస్తర్పుయామి॥ ఏవంత్రిః
నిషిష్టి ॥ యేకేచాచస్మాత్తుః లేజాతా అపుత్రాః పుత్రిణోమృతాః । తేగ్న
స్వాంతు మయాదత్తం సూతనిష్టుడనోదకమ్॥

శ్రీరామరామరామ ॥ ఉపవీతిపునః ఆచమ్య ॥ తతః పితృదేవతా
ప్రీత్యర్థం బంధుభోజనంకుర్యాత్ ॥ ప్రభావ్యాణాసంతుష్టయేత్ ॥

ఇతిశాంధ్రాజ్ఞతర్పుణంసమాప్తమ్.

అధిక్రమణమ్.

సమాప్తశ్శీర్ణా నారాయణ పురుషోత్తమోనుష్టాప్తః । అంత్యాత్మిషఃప్తః ।
అధిక్రమణంత్రపతసేవినియోగః । ఉంసమాప్తశ్శీర్ణా పురుషః సమాప్తః
యః సమాప్తఃపాత్ । సభూమింపిశ్యతోవృత్యత్యతిష్ఠదశాంగులం ॥ పురు
షప్తవేదంసర్వంయద్వాతంయచ్చఫవ్యమ్ । క్రూరుమృతత్వస్మైశాశ్చ
యదస్మైనాత్మిరోహతి ప్రతావానస్యమహిమాఉఽఽశ్శయాంత్పురుష

మః ॥ పాపోస్యవిశ్వాభూతానీర్పిపాదస్యమృతంనివి ॥ తీర్పిపాదూర్ధ్వ
 ఉడ్దేశ్యురుషః పాదోస్యేషః భూతుషునః । తత్తోవిష్యజ్ఞప్యక్రామత్సు
 శనాన్తనేలాభి ॥ తస్మాన్విరాళజాయతవిరాళోలభిపూరుషః । సజ్ఞతో
 అత్యరిచ్యత త్సాపుభూతిమధోపుకః । యత్పురుషేణామిషాదైవాయ
 జ్ఞమతస్వత । వ్యసంతోఅస్యాస్తివాజ్యం గ్రిష్మాశ్రమాశ్రమార్థవిః ॥ తంయ
 జ్ఞంబ్రో స్తివోర్తు నురుషంభూతమగ్రితః । శేనదేవాలయజంతాధ్య
 బుషయశ్చయే ॥ తస్మాద్విష్ణుత్స్వగ్యపుత్తస్మంభుతంపుషాజ్యం ।
 పుషుప్తాంచ్చకేవాయువ్యానార్థాయన్మాశ్చయే ॥ తస్మాద్విష్ణు
 త్స్వగ్యపుత్త బుషచ్చన్నమానిజజ్ఞ రే । భూమాంసిజజ్ఞ కేతస్మాద్విష్ణుస్తస్మా
 దజాయత ॥ తస్మాదశ్య అజాయన్నయేకేచోభుదతః । గావోహజ
 జ్ఞ గేతస్మా తస్మాజ్ఞతా అభ్యావయః ॥ యత్పురుషంవ్యదధుఃకతిథావ్య
 కల్పయ్య । ముఖీంకిమస్యకౌశాహూ కాణ్ణమాపాదాంచ్చేచ్యేతే ॥ త్రాం
 న్నాశోస్యముఖమానీస్యపులారాజ్యస్యఃక్రుతః । ఔమాతదస్యయదైవ
 శ్యఃపదాయభంశూద్రోఅజాయత ॥ చ్ఛన్మిమామనసోజూతస్మిత్తోస్మార్థో
 అజాయతముఖాదిస్మిత్తోశ్చస్మిత్తోప్యాయరజాయత ॥ నాభ్యాశీ
 దసరితుం శీగ్గోశ్య స్మమవర్తత । ప్రదాభ్యాంభూముదిత్తః శోఽంత
 థాంతా ల్రాలకల్పయ్య ॥ స్తమ్మాస్యస్వరిథయస్తి స్తమ్మాప్తమిథః క్రు
 తాః ॥ దైవయద్విజ్ఞం తస్మానాలాబధ్యునురుషంపుషుమ్మాయజ్ఞస్తినయజ్ఞ
 మయజ్ఞన్త దైవాస్తాని ధర్మాణిప్రథమాన్యస్మా । తేస్తమాకంమశామా
 న్నసుచన్తయత్తపూడ్వేశాధ్యః స్తమ్మిదేవాః ॥ ర-శ-గ-ర-గ-ర-ం ॥

ఓం అత్మే దేవాం అవస్తు నో న్యో విష్ణు దైవక్రమే పుణి వ్యాసు ప్రదామ
 భి॥ ఇవం విష్ణు ర్యో చక్రమే తేరి ధాని దధే ప్రదం । సమూహమస్య పాంసు కే ।
 త్రీషేప్రదాపిచక్రమే విష్ణు నో పాలదాభ్యః । అంతో ధర్మాణి ధారయుః ।
 విష్ణోకర్మాణి పశ్యత్తయత్త వ్యోతాని పస్స శే । ఇంద్రస్య యజ్ఞస్సభా॥
 తద్విష్ణో పరమం ప్రదం సదా పశ్యంతి సూరయః । దివీనుచత్నసరాతతం తద్వి
 ప్రాపోవిష్ణువోజుగ్రవాంసుస్సమింధ తే విష్ణోర్యత్పరమం ప్రదం॥ ८-१॥
 విశ్వత్సచునుత విశ్వత్సముఖో విశ్వత్సభామలగుతవిశ్వత్సస్వత్ । సం
 కూమలభ్యంధ ముఖి సంపత్తై ద్వాయాభూమి జునయందేవ ఏకః ॥
 ८-३-१८ ॥ సంస్కారం ధనస్తుభయం సమాకృతముస్మాభ్యందత్తాం వరుణ
 శ్చమున్యః । భినుందధాన్మా హృదయేషు శత్రవః పరాజితాస్తో అప్తని
 లయంతాం॥ ८-३-१९ ॥ కృతుమ్యపాజుః ప్రసీదిన్నపుణ్యం ద్యుమింరా
 జైవామవాంభిభేన । తృతీమత్తుప్రసితిందూర్మానో స్తాసివిధ్య రక్తస్
 స్తపిష్టః ॥ १॥ తవభ్రమాసు ఆశుయాపతం త్వముస్మాశ ధృతతాశోశు
 చానః । తప్రాంష్ట్యస్మే జ్ఞాప్యపత్తం గానసందియో విస్మృజ విష్ణుగుల్మాః ॥
 २॥ ప్రతిస్పదో విస్మృజతుర్మితమైభవాపాయుర్మిత్యో అన్యాం అదబ్ధః
 యోనోద్మారే అభుషంస్తో యోం అంత్యస్మే మాకిత్తే వ్యధిరాదధర్మత్ ॥
 ३॥ ఉదగ్నేతిష్ఠప్రత్యతనమ్యన్యాగమిత్రాం ఓషతాత్తిగ్రహేతే ।
 యోనోఅరాంతిం సమిథానమ్యకే నీచాతంధత్యతి సన్నమస్తం ॥ ४॥
 క్రూర్మోభవప్రతివిధ్యధ్యస్తుదావిష్ణుల్మయ్యదైవ్యస్మే । అవస్థిరా

తనుహిమాత్మజునాం జ్ఞామి మజాముప్ర క్షుఢేర్మిశత్కాణ ॥ ५ ॥
 సతేజానాతిసుమతింయవిష్టయుఁ ఈవత్తేబ్రమ్మణ్ణుతుమైరత్ । విశ్వ
 న్యసై సుదినానిర్మాయోధ్యమ్మాప్త్వర్యోవిదురో అభిద్యోత్ ॥ ६ ॥
 సేదగై అస్తుసుభగస్తుదానుర్యస్త్వనిత్యేన హానిషాయక్కెః । పీప్తి
 వత్తిస్వై ఆయుషిదురోణ విశ్వేదసై సుదినానాసదిష్టిః ॥ ७ ॥ అర్చమి
 తేనుమతింఘోష్యర్వక్కంతేనావాతాజరతామియంగః । స్వశ్వస్త్వ
 సురథామజ్జ యేమాసైక్తుత్రాణి థారయేరనుదూయ్యః ॥ ८ ॥ ఇహత్త్వ
 భూర్యచర్తేదుష్టత్రునోమావస్త్రినివాంస్తమనుదూయ్యః । క్రీషంతస్త్వసు
 మనస్సు పేమాభిధ్యమ్మా త్స్తివాంస్తోజనానాం ॥ ९ ॥ యస్త్వస్వశ్వస్త్వ
 హిర్మణ్యై అగ్ని ఉపయోగివసుమాత్మారథేన । తస్వత్రాంతాభవసి
 తస్వస్తుభాయస్తు ఆత్మిధ్యమానుషర్జుజ్ఞమత్ ॥ १० ॥ మహారు
 చామిబుధుత్రాంచోభిస్తన్యాపితుగ్గోతమూదన్యియాయ । త్వంనో అస్వ
 వచసశ్చికిధ్యివాతర్యవిష్టస్తక్తోదమూనాః ॥ ११ ॥ అస్వప్సుజస్తరణ
 యస్తు శేనాఁ అతంద్రాసాన్తుకాఁ అశ్రమిషాః । తేనాయవస్తుద్ర్వం
 చోనిషద్వాయసైతవనఃపాంత్వమూర ॥ १२ ॥ యేపాయవో మా మతే
 యంతే అగ్నేపశ్యంతో అంధంచురితాదర్మత్ । రూరక్తతాన్తున్క
 తోప్తివ్యవేదాదిప్సంతత్ప్రాపత్తివ్యాప్తానాహదేభుః ॥ १३ ॥ త్వయూనయంసధ
 న్యంస్త్వత్తు స్తుప్రణీత్యశ్వయవాజాణ । క్షాశంనాసుదయసత్యతా
 తేనుష్టయుక్కామహ్యహ్యయుణ ॥ १४ ॥ అయోతే అగ్నేస్తమిథావిథే
 సుప్తతిస్తోమం శ్రస్యమూనంగ్రథాయ । దస్తాశస్తర్మతుసః నాహ్యంస్తు

స్తు త్రీణి ప్రతి సృష్టి వ్యగాంత న్యా గ్నే వ్యల్లింగ్ రసా శృంగో ఇంద్రా
 మూలం యాత్మధాన స్వవుచ్చు॥ १०॥ ప్రిరాత్తు ధానుః ప్రసితింతుపత్త్వు
 తం యోఽాల్గే అన్న తేసహంతి । తమ్ముచంస్తు గ్రహయజ్ఞత వేదస్తు
 ముత్తమేనం గృత్తాహేనివుచ్చే॥ ११॥ తద్గ్నే చతుః ప్రతిథేహిర్భేష ఘారు
 జంయేను పశ్యసి యాత్మధానం । ఆశ్రయ వజ్ఞో శ్రీస్తాదై వ్యేనసత్యం ధూ
 ర్వం తముచితుంన్యోషు॥ १२॥ యద్గ్నే ఉద్యమిఘునాశపుత్రో యత్యా
 చ స్తుష్టం జ్ఞనయంతర్భాః । మన్యోర్మున సశ్శుర్వాయై॥ జాయు తే యాత
 యావిధ్యవృద్ధయే యాత్మధానాణ॥ १३॥ పరాశృణ్ణీతపసాయాను
 ధాన్మానురాంగే రత్నోహరసాశృణేహి । పర్మాచ్ఛో మూర్ధదేవాజ్ఞులో
 క్రీ । పరాసుతృపో ఉభికోషుచానః॥ १४॥ పర్మాద్యదేవా వృజినం
 శ్రీణంతు ప్రత్యగేనం తపధాయంతు త్రప్తమోః । కాచాస్తేను శరవ.
 ఉబుచ్ఛంతు మగ్గున్యశ్వసై న్యతు ప్రసితిం యాత్మధానః॥ १५॥
 యః పోరుపే యేణక్ ర్మిషాసమజ్ఞై యోఽశ్వేయన ప్రమనాయాత్మధా
 నః । యోఽాధ్యాన్యమూర్ఖరత్నికీరమ్మే తేషం క్రీరాణైహరుసాపి వృ
 తు॥ १६॥ సంవత్సరీణం పయుండ్రస్రియామూస్తస్త్వమూత్తి ద్వాతు
 ధానోసృచతుః । ప్రీయామమగ్నే యత్తమస్తిత్తప్సుతుం ప్రత్యంచము
 మావిధ్యమర్గుణ ॥ १७॥ విషంగవాం యాత్మధానాపిబంత్యావుచ్చుం
 త్రామదితయేనురేవాః । ప్రైనాసైవ స్ఫువితాదదాతు పరాభూగమో
 వధీనాంజయంతాం ॥ १८॥ స్తనాదగ్నే మృణసి యాత్మ ధాన్మాన్మత్యా

రక్తం సిపృతనాసుజిగ్యః । అనుదహస్తహమూరాప్తో వ్యుతో మూ
 తేప్తాత్యముక్తత్వైవ్యమూః ॥ ८ ॥ త్వనోఽాలస్తో అశరాదు
 క్తాత్యం క్రష్ణతర్యాప్తరస్తత్ । ప్రతితేతేత్తుజరాస్తుషిష్టు
 ఘుశంస్తంశోశుచతోదఃంతు ॥ ९ ॥ క్రష్ణత్వురస్తుదధరాదు దక్తాత్యావిః
 క్తాప్యేక పదిపాహిరాజు । సాశైసభాయనుజరోజ్యుమ్మేష్టుమ్మార్పులు
 మర్యాత్యస్వంసః ॥ १० ॥ పదిత్వారేషురంసుయం విప్రంససాస్యధిమహిః
 నృషద్వర్జం వేదివేచంతారంభంగురావతాం ॥ ११ ॥ నిషేణభంగు
 రావతః ప్రతిష్టుత్తుస్తదహా అస్తో గ్రేనోచిషాతపురగ్రాభి బుర్జిష్ట
 భః ॥ ప్రత్వాగ్నేషుమధుసాదహా యాత్తుధానాకిమ్మాదినా । సంత్వాశిశా
 మజగ్గమ్యాదబ్ధంపిత్రమన్మభిః ॥ १२ ॥ ప్రత్వాగ్నేషురస్తాహరః శృష్టి
 హివివ్యత్తఃప్రతిః గ్రుమ్మానస్యరక్తస్తో బలుంపిరుజ్ఞిర్యం ॥ १३ ॥ గ-ర-గ-
 విష్టోర్ముకంవీర్యాశిప్రవోచం యఃపాధివానివిముమే రజాంసి ।
 యోఽ అస్తుభాయదుత్తరంస్తధస్తం విచక్రమూణస్తేధోర్మాయః ॥ १४ ॥
 ప్రతద్విష్టుస్తనవత్తేవ్యుంప్రాగ్నోనభీమఃకుచరోగ్రిషాః । యస్త్వారుష
 త్రిముహిక్రమణేష్యధిత్తియంత్రిభువనాన్నివిశ్వా ॥ १५ ॥ ప్రవిష్టవేషుషమే
 తుమన్మగ్రిష్టీత్తే ఉరుగ్గామూయవుష్టోయశిదంద్రుం ప్రయతం స్తధస్త
 మేకోవిముమేత్రిభిరిత్వదేభిః ॥ १६ ॥ యస్త్వాత్తిష్టుర్మాయ మధునాటదాన్య
 తీయమాణః స్త్వధర్మామదంతి । యుఽంత్రిభాతుపుష్టివిముతద్వా
 మేకోదాధార్భువనాన్నివిశ్వా ॥ १७ ॥ తదస్యప్రియముభిపాధోఽత్వాంన

గోయత్రే దేవయ్యో మదుతి । ఉత్కుమస్యస్థిబుధురిత్తా విష్ణోపదే
 ప్రమేమక్యుటంత్సః ॥ ८ ॥ తానాంవాస్తూన్యశ్రుతిగమధ్వ్యయత్రీగా
 వోభూరిశ్రూగాం ఆయాసః । అత్రాశాతదురుగ్గాయశ్ర్వవృష్టః ప్రమం
 ప్రదమపభాత్రిభూరి ॥ ९ ॥ ప్రవ్తఃపాంతమంధసోది యాయుతేనుహేశూ
 రాయువిష్ణువేచాగ్నత । యాసానుపర్వతానామదాభ్యాసుమాస్తసత్తుర
 ర్వయేవాధునా ॥ १ ॥ త్వేషమిత్తాస్తమర్తుంశిమావర్తో రిందావిష్ణూ
 స్తుపావామురుష్యతి । యామర్యాయప్రతిశీయమానమిత్తాశాన్తిర
 స్తురస్తనామురుష్యథః ॥ २ ॥ తాం తంవర్తంత్రిమహ్య స్యపాంస్యం ని
 త్రాతరానయ్యి రేతసేభుజే । దధాతిష్టుర్వ్రవర్తం పరం ప్రతుర్వామ
 త్తుతీయ మధురోచనేదివః ॥ ३ ॥ తత్తుదిదస్య పాంస్యం గృణీమస్తి
 నస్యాల్మితురవ్రకస్య మిమాప్యామః । యః పాధివానిత్రీభిరిద్విగామభి
 దురుక్మిష్ఠో రుగ్గాయయ జీవసే ॥ १० ॥ ద్వ్యుషిదస్యక్రమణ స్యద్లిష్ఠో
 భిఖ్యాయ మట్టోభురణ్యతి । త్తుతీయమస్యనకిరాదధర్మల్తి వయశ్చన
 వతయంతః పత్రత్రిణః ॥ ११ ॥ చతుర్భుస్తాకం సన్తతించనామభిత్చపకం
 సన్తతం వ్యతీల్చరణవిపత్ । బృహచ్ఛరీరోవిమాన బుక్యభిష్యవా
 కుమాగ్రః ప్రత్యేత్యాహావః ॥ १२ ॥ భవాన్నిత్రోనశేవ్య స్తుతాస్తిర్వ
 భూతద్వయమ్మ ఉపస్థయాఉట్సప్రథాః । అధాతేవిష్ఠో విదుషాచిదర్థ్యః
 సోమోయజ్ఞపురాధ్వ్యహావిష్టుతా ॥ १३ ॥ యఃపుర్వాయ్యయ వైధసేన
 తియసే స్తుమజ్ఞానయ్యే విష్ణువేదదాశతి । యోజ్ఞాతమస్యమహాతోమస్తా

బ్రహ్మేష్టుశ్రవ్మిభిర్యజ్యోషిభ్యసత్ || ८४ || తముస్తతారఃపూర్వ్యం
 యథావిదముతస్యగర్భంజనుమాపివర్తన | ఆస్యోనంద్రోనామచిద్వివక్త
 ననుహస్తేవిష్ణోసునుతింభజామహో || ८५ || తముస్య రాజువర్యాస్తవు
 శ్వేషాక్రతుం సచంకుమామతస్యవేధనః | భాధాదక్షముత్తమమస్త
 ర్యదంన్యజంతవిష్ణుః సఖివార్పుఅపోష్టుతే || ८६ || ఆయోవివాయ స్తచ
 థాముదైన్యాంద్రానువిష్ణుస్తనుకృషేషుకుత్తరః | కైథాం అజిన్యత్తో
 వథాస్తాప్యాన్యాన్యాతస్యభ్యాగేయజమాన్మాభజణ్ణ || ८७ || ७-७-७४-
 ७-८-८- || సంవాంకర్మాస్తిమాపోవోమింద్రోవిష్ణుం అపస్తాపేరే
 అస్య | ఇష్టాంముజందపించథత్తమరిష్టై ర్యఃస్తథిభిః ప్రారయంతా ||
 ८ || యూపిశ్యానాంజవితారామీనామింద్రాంవిష్ణుక్తలశాస్తోన్మథానా ||
 ప్రప్రాంగిరఃస్తస్యమానాంలాపంత్తప్రస్తోమాస్తగ్రియమానాస్తాంల్యార్థః ||
 ९ || ఇంద్రావిష్ణుానుదపటీమదాన్మామాసోము యూపంద్ర విష్ణోదథా
 నా | సంవామంజంత్వకుభిర్ముంస్తైనా | సంస్తోమాసఃస్తస్య మానాస్తాం
 క్రైః || ३ || ఆన్మామశ్యాస్తాం అభిమాంమాస్తాం ఇంద్రావిష్ణుసథమా
 దోవహంతు | ఇష్టాంపిశ్యాహవనామీనాముప్రబ్రహ్మణి శృష్టంగి
 రోమే || ४ || ఇంద్రావిష్ణుతత్తున్యాయ్యం వాంసోమస్తస్యమదుత్తరు
 చక్రమాథే | ఆకృషుతనుంతిత్తిక్తంవర్తియోప్రథతంజీవసేనోరజాంసి || ५ ||
 ఇంద్రావిష్ణుాహవిషావావృథానాగ్రాద్యానమసారాతహవ్యా | ఫు
 తాసుత్తిద్రవిణంథత్తమస్తై సముద్రఃస్తాక్తలశస్తోన్మథానః || ६ || ఇంద్రా

విష్ణుపిబ్రంమధ్వే ఆస్యసోమస్వదస్త్రాజుతరంపృష్ఠార్ | ఆనామం
 ధాంసిమహిరాణ్యై న్నమ్మప్రబ్రహ్మై శృష్టతంహమంమే || 2 || ఉభాజిగ్వీ
 ధుర్వపరాజయేధేన పరాజగ్వేకశ్రష్టచైనోః || ఇంద్రశ్చవిష్ణోయదప
 స్పృధేథాంతేర్థా స్తహస్తిం విత్తదైరయేథాం || ర_ా_ం_గ_ం_ం_ || పురో
 మాత్రయూత్నావృథానతేమ్రీత్యమన్యమ్మువంతి | ఉఁఁఁతేవిద్గురజనీ
 పృథివ్యై విష్ణోదేవత్వం ప్రమస్వవిత్తే || 3 || నతేవిష్ణోజాయమాన్వోన
 జ్ఞాతోదేవమ్రీమ్ముః ప్రమంతమాప | ఉదస్తథ్ము_2 నాకమ్ముప్యం
 బృహంతంకాథ్ము ప్రాచీకుభుం పృథివ్యాః || 4 || ఇరావతీధేనుమ్రీ
 హిం భూతంసూయన్నసినీ మనుమేదన్నస్య | వ్యస్తభ్యైరోదనీ విష్ణువైతే
 క్రాద్రథపృథిన్నమ్రథితోనుయూథైః || 5 || ఉరుంముజ్ఞాయ చక్రథుర్మోకం
 జున యంక్తా సూర్యుమాసమ్గిః | దాసస్వచిద్వృష్టిప్రస్వ మూ
 యూజమ్ముధుర్వ రాపుతనాస్యేషు || 6 || ఇంద్రావిష్ణురాదృంత్రాతాశ్చుం
 బరస్వననపురోన వత్తించ శ్చథిష్టం | శతంవ్యున స్తుహస్సంచటాకం
 హాథోఽప్రత్యసురస్వ నీరాణ || 7 || ఇయంమునీషా బృహతీబృహం
 తో దుక్రమాత్వ, సాన్నద్యయంతీ | రకేనాంస్తోమం విదధేషు విష్ణోపిన్యత
 మిషో వృజనేష్యేంద్ర || 8 || వష్టైవిష్ణువాస ఽాకృణోము తస్మేజమ
 స్వశిషివిష్ణువూవ్యం | వర్ధంతుత్వసుషుతయోగిరోమే యూయంపాత స్వ
 స్తుభిస్సదానః || 9 || నూమర్తోదయతేస న్నిష్ట్యనోయిష్ణవ ఽాంరుగ్రాయా
 ర్యుదాశత్తు || ప్రయస్సతాఁచామనస్తా యంతుత్వతావంతుం నర్యమూ

వివాత్ ర్ ర్ ॥ త్వం వ్యోసుమతిం విశ్వజన్యమప్రయతామేతయో
 వోపుతిందాః । పర్చిచయధానస్స వితస్యభూరేరశ్వవతః పురుషంద్ర
 స్యరాయః ॥ ८ ॥ త్రిరేవః పృథివీమేషఉత్తాం విచక్రిమేత్ తర్చనెర
 మహిత్యా । ప్రవిష్టరస్తతవన్స్తవియోన్యేషం హ్యస్యస్థవిరస్యనామో
 గం ॥ విచక్రిమే పృథివీమేషఉత్తాం క్షేత్రాయరిష్టుర్మనుషేదశస్యా ।
 ధువాసుం అస్యక్రియో జనాసుం రుత్తితిం సుజనిమాచకార ॥ ११ ॥
 ప్రత్తేం అద్యశిపివిష్టనామార్యశ్శం సామివ్యయనానివిద్యాః । తంత్యా
 గృణామిత్తవస్తమత్తాన్ యంతమస్యరజసఃపరాకే ॥ १२ ॥ కొమిత్తేవిష్టో
 పరిచక్ష్యంభూత్యాయద్వాత్తేశిపివిష్టోం అస్మి । మావర్షోం అస్మిదప
 గూహాం నుతద్వాద్వామాపస్మిథేబభూఫ ॥ १३ ॥ వష్టైవిష్టవాసుం ఆ
 కృనోమిత్నేజపస్యశిపివిష్టావ్యం । వర్ధంతుత్యాసుషుత్యోగిరోమే
 యూయంపాతస్యస్తిభిస్సదానః ॥ १४ ॥ ११-१४ ॥

ఇంద్రాసోమాతపత్తం రక్షంక్రబతంస్యర్పయతం వృషణాతమో
 వృథః పరాశృణేతముచిత్తోనోయపతంస్తతంనుదేథాంనిశిశీతముత్తిణః ॥ १ ॥
 ఇంద్రాసోమాసమముశంసమభ్యామముంత పుర్వయస్తుచరురగ్ని వాంత
 ఇవ । ఒర్మాహ్నదివ్యషేక్రివ్యాదేమ్మారచక్కసేచ్యోషో ధత్తమనవాయంకి
 లూదినే ॥ २ ॥ ఇంద్రాసోమాదుమృతోన్తతేర్చ అంతర్నారంభాణత
 మహిప్రవిద్వతం । యథానాత్మః పునరేకశ్చనోదయుత్తద్వామస్త సహస్ర
 మన్యమచ్చవః ॥ ३ ॥ ఇంద్రాసోమాన్తర్మయతంద్రివోవధంసంపృథివ్యా

స్తుతముశంసాయుతర్షాణా । ఉత్తమతంస్వర్యోర్గవర్యోతేభ్రాంత్యోయేనరణ్ణి
 వావృథానంనిజూర్వాథః ॥ ४ ॥ ఇంద్రాసోమావర్తుయతంస్తవస్పుర్వ్యోత్త
 ప్రేభిర్వమశ్శ్రవాన్మాభిభుజోభిర్త్రిష్టోనిపర్మానె విధ్వతం
 యంతునిస్వరం ॥ ५ ॥ ఇంద్రాసోమాపరివాంభూతువిశ్వత్తు ఇయం
 మతిః క్రష్ణోశ్చేవవాజినా । యూంవ్యాంహౌత్రాం పరిశ్రానోమిమేధ
 యేమాబహ్యోణిన్పతీవజ్యతం ॥ ६ ॥ ప్రతిస్నేధాంతుజయద్భుకే
 వైవాతంద్రుహౌర్తుసోభంగురావతః । ఇంద్రాసోమా గుష్టాత్తో
 మాసుగంభూద్యోనః కదాచిదభుదాసతిద్విహః ॥ ७ ॥ యోమాపాకేన
 మనస్తాచరంతమభిచహ్మే అన్మితేభిర్వచోభిః ఆపుణవక్తాశినా సంగృథి
 త్తు అస్తుషస్యసత్తుషంద్రవత్తు ॥ ८ ॥ యేపాకశంసవిహరంత్తు
 నవైక్యోవాభ్రద్రంద్రాపయంతిస్వధాభిః । అహయేవాతాన్వీదదాతు
 సోముచావాదధాతునిబుంతేర్పస్తు ॥ ९ ॥ యేనోరస్తందిప్సతిష్టిత్వోత్తు
 అగ్నేయోఽశ్వానాం యోగవ్యాంయస్తనూనాం । రిపుస్తేనఃస్తేము
 కృద్రథ్రిమేతునిషహియతాంతన్యాత్తెతనాచ ॥ १० ॥ పురస్తుఃఅస్తుత
 న్యాత్తెతనాచత్తిప్రః పృథివీర్తథోత్తు అస్తువిశ్వాః । ప్రతిశుష్యతుయశోత్తు
 అశ్వదేవాయోనోదివాదిప్సతియశుచన్తు ॥ ११ ॥ స్తువిజ్ఞానంచికితు
 శైజనాయసచ్చాసచ్చవచ్చీపస్పుర్థాతే । తయోర్వ్యత్సత్యంయత్ర
 దృజ్యమ్మస్తదిత్తోయోమావత్తిహంత్యాసత్తు ॥ १२ ॥ నవాంత్రసోమావృజి
 నంహినోత్తుత్తుత్తుత్తుమిథుయాధారయంతం । హంత్తిరక్తోహంత్యస్తద్వ

దంతముభాషిర్ద్రస్య ప్రసీతశ్యాత్ యాతే ॥ १३ ॥ యదినాహమనృతదేవ
 ఒఆసమోషుం వాదైవార్పులప్రూయేం అగ్నే । కిమున్మభ్యం జాత
 వేదో హృణేషేదోభువాచస్తేనిబుంధం సంచంతాం ॥ १४ ॥ అద్యాము
 రీయదియాత్మధాన్ ॥ ఒఅస్తి గ్రయదివాయుస్తతపు పూరుషస్య । అధా
 సవ్రైర్భవిర్యయామూయోమూమోషుం యాత్మధానేత్యాహా ॥ १५ ॥
 యోమాయాత్మం యాత్మధానేత్యాహా యోవార్పుష్మచిర్స్నేత్యాహా
 ఇంద్రీస్ం మంతుమహాతావ్యధేన విశ్వస్య జంతోరథమస్పదీషు ॥ १६ ॥
 ప్రయోజిగాతి ఖుర్గలేవనక్తమప్రమహిషతస్యం ఇగూహమానా వ్రవార
 ఒఅసుంతార్పులప్రసాపధీషు గ్రావాశోషుంతు రక్తసుండుప్రభై ॥ १७ ॥
 విత్సుప్రద్వం మరుతోవిత్సీ ఇచ్ఛతగ్గభాయతరక్తసుసుంపినషున । వయో
 యేభూత్విపతయంతి నక్తభిర్యేవారిపోదధిరేదేవేం అధ్యారే ॥ १८ ॥ ప్రవ
 ర్తయదివోం అస్మాన మింద్రీసామశితం మఫువ్యన్మంజాధి । ప్రాక్తాద
 పాక్తాదధరాదుదక్తాదభి జహిరక్తసుః పర్వతేన ॥ १९ ॥ వ్రతసుంత్యే పత
 యంతిశ్వయాతవుం ఇంద్రందిషుంతి దిషువోదాభ్యం । శిష్టతేశక్రః పిశు
 సేభోవధం సూనంస్తజదశనింయాత్మమద్భ్యః ॥ २० ॥ ఇంద్రోయాత్మానామ
 భవత్పురాశరోహ విర్మధీనామబ్యత్వివాసతాం । అభీమశక్రః పర్వత
 ర్యధావనం పాతేర్ వభిందన్తనుతు వతిరక్తసుః ॥ २१ ॥ ఉలూకయాతుం
 శక్తులూకయాతుం జహిశ్వయాతుం ముతకోకయాతుం । స్తుపకైయాతు
 ముతగ్గాధ్యయాతుం ద్రుషుదేవప్రమృతరక్తం ఇంద్ర ॥ २२ ॥ మానోరక్తః

ఉల్లభిన్దాయత్తు మూషతామహాచ్ఛతు మిథునాయాకిమాస్తస్మా । పుణి
వినుః పార్థి వాత్మాత్ముం హసోంతరికుం దివ్యాత్మాత్ముస్త్రుం ॥ ౭ ॥
ఇందజ్ఞహిపుమాంసం యాత్తుధానముత స్త్రీయంమూయయూశాశదా
నాం । విగ్రీవాస్తోమూర్ధదేవా ఇబుదంతు మాతేదృష్టమ్మానర్యముచ్చ
రంతం ॥ ౮ ॥ ప్రతిచత్వవిచక్షేయంద్రశ్చ సామజాగృతం । రక్తోభ్రోవధ
మస్యత ముశనింయాత్తుమద్భుయః ॥ ౯ ॥ ౧-౨-౯ ॥

మ ० ద లా ० త శ్లో క ము లు.

హరిఃాంమ్మా శ్లో ॥ విశ్వేశ్వరవిరూపాత్ విశ్వరూపసదాశివా శర
ణంభవభూతేశ కరుణాకరశంకర ॥ హరశంభోమహదేవ విశ్వేశామర
మల్లభ । శివశంకరసర్వత్త్రుం నీలకంఠనమోస్తుతే ॥ మృత్యుంజయా
యర్మదాయ నీలకంఠాయశంభవే । అమృతేశాయశర్వాయ మహదే
వాయతేనమః ॥ ఏతానిశివసామాని మండలాంతేషుయఃపతేత్ । నాస్తి
మృత్యుభయంతస్య పాపరోగాదికించన ॥ భవాయభవనాశాయ మహ
దేవాయభీమతే । రుద్రాయనీలకంఠాయ శర్వాయశిమాళినే ॥ ఉగ్రా
యోగ్రాఘనాశాయ భీమాయభయహరిణే । ఈశానాయనమస్తుభ్యం
పశూనాంపతయేనమః ॥ యజ్ఞేశాచ్యుతగోవింద మాధవానంతకేశవ ।
కృష్ణవిష్ణువృష్టికేశ వాసుదేవనమోస్తుతే ॥ కృష్ణాయగోపినాధాయచ
క్రిష్ణమురవైరణే । రుక్మిణేశాయవాధాయ వాసుదేవాయతేనమః ॥ రా
మూయరామభద్రాయ రామచంద్రాయవేధనే । రఘునాధాయనా
ధాయ సీతామూహతయేనమః ॥ దశసప్తచనామాని మండలాంతేషు
రుయఃపతేత్ । సశివస్యపదంగత్య శివలోకేమహీయతే ॥ శివశంకరవి
శేష్ముశ్వరవిర్మలముకుంద వామనవాసుదేవ ॥

వాసుద్మాన్ని సదాన్ని త్రదాన్ని నాస్తి ద్రుణో వ్యామాషురో యత్తో ।
 కిమావరీనః కుశూకస్య శర్గున్మంభః కిమాస్తి దుషానంగబీరణ ॥ १ ॥ నమ్మ
 త్వ్యరాసీదమృతం నత్రీణ నరాశ్యో లహ్ని ఆసీత్వుకేతః ఆనీదస్తాత్రం
 స్వధయాతదేకం తన్నాద్ధాన్యన్న పరః కించనాస ॥ २ ॥ తమితాసీత్తమనా
 గ్రాహ్యమగ్నే ప్రకేతం సలిలం సర్వమాట్లిదం । తుచ్చేయ్యాభ్యపీషో
 తంయదాసీత్తపస్తస్తన్నిస్తానాజాయ్తైకం ॥ ३ ॥ కానుస్తదగ్గోసమవర్త
 తాధిమనస్తో రేతః ప్రశ్నమంయదాసీత్ । స్తుతింబంధుమస్తినిరవిందకప్రా
 దిప్రీతిష్ట్యక్తవయోమనీయా ॥ ४ ॥ తీగస్త్యోవితతోర్స్తిర్స్తిర్స్తిర్స్తి దాసీ
 ३ ద్వపరిస్యదాసీత్ । గ్రేణోధాటాశస్తన్నిస్తామానట ఆసన్నయ్యధాటాలవ
 స్తోత్రయతిః పురస్తాత్ ॥ ५ ॥ కోటాలదావేదక ఉషాప్రవోచత్వుత
 ఉఆజాశాకుత ఉథయం విస్మేషః । అర్యాగేవా ఉఅశ్వినర్జనేనాధా
 కోవేదయత ఉఆబుభూవా ॥ ६ ॥ ఇయంవిస్మేర్వ్యత ఉఆబుభూవ యదివా
 ద్వధేయదినాన । యోఉస్యధ్వమః పరమేవ్యమన్తోన । ఉఅంగవేద
 యదినానవేద ॥ ७ ॥ యోయజోవిశ్వతస్తం తుభిస్తతప్తవకశతం దేవకశ్మై
 భిరాయతః । ఇమేవయంతి ప్రిత్తోయఉఆయయః ప్రవయాపవయేత్య
 సతేతుతే ॥ పుమాంగవనంతనుతుడుత్సుగ్రాత్తిపు మూన్యత్తైఉధిసా
 కేఉఅస్త్యే । ఇమేమయూహూడుపసేదు ర్మాసదుస్తమానిచక్కుస్త
 స్తరాణ్యతవే ॥ ८ ॥ కాసీత్వోమాప్రతిమాకిం నిదానమాజ్యం కిమాసీ
 త్వరిధః కుతుసీత్ । చంద్రః కిమాస్తిత్వుడుత్సం కిముకం యద్దేవాత్తేవ
 మయజంతువిశ్వే ॥ ९ ॥ అగ్నేగ్రాయుత్య భవత్త్సయుగ్మేవయో నవి

తా సంబధావ ఇన్నుస్తుభాసామ 2. ఉక్కెర్మాహాయ్యాపుహాస్మి తేబృహతీ
 వాచమావత్ || ११ || విరామి గృతాయివరుణయో రభిశ్రీరింద్రస్య త్రీస్తుభి
 హభుగో ఉఅహ్నః । విశ్వావ్నేవాజ్ఞాత్య వివేశ తేనచాక్షప్రింబుమ
 యోమునుమ్యః || १२ || చాక్షప్రేతేన ఉబుమ యోమునుష్ట్ర్య ల్యాష్టేజ్మాతే
 ప్రితరోనః పురాణే । పశ్యన్నన్యేమనాచక్ష స్తాతాస్యఉషమం యజ్ఞమ
 యజంత్తపూర్వే || १३ || స్తమాస్తోమాస్తుహంధనఉత్సవస్తుహప్రమూ
 ఉబుమయస్తుహప్రదైవాయఃపూర్వేషాం పంథాముదృష్ట యథిరాఉన్నావ
 లేభిరేకధోయ్యతేనాశ్రీఽ || १४ || ర_२_१२_१०॥

బుక్కలక్కుమాదాచెప్పవలయను) ప్రవాతాంత్రిక్తదోషాంతస్తుప్తితా
 అయంసతా క్రు...తి॥ ११॥ ఉన్నాప్తితాంతాయం స్తుర ధమశ్యాంత
 నాశవః । క్రు...తి॥ १२॥ ఉపమానుతిరసితాశాంత్రి ప్రతమప్రియం ।
 క్రు...తి॥ १३॥ అమంతస్యేవన్తంధుర్తం పర్వచామిత్వాదాముతిం । క్రు...తి॥
 १४॥ నస్మిమేం అత్మిపచ్చనాచ్చమ్ముః పంచక్లప్పయః । క్రు...తి ॥
 १५॥ నస్మిమేరోదసీ ఉంథేం ఆన్యంపుత్తంచనప్రతి । క్రు...తి॥ १६॥ అభి
 ద్వాం మ్రీణానాభువన్తమభిత్రమాం పృథివీముహీం । క్రు...తి॥ १७॥ మాం
 త్రామంపృథివీన్నిమాం నిదధాన్నిహావేహావా । క్రు...తి॥ १८॥ బ్రిమిత్వ
 ధివీన్నమాం జంధునాన్నిహావేహావా ॥ క్రు...తి॥ १९॥ త్రివిమేం ఆన్యఃపుత్తోం
 ధిస్యేం ఆన్యమచీక్కమం॥ క్రు...తి॥ २०॥ త్రామస్మైన్నమాన్నివకోభి నభ్యముదీ
 మితః । క్రు...తి॥ २१॥ క్రమాన్నిమ్మామ్యరం కృతోదేవేభ్యోహవ్యవ్యహావ
 నః । క్రు...తి॥ २२॥ ర-E-७४-७८-७८-७८॥

ఉద్దీరత్తామవర్షాండత్వరాసు ఉన్నద్విమాఃప్రితరస్తోమ్యాసః । అసుంయ
 త్తసయురన్నకాబుత్థాస్తేనోవంతు ప్రితగోహావేషు ॥ ८ ॥ ఇదంప్రిత్పుభోయన
 మో అస్త్వధ్వయేపూర్వాస్తోయ ఉపరాసత్తసయుః । యేపార్థివేరజ్ఞస్త్వ
 నిష్టో యేవాన్నానంసున్నజనాసువిత్సు ॥ ९ ॥ ఆహంప్రిత్యాన్నస్త్విద
 తార్పర అవిత్తినపాతంచవిక్రమణంచవిషోః । బహీషమద్భోయేస్త్వధయా
 సుతస్త్వధజ్ఞప్రిత్పుస్తుహాగమిషోః ॥ ३ ॥ బహీషమదఃప్రితరణ్ణత్వార్ప
 గిమావోహావ్యాచక్రమాజ్ఞధయ్యమ్ । తత్పగతావసాశంతమేనాధాన్మః

శంయోర్రపోదధాత్ ॥ ४ ॥ ఉపహలాతాః ప్రతిరస్మామ్యస్మాట్రిక్ స్వే
 శునిధిషుపై ర్యేయేషు । తత్తగమన్తుతత్తువాప్రేవత్త్వాధిబ్రువన్తు తేవత్త్వాస్త్వా ॥
 ५ ॥ ఆచ్యాజానుదయ్యేత్తుష్టోష్టువ్యేమంయుజ్ఞముభిగ్ంణీత్తువి శ్వే । మాహిం
 సిష్టపితర్సః కేనచిన్నోయద్యామగఃపురుషత్తాకరామ ॥ ६ ॥ ఆసీనాసో
 అశ్రణీనాముపథ్సేత్తయింధత్తదాశుషేమర్థ్యయ । ప్రత్తేభ్యఃపితర్తస్తస్త్వ
 వస్త్వః ప్రయచ్ఛత్తతత్తువాశ్చర్థందధాత ॥ ७ ॥ యేన్తః పూర్వేషితరస్మామ్య
 సోనూర్మాశేసోమపీధంవసేసోః । తేభిర్యమస్సంరథ్రాణో హావీంష్యశన్ను
 శద్భిః ప్రతికామమత్తు ॥ ८ ॥ యేత్తాత్యష్టుదేనత్తా ॥ జేవామానాహో
 త్తానిద్రః స్మామతస్మాసోఅర్థః । ఆస్నేయాహిసువిద్త్రేభి గుర్వాజ్ఞన్త్వే
 క్రైణః ప్రత్తుభిర్భుర్భుస్త్వాస్త్వాస్త్వాస్త్వాస్త్వాస్త్వాస్త్వాస్త్వాస్త్వా
 దేవైః స్తరథందధానాః । ఆస్నేయాహిస్తప్రాసందేవత్తస్త్వేః పూ
 రైణః ప్రత్తుభిర్భుర్భుస్త్వాస్త్వాస్త్వాస్త్వాస్త్వాస్త్వాస్త్వాస్త్వాస్త్వా
 స్తుదత్తస్తుప్రణీతయః । అత్తాహావీంష్టిప్రయత్తాని బ్రహ్మయ్యధార్యయం సర్వ
 శీరందధాతన ॥ १० ॥ త్వ్యమగ్నిత్తుష్టోజాతవ్దేవో వాడ్మావ్యానిసుర్భిణి
 కుత్వ్యా । పార్మదాః ప్రత్తుభ్యః స్త్వధయ్యాతే అష్టాష్టిత్వం దేవైప్రయ
 తాహావీంష్టి ॥ ११ ॥ యేచేవాపితగ్నో యేచ్చనేవా యాంశ్చవిద్యుయాంశ్చ
 నప్రవిద్యు । త్వ్యం వేత్తుయద్భుతేజాతవేదస్త్వాధాభీర్యజ్ఞం సుకృతం జుషస్వ ॥
 १३ ॥ యేలగ్నిదగ్నాయే అనగ్నిదగ్నామధ్యేత్తివః స్త్వధయ్యామ్యాదయ్యానే ।
 తేభిస్త్వరాళసునీతిమ్మేతాం యధావశం తత్వంకల్పయస్వ ॥ १४ ॥ २५
 १४-१५-१६ ॥

గ్రూహగ్రస్తస్మంవిదానో రక్తహశభాధతామితః । అమావా
 యస్తేగర్భంనుర్భాయోనిమూకయే ॥ १ ॥ యస్తేగర్భమమావాదు
 ర్భామూయోనిమూకయే । అగ్నిష్టంబహృషాసుహ నిష్ట్రీవ్యాదమనిన
 శత్ ॥ २ ॥ యస్తేహంతివతయంతం నిష్టత్సుంయస్సరీస్పృషం ప్రాతం
 యస్తేజిఘూంసత్తితన్నితోనాశయమని ॥ ३ ॥ యస్తేస్తుంరూపిహరత్యం
 తరాదంపత్తిశయే । యోన్నింయోఽంతరాదేశ్మృతన్నితో నాశయమ
 ని ॥ ४ ॥ యస్త్రావ్యభాగ్రాత్మాపత్రమ్భాత్మాజాతోభూత్యునిపద్యతే ప్రజాం
 యస్తేజిఘూంసత్తితన్నితోనాశయమని ॥ ५ ॥ యస్త్రావ్యస్వచ్ఛేసతమనా
 మోహనుత్యునిపద్యతే ప్రజాంయస్తేజిఘూంసత్తితన్నితోనాశయమని ॥
 ६ ॥ ८ - ८ - ७० ॥

దేవానాంపత్తిశ్శుం సత్యమాచీరగ్నింగ్రహపతిం తస్మాదనుచి
 పత్తిగాహంపత్యమాస్తే । తదాహూరాకాంపూర్వాంశం సేజ్ఞమైయై
 పూర్వయేయమతి తత్తన్నాదృత్యం । దేవానామేవపత్తిఃపూర్వః శంనే
 దేషహవా ఏతత్తిశ్శుంపురేతోదధాతి । యదగ్నిర్భాహంపతోయైగ్నినై
 వాసుతత్ గాసాంపత్యేనపత్తిశుప్రత్యోద్రేతోదధాతి । ప్రజాత్యై
 ప్రజాయతే ప్రజయమసుభిర్వ్యఏవంవేదా తస్మాత్సుమానోదర్వా । స్వసా
 న్యోదర్వామైజాయాయాలనుజీవినీజిపతి । రాకాంశంసతిరాకాహవా ఏ
 తాంపురుషస్వసేవనీసేవ్యతి । యైమాశిశ్శైధపుమాంస్తస్వప్తుత్రాజాయం
 తేయఏవంవేదా పాపీరవీంశంసతి । వాగైవ్యసరస్వతీపాపీరవీచ్యేవతద్వా
 చందధాతి । తదాహూర్వామిం పూర్వాంశంనే ३ ల్త పిత్ర్యం ३ ఇతి
 యమామేవపూర్వాంశంనేత్ । ఇమంయమప్తస్తరమాహినీదేతిరాణ్ణా
 వైపూర్వయేయం । తస్మాద్వామిమేవపూర్వాంశంనేత్ । మాతలీకవైయ్

ర్యమూర్తి అంగిరోభిరితి కావ్యానామనూచీః శంసత్యవరే క్రైవవైదేవా
 న్యావ్యాః పరైకైవపిత్రాలిస్తస్మాత్సావ్యానామనూచీః ०సీతి । ఉదీ
 రతామవర ఉత్పరాస ఇతిపిత్ర్యాః శంసతి । ఉన్నధ్యమాః పితరః సోమ్యా
 సభ్యియేచేవావమాయేచపరమాయేచమధ్యమాస్తాన్నర్యాననంతరా
 యంప్రేణాతి । ఆహంపిత్రామ్మున్నవిదత్రాలింక అవిశ్శతి ద్వీతీమాంశంసతి ।
 బహికావదోయేస్వరధరూసుతస్యైతత్తుహ ఏషాంప్రియంధామ । యద్భు
 హింపద ఇతిప్రియేషైవైనలిస్తామ్మాసమర్థయతి । ప్రియేణధామ్మా
 సమృధ్యతేయవంవేద । ఇదంపిత్రభోయనమోలస్వద్వేతి నమస్కార
 వతీమంతతఃశంసతి । తస్మాదంతతః పిత్రభోయనమస్కారియతే । తదాహు
 ర్యాహావంపిత్ర్యాః శంసే 3 త్త అవ్యాహావాలై 3 ఇతివ్యాహావమేవ
 శంసేదసంస్థితం వైపిత్రయజ్ఞస్య సాధ్యసంస్థితానా ఏషపిత్రయజ్ఞం సూ
 స్థాపయతియోవ్యాహావంశంసతి । తస్మాద్వ్యాహావమేవశంస్తవ్యం ॥
 3-32 ॥ స్వాదుష్కిలాయం మధుమాలిక ఉతాయమితీంద్ర త్సైయైదీ
 రనుపానీయాః శంసత్యైతాభిర్యాంద్రస్తృతీయసవనమవ్యసిబ్తదనుపా
 నీయానామను పానీయాత్యం । మాధ్యంతీవైనైతహిందేవతాయ దేతా
 హాతాశంసతి । తస్మాదేతాసుమద్వత్ప్రతిగీర్యాః । యయోరోజనాస్కా
 భితారజాంసీతి । వైష్ణవాగుణీమృచంశంసతి । విష్ణురైయజ్ఞస్యదురిష్టం
 పాతివరుణస్యైషంతయారుభయోరేవశాంత్యై । విష్ణురుకంపిర్యాణి
 ప్రవోచమితి వైష్ణవింశంసతి । యథావైమధ్యమేవంయజ్ఞస్యవిష్ణుస్త
 ద్వ్యధాదుష్టాష్టందుర్గుతికృతం । సుకృష్టంసుమతీకృతం కుర్వన్నియా
 దేవమేవైతద్వజ్ఞస్యదుష్టతందుఃశస్తం । సుష్టతంసుశస్తం కుర్వన్నేతియ
 దేతాంహాతాశంసతి । తంతుంతన్యప్రజసాభానుమన్యిహాతి పార్చిజాప
 త్యాంశంసతి ప్రజావైతంతుః ప్రజామేవాస్మావతత్పంతనోతి । జ్యోతి
 ష్టుతః పథోరత్సథియాకృతాసీతి దేవయాన్నావైజ్యోతిష్టుంతః పంథాన
 స్తానేవాస్మా ఏషద్వితనోత్యనుఖ్యాం వయతజోగువామపోమనుర్భవజన

యూదైవ్యాఖ్యనమి త్వేవై తన్నునోః ప్రజయాసాతనోతి । ప్రజాతైయి
ప్రజాయతే ప్రజయాపశభిర్వై ఏవంవేద । ఏవాన ఇంద్రోమథువావిరవ్
శీత్యుతమయాపరిదధాతీయంవా ఇంద్రోమథువావిరవ్శి । కరతుత్యా
చ్ఛ ణేధృదనట్టేలీయం వైసత్యాచర్షణేధృతనర్వా । త్వంరాజాజనుషాం
ధేహ్యస్నేషీయంవై రాజాజనుషాం మథిక్రవోమాహినం యజ్జరిత్ ఇతీ
యం వైమాహినంయజ్జ ప్రవో యజమానోజరితో । యజమానామైవై
తామాశమమాశాస్తే । తదుపస్పు శంభూమిపరిద ధ్యాత్తధ్యస్యమేవ
యజ్జంసంభరతి । తస్యామేవైనంతదంతతః ప్రతిస్తాపయతి । అగ్నేమ
రుద్ధిః శుభయద్ధిః ఖుక్యభిరిత్యగ్ని మారుతముక్ం శస్త్యగ్ని మారు
త్యాయజతి యథాభాగం తద్దేవతాః ప్రీణాతి ప్రీణాతి ॥ 3 - 30 ॥ త్రీ
ణిశావైయష్ట్రేమంతే । జగ్ధంగ్రీర్ణంవాంతం । తథై తదేవజగ్ధంయదాశం
సమావమా ర్త్వజ్యాకారయత । ఉత్వామేదద్యాదుతవామావృణీతేతి
తత్తత్తవురాజేవ యథాజగ్ధంనహై । తద్వజమానంభునక్త్యధహై తదేవగే
ర్ధంయద్ధిభ్యదా ర్త్వజ్యంకారయత । క్షుఉత్వామానబాధేత్తుత వామేన
యజ్జవేశసంకుర్యాదితి తత్తత్తవురాజేవయథాగ్రీర్ణ । నహైవతద్వజమా
నంభునక్త్యధహైతదేవవాంతం యదభిక్షస్యమాన మా ర్త్వజ్యాకారయ
తే । యథామావాభుదంవాంతాంన్ననుష్యాభిభత్తుంత । ఏవంతస్త్రదేవా
స్తత్తత్తవురాజేవ యథావాంతంనహైవ తద్వజమానం భునక్తిసప్తేమాం
త్రయాణం మాశాంనేయాత్తం యద్వైతేమాంత్రయామేకం చిదకా
మమభ్యాభవేత్తస్యస్తివామదేవ్యస్యస్తోత్రే ప్రాయశ్చిత్తిదంవా ఇదం
వామదేవ్యం । యజమానోకోఒమృతలోకః । స్వగోలోకస్తుతో । త్రీ
భిరక్తరైరూయం । తస్యస్తోత్రే ఉపస్పప్యత్ । ॥ ४ ॥ త్రేథాత్మానంవిగ్రు
షీయాత్మురుష ఇతిసప్తేషులోకేష్యాత్మానం దధాత్మ్యస్త్రే యజమా
నలోకేస్త్రున్న మృతలోకేస్త్రున్నవ్యగేలోకేస సర్వాందురిషి మాత్యేత్త్వపి
యదిసమృతా ఇవబుత్యేజఃస్యార్థితి హస్తావాధహైతజ్జపేదేవేతి ॥ 3 - 41 ॥

చతుర్ధారణ్యకం ప్రా! భః. (1)

విదామఫువన్యోదాగాతు మనుశంసిషోదిశః । శిక్షాశచీనాంపత్తే
 పూర్వోణాంపురూవసో ॥ అభిష్టుమభిస్మిభః ప్రచేతనప్రచేతయి । ఇంద్ర
 మ్యమ్యాయనభిషువవాహిశక్రః । రాయేనాజాయవజ్జవశ్శు విషువజ్జీ
 స్ముంజసే । మంహిషువజ్జస్ముంజస్ము ఆయాహిపిబమత్యు । విదారా
 యస్మున్నిర్యంభువోవాజానాంపత్రిర్యశాల్ అను । మంహిషువజ్జస్ముంజస్ము
 యశ్శువిషుంశురాణాం । యోమంహిషుంశుమఘునోంచికిత్యోలభినోసయా ।
 ఇంద్రోవిదేతముస్తుమేవశీహిశక్రః । తమూతయేవామహో జేతారమ
 పరాజితం । సనఃపుర్వ దత్తిదివ్యమః । క్రతుశ్శుంజబుతంబుమాత్ । ఇంద్రం
 ధనస్యసాతయేవామహో జేతారమపరాజితం । సనఃపుర్వ దత్తిదివ్యమస్ననః
 పర్వదత్తిస్రిఫః । పూర్వస్యయత్తే అద్రిస్సుమ్ము ఆధేహినోవసో । పూ
 ర్తిశ్శువిషుశస్యత ఈశేహిశక్రః । నూనంతన్నువ్యంసస్యసేప్రభోజనస్యవు
 ప్రతమా । సమస్యేష్టబ్రవావస్తోశూరోయోషుగచ్ఛతి । సఖాసుశే
 హోలద్వయాః । ఏవాహ్యైవాహ్యగ్ం 3 ఇ ॥ ఏవాహ్యైవాహీం
 3 ద్రం ॥ ఏవాహ్యైవాహివిష్టః 3 ఉ ॥ ఏవాహ్యైవాహిపూమ 3 ఇ ॥
 ఏవాహ్యైవాహిదేవా 3 : ॥ ఏవాహిశక్రోవశీహిశక్రోవశాల్ అను ॥
 ఆయోమన్యాయమన్యవ ఉపోమన్యాయమన్యవే ॥ ఉపేహివిశ్వధ వి
 దామఫుషావినో 30 ॥ చతుర్ధారణ్యకం ॥

అధిశ్రవణమంతార్థిస్మంపూర్వాః.

(11.) యజ్ఞాప్తితథారణప్రయోగః.

కేసవాయనాయః..... శ్రీకృష్ణాయనమః ॥ పృథివ్యాః మేరో
పృష్ఠబుసిః... ఏవాగుణ విశేషణ విశిష్టాయ్యాం శుభతిథా + + క్రో
తస్మాత్నిత్వకర్మనుస్తాన యోగ్యతా సిద్ధ్యునం । ధర్మార్థకామమోత్తు
చతుర్విధ పుసుమాధసులావాత్మునం । నూతనయజ్ఞోపవితథారణా కరి
ష్యో ॥ యజ్ఞోపవిత్తేత్వస్వ మూత్రస్వ పరమ్మేషప్రబ్రాహ్మిః । పరమా
త్యుదేవతా । ప్రేవిగాయత్రీస్థాదః । యజ్ఞోపవితథారణే వినియోగః ।
ఓం యజ్ఞోపవితం ఇరమా పవితం ప్రాజాపత్రీక్షేపం నహజం పుస్తత్ ॥
అయిష్యమ్యమ్యోగ్యా ప్రతిముంచ్చుభ్రం యజ్ఞోపవితు బలమస్తుత్తేజః ॥
పునరాచమ్యో ॥ కేసవాయనాయః..... శ్రీకృష్ణాయనమః ॥

ఇంకు ప్రతియజ్ఞోపవితమును ఆచమనముజేసి మంత్రము చెప్పి కుడిబాహువు
యెత్తితద్వాగాసన్యబాహువుపైన అనగానెడమబాహువునందు యజ్ఞోపవితమును ధరించ
వలయును తుదు తిరిగి దూచమనము కేయవలెను ఒకటికండై నెక్కువ యజ్ఞోపవితము
లను ధరించునపుడు న్యోతియు, తృతీయు, చతుర్థు, పంచము, యజ్ఞోపవితథారణం కరిష్యో ॥
అనిసంకల్పముజేయవలెను. మంత్రపతనసమయములో కుడిబాహువైత్తి శరీరమునంటుండ
యజ్ఞోపవితమును పట్టియుంచి మంత్రాంతమందు ధరించవలెను.

పరిషేచనక్రమః.

ఓంభూర్భువస్యుః ॥ ఓంతత్తునితుర్వరైత్వం భ్రోదేవస్యుమహిం ॥
ధియో యోనః ప్రత్నోదయోత్ ॥ ఇత్యన్నం గాయత్ర్య ప్రోక్షేత్
సత్యర్తాభ్యంత్ర్య పర్యక్షోమి ॥ అమాని బుతసత్యాభ్యంత్ర్య పర్య
క్షోమి ॥ రాత్రేషతిపర్యక్ష్య ॥

అమృతమస్తు । ఆమృతోపస్తరణమసి ॥ ఇత్యుదకంప్రాశ్య ॥ ఓం
ప్రాణాయనాయః ॥ నీంతప్రాణాయనాయః ॥ ఓంవ్యానాయనాయః ॥ ఓం

ఉద్దానార్థున్యాహో । శ్రీనస్తమానార్థున్యాహో ॥ ఇతి క్రితించిచెన్న
కణాక ప్రాపయేత్ ॥ ఉత్తరాపోసనమ్ ॥

భోజ నాంతే ॥ ఐన్మృతాపిథానమసి ॥ ఇత్యుదకం ప్రాపయేత్ ॥
ఇం ॥ రావవేషుణ్యానిలయే పద్మార్థదనివాసినాం । అందినాముదకం
దత్తమమయ్య ముపత్తిష్టతు ॥: ఇత్యుదకశేషం దయ్యిణభాగేవిస్తృష్టేత్ ॥
ఇం పరి మేచనం స్నమాష్టః,

బు గ్యే దా బి క ధ ర్తు

ఇం ॥ దంతధావనమభ్యంగం నథికేశనికృతనం ।

కర్తాకుర్యిత పూర్వేద్యుర్ధ్వాక్తువహిలహని ॥ ८ ॥

తా॥ పండ్లుతోముకొనుట, తులంటికొనుట, గోత్తుతీసికొనుట, వపనముచేయించు
కొలుట, యాకృత్యములు ఆభికమునకు వుర్వాదినమందు కర్తృచేయవలయుననియు ఆభి
కమునక్క పరదినమందు భోక్తచేయవలయుననియు చెప్పింది.

ఇం ॥ ఆమశార్ధంతుపూర్వాహో ఏకోద్దిషుంతుమధ్యమే ।

పార్వుంచాపరాహో: న్యాతార్పితర్వుధినిమిత్తకమ్ ॥ ९ ॥

తా॥ ఆమశార్ధముష్టి వుర్వాహ్నమునందు (అనగా రెండుబాములకు వుర్వాము)
జేయవలయును. ఏకోద్దిషు మధ్యహ్ను కాలంబున, జేయవలయును. అన్నముచేనాచ
రింపబడు ఆభికములను రెండుబాములకు పైన్నిష్టిజేయవలయును. ఆదియేవిధమనగా. ఆప్య
దుందు ఆహాప్రమాణము నయిదుభాగములుచేసి రెండవభాగములో నామశార్ధము
మూడవభాగములో ఏకోద్దిషుము నాల్గవభాగములో నన్నశార్ధముచరింపవలయును,
ఇట్లు పార్తితఃకాలము ముదలు క్రమంబున వృధిగాజైప్పుబడినది.

ఇం ॥ మృతాహంచసపిండంచగయాశార్ధం మహాలయం ।

— : ఆపనోషినకుర్యిత శార్ధమూమేనకర్మించిత్ ॥ ३ ॥

తా॥ శ్రీర్షిదికము, సపించించాము, గయికార్ధము, వహలయికార్ధము, యాకార్ధములను తాసెత యాపత్తులోనుండిన్నామపదార్థముచే, ఇయిగూడదు. ఆన్నకార్ధముగా కేయవలయును.

శ్లో॥ దంతధావనతొంబూలం క్షోరాభ్యంగమభోజనం ।

రతోషధంపరాస్నాచ శార్ధికర్తావివర్జయేత్ ॥ ४॥

తా॥ పండ్లాతోముకొనుట, తొంబూలముజేసికొనుట, క్షోరము, అభ్యంగము, భోజనముచేయవండుట, సంభోగము, ఇంధము, ఇతరులయస్నాము, భుజించుట, యాకృత్యములను కార్ధమును పెట్టుయజమానుఁడు ఆధీకదినంబున విధవశలయును.

శ్లో॥ పునర్నోజనమధ్యానం భోరాభ్యయనసంగమం ।

దాసంప్రతిగ్రహం హామంశార్ధభోక్తాషపర్జయేత్ ॥ ५॥

తా॥ శార్ధమునందు భోక్తగానుండునట్టి పురుషుడు శార్ధదినమునంద్యు రెండవ సారి భుజించుట, మార్గంబుననడముట, బయవుమోరుట, అభ్యయనముజేయుట, సంభోగము, దాసమిచ్చుట, దాసముపుచ్చుకొనుట, హామముజేయుట, ఈయెనిమిది కృత్యములను విధవశలయును.

శ్లో॥ ముక్తకచ్ఛతు నూనారీముక్తకేత్తధైవచి ।

హాసంతీపచతిశార్ధేనిరాణః పితరోగతాః ॥ ६॥

తా॥ శ్రీవస్తువిహినముగాగాని తలవెంత్రుకలను నుడివేసికొనకగాని సమ్మచ గాని వంటజేసినయెడల పితృదేవతులు ఆశారహితులై షాఖాపోదురు.

శ్లో॥ ఆమంత్రితస్తయో విపోభోక్తుమన్యత్రేగచ్ఛత్తి ।

నరకానాంశతం ప్రాప్యచండాలేష్యభిజాయతే॥ ७॥

తా॥ ఏశార్హాప్రాణిదు శార్ధమునకు భోక్తగానియమింపబడి తీరిగి మతియుక ప్రదేశమునకు భుజించుటకు వెళ్లునో ఆట్టివాడు నూతునరకములననుభవించిపిమ్మటుచండాల వంశమునందు బుట్టును.

శ్లో॥ నిమంత్రణంకారయిత్యై నివారయతియోద్విజం ।

బ్రహ్మాపూత్యమవాపోత్తి శూద్రయోనాచజాయతే॥ ८॥

తా॥ శార్ధకర్తుయుక శార్హాప్రాణిభోక్తగానియమించి తీరిగి వద్దనిచెప్పిసేనియతండు బ్రహ్మాపూత్యదోషమునబొంది జన్మంతరంబున శూద్రకంశమునందుబుట్టును.

శ్లో॥ నిమాత్రిత్సున్నేవ కుర్యాచ్ఛాప్తివిలంబనం । १॥

చిరకాలఃభ వేద్వోహిష్యతే నరకాగ్నినా॥ २॥

తా॥ శార్ధమునందు భోక్త గానియమింపఁబడినవాడు క్యర్థముగాదిరుణుచు చాల సేపు యాలస్యముజేసినయెడల ఆట్టివాడు దోహముజేసినవాడై నుకమండై నయగ్నిజే డహింపఁబడును.

శ్లో॥ శార్ధగోహ్యస్తుయస్నగ్రాః కుశస్న్యస్తోడశాంగుళాః ।

ద్విమూలమేకతఃకుర్యాత్వవిత్రం చాగ్రమేకతః॥ १०॥

ద్వియంగుళంమూలవలయం గ్రంథిరైకాంగుళంతథా ।

చతురంగుళమగ్రం స్వాత్పవిత్రస్య ప్రమాణకం॥ ११॥

తా॥ శార్ధమునందుపవిత్రము నిమిత్తము పదియాంగుళములుపొడవుల మూడు దశ్భులను తీసికొని వానిలో రెండుదశ్భుల మొడశ్శు యొకప్రక్కాకు నొకదగ్ధయొక్క మొదలు మతియొకప్రక్కాకునుండులాగున సంమయముగానుంచి ముడిభక్త యాంగుళము పొడవుండునట్లుగాను ముడిక్రిందవలయుము రెండుగుళములుందునట్లుగాను ముడిపైని కొనఱు నాలుగంగుళములు పొడవుండు నట్లుగాను పవిత్రమును కట్టవలయును.

శ్లో॥ సంకల్పదాచయేదరాభస్త్యజ్యాం విపోర్ణిఖ్యోధనే ।

అశ్వనాదాధృతాయేచత్యజ్యాం శార్ధవిసర్జనే॥ १२॥

త్యాగేషట్టుపవిత్రాఃపే యజమాం శార్ధవర్ణాసి ।

బర్వోచానాం ద్వియోతైచవిధిరైషణ్డదాహృతః॥ १३॥

తా॥ శార్ధమును పోరంభించుటకు సంకల్పముజేయునప్యాడు ధరించిన దశ్భులను శార్ధమృణపాదప్రశ్ాశనముజేసిన పిమ్మటు విడిచిపెట్టవలయును పిమ్మటు అర్చనజేయుటకు ముందుగా ధరించినదశ్భులను శార్ధమునందు విడువవలయును ఈదగ్ధల విసర్జన విషయమైయాజుర్యేములకు నార్థసులములుచెప్పిరి. బుగ్యేదులకు రెండుసులములనియు చెప్పుదురు. పీనివిషయమైనాచేవాయఁబడినయాజువస్మార్తానుక్రమణికయందు జూడదగును.

శ్లో॥ ప్రఫమాబేపంచదర్శభః ప్రత్యబ్జేసప్తభిస్తథా ।

తీర్థేమహాలయేచైవ నవదర్శభస్తుకూర్పకః॥ १४॥

తా॥ మొడటిసంవత్సరమున యాభీకమునందు అయిమదర్భులచేతను ఆటుపిమ్మటు ప్రతిసంవత్సరమున పెట్టబడు ఆభీకమున యేమదర్భులచేతను తీర్థభశార్ధము మహాలయములయందు లోమ్ముదిదర్భులచేతను కూర్చును కట్టవలయును.

శ్లో॥ త్రిభువనర్మామహానం దేవతాభ్యామతిక్రమాత్ ।

నమషత్యాదిభిర్మాత్రై స్నవ్యేనై వద్యజస్తుతో॥ ८१॥

తా॥ “దేవతాభ్యః పితృభ్యః” అనిము “నమస్వధాయైస్వాహాయై” అనుస్టేమయైలచే పార్చివ్యాఖస్తోత్రమును జీయునప్పాడు నిలుచుండి సమ్మగానే పార్చిధానమును జీయునలచును.

శ్లో॥ మష్టీవిభక్తోసంకల్పః త్సంత్సూతయ్యకర్మచ ।

పష్టోయాన్యాచ్చత్స్థాయావా సనదానంద్యజాతయో॥ ८२॥

ద్వీతీయయావాహనంస్య ద్విభక్తిస్తుదిక్తా ।

అన్నదాసేపిండపూజా స్వధాస్వస్తితివాచనే॥ ८३॥

పిండదాసేతుసంబుధి ద్వేచత్వేత్యాదితఃపురా ।

తతఃపరంచతుధీచే త్వ్యభయంసర్వసమ్మతం॥ ८४॥

శేషాసనర్వకర్మాసే సాబుద్ధ్యంతేయథాక్రమమ్ ।

ఇదంతేవాభ్రదంవోవా ప్రయుష్యేవసమాచరేత్ ॥ ८५॥

తా॥ సంకల్పము, త్సంబునిమ్మట, అత్యయమునుడుపుట, ఇవి మష్టీవిభక్తిస్తోయకముగా నాచరింపవలయును. మష్టీవిభక్తిగాని, చతుర్ధీచిభక్తిగాని యాసనమునిచ్చునప్పాడు చెప్పవలయును. ద్వీతీయావిభక్తిజీపిం యావాహనమునుజీయవలయును. అన్నమును త్వ్యక్తముజీయునపుటు చతుర్ధీచిభక్తిచెప్పవలయును. పిండములవ్యాజించు నపుడుస్వధాస్వస్తులను చెప్పునపుడు సంబోధనము చెప్పవలయును. పిండప్రదానసమయంబున “యేచత్వమను” అను వాక్యమునకు పూర్వముసంబోధనయు నటుపిమ్మట చతుర్ధీచిభక్తియు జీప్పవలయునని పెద్దలందరి యభిస్రాయమైయున్నది. మతీయు నింక మిగిలిన సమ్మక్రియలు సంబోధనయే చెప్పవలయును. ‘ఇదంతే’ అని గాని ‘ఇదంవో’ అనిగానియేచ్చట ర్మోళ్లాపయోగించునో యావిధముగా ప్రయోగింపడగును.

శ్లో॥ అన్నదాసేవిశేషన్యా దాదాసంబుధిరుచ్యతే ।

ప్రథమాఫచతుర్ధీస్య ద్విధాలింగంవిభక్తితః॥ ८६॥

విభక్తిలింగాస్యజ్ఞాత్వో ప్రశాద్ధంయదిసమాచరేత్ ।

వాహ్యందేవానగ్లాహంతి కవ్యంచపితరస్తథా॥ ८७॥

తా॥ అన్నమును త్వ్యక్తమును జీయునపుడు మొదటసంబోధనయు పిమ్మట ప్రథమావిభక్తియు తర్వాత చతుర్ధీచిభక్తియునని విశేషముకలదు గాన ఆయాలింగముల

ననుసరించి విధ క్రూలను చెప్పవలయును. విధ క్రీయు ప్రాంగమును దెలిసి గ్రాహక క్రాధము చెరించేనేని హవ్యమును దేవతలు గ్రహింపరు. కవ్యమును పితృదేవతలు గ్రహింపరు.

శ్లో॥ ఇషిషాధేదక్తుక్తు సంకీర్త్యై శ్వదేవకో॥

నాందీముఖేసత్యవసూ సాపిండ్యైకాలకామకో॥ ౭౨॥

పురూరవార్ద్రీవ్ాచేతో పార్వతేసముదాహృతో॥

హేమిషాధేధనురుచీ తీర్థేధులివిలోచనా॥ ౭౩॥

ఏకోద్దిషేరుద్రసంజ్ఞో విశ్వేదేవాస్తుమోదశో॥

ప్రేతిషాధంసాదకుంభం నిత్యిషాధముదైవికం॥

ఏకోద్దిషుంపురాణంతు సదైవమితిచస్మృతమో॥ ౭౪॥

తా॥ ఇషిషాధములయందు దక్తు, క్రతు, పులనియునాందీ శాధమునందు సత్యు, మసు, పులనియు సపిండీకరణమునకాల, కామకు, లనియు ప్రత్యాశీలమునందు పురూరవ, ఆర్ద్రీపులనియు హిరణ్యశాధంబున ధను, రుచు, లనియు తీర్థ శాధమునందు ధురివి, లూచను, లనియు ఏకోద్దిషునందు రుద్రుడు, అనియు విశ్వేదేవతులు పదమగ్గురుగా నేర్పడియుండిరి. శేర్పితశాధము జలకుంభసహితముగాను, నిత్యిషాధము విశ్వేదేవ రహితముగాను, ఏకోద్దిషు విశ్వేదేవసహితముగా నాసరింపవలయును.

శ్లో॥ సంబంధంప్రథమంబూర్యాయూ న్నామగోత్రమనంతరం॥

పశ్చాదూర్మాపంవిజానీయూ త్స్రీమవసనాతనః॥ ౭౫॥

తా॥ ముందుగా సుబంధమును చెప్పవలయును. పిష్మృష్టిషేరును తర్వాత గోత్రమును అనంతరము రూపను నీప్రకారము క్రమముగా జైప్పవలయునని శూర్వాచారమైయున్నది.

శ్లో॥ శల్మేతిబ్రాహ్మణస్వీకృతం వల్మేతిక్తత్రసంశ్రయం॥

గుప్తానాత్మకంనామ ప్రశస్తంవైశ్వేశ్వరుదైయో॥ ౭౬॥

తా॥ శాధమ్మానకు శర్ముతినియు మత్రియునకు శర్ముతినియు వైశ్వులకు గుప్తానియు శూర్వులకు దాసతినియు ఆశ్లీకంబులయందు, వారివారి విధ్యుత్తప్రకారం జరుపుకొనదగును.

శ్లో॥ సంకల్పేచాసనేపాద్యై పిండేచాచ్ఛదనేష్టణే॥

అస్మే చావాహనాత్మయ్యై తైలేస్వాదంజనేపిచ॥

సంబంధనామగోత్రాని రూపాస్వీవానువాదయేత్॥ ౭౭॥

తా॥ ప్రాప్తిల్పమునందు శిఖిమునందు పాద్యమునందు పిండ్ప్రదానమునందు ఆచారమునందు యణమునందు అన్నమును త్వీక్రమశేయునప్రదు ఆవాహనమునందు అమరాంగ్రథియందు తిలాంజనమునందు సంబంధము నామము గోత్రము రూపమును జీవువలయును.

శ్లో॥ ప్రాదేశమాత్రందేవానాం మండలంచతుర్శమం

అరత్నిమాత్రంపిత్రథం ద్వయోర్ధ్వధ్యేషంగుశమ్॥ ౨౮॥

తా॥ విశ్వేశేవతలకు పాదప్రకౌర్శనశేయునట్టి మండలము సమయముగా చత్రువ్రక్షముగాను లాడితెడుపాడవు అంతియే, వెడల్పునుండునట్లుగాను పితృదేవతల గురించిన మండలము గుండ్రముగాను జాసెదు విశాలముగలదిగాను। ఈ రెండు మండలముల మధ్య నారంగుళముల వ్యవధియుండునట్లుగాను శేయవలయును.

శ్లో॥ వివాహాశ్రూవయజ్ఞేషు ప్రాధేచైవతుసర్వదా।

విప్రాణముపవిష్టానాం పాదాప్రకౌలయేద్వధః॥ ౨౯॥

తా॥ వివాహమునందు మఱియుక వైభవములందు యజ్ఞములయందు శార్పిధములయందును శార్పిహృషిలను శూర్పుండబెట్టి పాదప్రకౌర్శనమును జీయవలయును.

శ్లో॥ మండలాత్మశ్చిమేదేశే బ్రాహ్మణశ్యాగతేషుచ।

తత్త్వివంవిస్తృషేత్తాప్రయం తౌలనంమండలోపరి॥ ౩౦॥

తా॥ మండలములకు పడమటిప్రదేశమునకు శార్పిహృషిలను రప్పించి పాద్యమును విడిచి పిమ్మటు మండలమువైని పాదములుండునట్లుజేసి పాదప్రకౌలనము జీయవలయును

శ్లో॥ మండలాత్మాప్రయతోదేవైః పితృభిష్చతథోతరే।

కర్తాప్రచైవతుతఃశాన్యా మేవమాచమనంస్తులతమ్॥ ౩౧॥

తా॥ మండలమునకు శూర్పుభాగంబున విశ్వేశేవులను మండలమునకు సుత్రరభాగంబున పితృదేవతలును ఈశాస్విభాగంబున యజమానియును గూర్చిండి యాచమనము జీయవలయును.

శ్లో॥ స్వాగతంస్వస్తివచనం దక్షిణాచప్రదక్షిణం।

గోత్రవాదనమ్ముల్యంచ వడేతాన్యపవీతినా॥ ౩౨॥

తా॥ స్వాగతము, స్వస్తివచనము, దక్షిణాచప్రదక్షిణము, గోత్రమునుచ్చరించుట, అధ్యాత్మమునిచ్చుట, ఈయారును పితృస్తానమునందును సవ్యముగాఁశయాచరించవలయును.

శ్లో॥ నిపాత్యదక్షిణంజాను దేవాన్పరిచిపోత్సదా ॥

పితృణాంపరిచర్యాతు వామజానునిపాతనాతో॥ 33॥

ప్రదక్షిణాంతుదేవానాం పితృణామృపదక్షిణా॥

పితృణాంద్విగుర్భాభుగ్ంం దర్భాదై వేబుజుత్యగాః॥

దైవేతూదస్మృఖఃకర్తా పిత్రేస్యదక్షిణాముఖః॥ 34॥

తా॥ విశ్వేదేవస్థానమునందుజేయదగిస్కియలను కుడిమోకాలునుపచియు ప్రదక్షిణమగునట్లుగా నాచరింపవలయును. పితృస్థానమునందు జేయదగిస్కియలను ఎడము మోకాలునువంచి యప్రదక్షిణమగునట్లుగా జేయవలయును. పితృస్థానమం దుపయోగింపబడు దర్భాలుద్విగుర్భముగాను కంచబడియుండునట్లుగాను, విశ్వేదేవస్థానమునందుపయోగింపబడు దర్భాలు తెస్తుగానుండునట్లును జేయవలయును. విశ్వేదేవస్థానమునందు శూజాసికమాచరించునపుడు తుర్మమఖంబుగాను పితృస్థానమునందుండునపుడు దక్షిణాభిముఖుండుగాను కర్తృకూర్చుండవలయును.

శ్లో॥ ద్వాభ్యోమేవతుప్రాభ్యో మధుల్యపాత్రాస్తైత్రోక్తే

సపిండీకరణప్రేత కార్యోష్యోకేనైవహి॥ 35॥

తా॥ ఆభ్యికాదులయందు నట్లుణ్ణపాత్రములను రెండుయూకులనేత సేవురచవలయును. సపిండీకరణమునందు మఱియు నితరములగు ప్రేతకార్యములందు నాకొక్కుయూకుతోనే యఱ్ఱుణ్ణపాత్రముల సేవురచవలయును.

శ్లో॥ పవిత్రమంగుశోకృత్యో నదద్వాదంధలేపనం

దీయతేయదిమూఢాత్మో కానవంనరకంప్రజేత్తే॥ 36॥

తా॥ పవిత్రమును ప్రేలియుందుంచికొని గంధము నియ్యకూడదు. అట్లుతెలియకయుచ్చేసేని కౌరవమును నరకమును బొండును.

శ్లో॥ స్వధార్ముల్యస్వస్తిసంపన్న గంధపుష్పతిలేషుచా

ధూపదీపాదిదానేషు నామధేయాదిసేవ్యతే॥ 37॥

తా॥ స్వధార్ముల్యస్వస్తి, స్వస్తి, సంపన్న, గంధ, పుష్ప, తిలలు, ఇత్యాదిప్రదేశ మఱియందును ధూపదీపము మొదలగునవి యిచ్చు సమయంబునను నామధేయము చెప్పవగత్యములేదు.

శ్లో॥ వాసాంసివాస్సీవాసో యోనదద్వాన్స్తుల్తేవాని

పితరస్తస్యుతద్వర్షఃం నగ్మాపవనసంశయః॥ 38॥

తా॥ వస్తుములను కొడువస్తుములనుగాని లేక యొక్క వస్తుమును గాని యార్థికదినంబున భోక్కలు నియ్యకుండిన యాతని పితృదేవతులు సంవత్సరప్రయంతము దిగంబరులై యాందును.

శ్లో॥ పితృస్తత్కాత్మ్యవాసాభి ర్దద్వాద్వాలోపాతకం
యజ్ఞోపాతదానేన. వినాశార్థంతునిష్టలమ్॥ 3౮॥

తా॥ పితృదేవతులను మెందట వస్తుములనిచ్చి పూజించి పిమ్మటు యజ్ఞోపాతము నియ్యవలయును. యజ్ఞోపాతముల నియ్యకుండినేని యాశార్థమువ్యధమగును.

శ్లో॥ కుర్యాతభోడనార్థంహి మండలానియథాక్రమం
దైవికేచతురప్రింటు పిత్రోన్తాసియత్తుతః॥ 4'ం॥

తా॥ బార్హివ్యాషభోజనము నిమిత్తమై వారివారికి చెప్పబడిసరీతిగా మండలము లను విశ్వేదేవస్థానమునందు చతురప్రశ్రమమగాని పితృస్తానమునందు గుండ్రమగా నేగు రచవలయును.

శ్లో॥ త్యేపేదైవేయవాణదర్భుక్ పైత్రుకేసకు శాణతిలాణ।
మండలైదైవికేప్రతే సావర్ణేరజతేన్యథా॥ 4౧॥
తదభావేసుపర్మాని భాజనాసిన్యసేదధ॥

తా॥ విశ్వేదేవస్థానమునందు యవలను దర్భులను చల్లవలయుననియు పితృస్తానము నందు తెలసహితమగా దర్భులనుజల్లవలయుననియు చెప్పబడేను. విశ్వేదేవస్థావమునగదు బంగారపు పాత్రయును, పితృస్తానమునందు వెండిపాత్రయును, మండలముల యందుంచ వలయును. అవి సంభవించని పక్కంబున యోగ్యములగు యాకులలో కుట్టబడిన విస్తరణ మంచవలయును.

శ్లో॥ ఆగ్నేయాదిపరి స్తోర్య పితృపూర్వంతిలోదక్తః 1
కుశైసిలై ర్ఘస్త్రనాదిభి ర్ఘధ్యేమధ్యేజలేనతు॥ 4౨॥
కరశుద్ధింతతఃకుర్యా త్రంబోయంమండలేత్తేపేత్॥

తా॥ పాత్రములనుంచుటకు ముందుగా స్ఫుర్తి జేయవలయును. అప్పుడు పితృస్తానమునందు ముందుగా ఆగ్నేయదిక్కు మెందలు పెట్టి దర్భులు తెలలు భస్మమెందలగు వాని తోగూడను జలమునుజల్లి స్ఫుర్తి జేసి పిమ్మటు జలమతో వాస్తమును కడిగికొని యాజులమును పాదప్రష్టాకసముజేయబడిన మండలందు విసర్జించవలయును.

శ్లో॥ దైవేవాయవ్యమారభ్య పరిమింఛ్యోజ్యో లేనచా
కుచ్ఛిఃపాత్రయైచ్చ భస్మనాకరశోధనమ్॥ ४३॥

శా॥ విశ్వేశవస్తానమునందు వాయువ్యదిక్షు మొదలిడి స్ఫుర్ణిధనజీయుచుజలను
ఉన్నట్లు యవలు మొదలగువానిని జల్లి కుద్ది జేసి భస్మమలోకరశుద్ధి జేసి కొనవలైను.

శ్లో॥ అకృత్యభస్మమర్యాదాం నకుర్యాత్మాణశోధనం।
ఆసురంతద్భువేచ్చాప్రథం పిత్ర్యాణాంనోపతిష్ఠతే॥ ४४॥

శా॥ భస్మసహితమగా జలమలో హస్తశుద్ధి ని జేసికొనవియైడల నాక్షర్ధము
రాక్షస క్షర్ధమని చెప్పఁబడును. పిత్రుడేవతలును తృతీవిందరు.

శ్లో॥ అవ్యాప్తక్యంచపూర్వేద్యు ర్మాసిమాస్యధపార్వణాం।
కామ్యమాభ్యుదయోపమ్యు మేకోద్దిషుమథాపుమమ్॥ ४५॥

శా॥ ప్రతిమాసంబును పార్వణ క్షర్ధమునాచరింపవలయును. శూర్యుదినమందు
అప్పకాక్షర్ధము నాచరింపవలయును అప్పిమియందున కామ్యంబు నభ్యుదయకరమైన
క్షర్ధము నాచరింపవలయును. తొనిమిదవదియోద్దిషుమగా నాచరింపవలయును.

శ్లో॥ చతుర్వ్యద్వేషుసాగ్ని నాం వహశ్శావణోమోవిధీయతే।
పిత్ర్యప్రభావ్యాణమాసైస్య దుత్తరేషుచతుర్వ్యపీ॥ ४६॥

శా॥ ఆగ్నివణోత్రములుగలవారు ఆప్తకాక్షర్ధములలో మొదటినాలుగు క్షర్ధ
శులయందు సగ్నివణోత్రములో వణోమమజేయవలయును. మిగిలినాలుగు క్షర్ధముల
యందు పిత్రుస్థానమందు నియమింపబడిన శూర్పువ్యాణ హస్తమునందు వణోమమజేయ
వలయును. (అనగా హస్తమందుంచవలైను. బుశ్రేదులు)

శ్లో॥ ప్రేతకార్యేషుసర్వేషు సపిండీకరణైతథా।
పాణావేవతువణోమంస్య దన్యత్రాగ్నకరేపివా॥ ४७॥

శా॥ అన్ని విధములగు ప్రేతకృత్యములందును సపిండీకరణమునందును హస్తము
నందేవణోమమజేయవలయును. ఇతరక్రాదములయందు సగ్నివణోత్రంబునగాని హస్తము
నందుగాని వణోమమజేయదగును.

శ్లో॥ అనగ్నికస్మదారశ్చ దగ్నాకర్మపితుఃకరే।
వైశ్వదేవకరేకుర్యా దృష్టిమ్యాచార్యకశత్రుక॥ ४८॥

తా॥ భార్యాగ్ని లేనివాచు భార్యాలవాడునైనవాడు ఆగ్నిహాతమునేండుకేయ దగిన క్రియలు పితృస్థాన నిమంత్రితుడైన బార్ధిహృషిని హస్తమునందు హామముజేయ వలయును. బ్రహ్మాచారియు భార్య విషీమఁడును విశ్వేదేవస్థాన నిమంత్రితుడు బార్ధిహృషిని హస్తమునందు హామముజేయవలయును.

క్లో॥ అనగ్నిర్బ్రహ్మాచారిచ క్రాద్ధంకుర్మీతపార్వతా
పితృభిస్నమనుభూతో నై శ్వదేవేతుపలాయ తో ॥ ४८॥
పలభ్యాదేవక రేనగ్ని శ్శైమపిశ్వేషునిత్తి పేత్ ॥
సహిస్నులతా శ్శైమభాజో విశ్వేదేవాపురాణై ॥ ४९॥

తా॥ ఆగ్నిహాతములేనివాడును బ్రహ్మాచారియునగువాడు క్రాద్ధమును పార్వతయుక్తముగా నాచరింపుచు పితృస్థానీయభోక్తచేననుజ్ఞ నుబొంది విశ్వేదేవస్థానమందుండిన బ్రాహ్మణుని హస్తమునందు హామముజేయవలయును. ఇట్లుభార్యాగ్ని లేనివాడు విశ్వేదేవుని హస్తమునందు హామముజేసి మిగిలినది పితృపాత్రయందుంచవలయును. ధర్మశత్రువులు శేషమునకు విశ్వేదేవతులు పొందతగిన వారుకారనిజెప్పిరి.

క్లో॥ కుశై రాజ్యంగ్రహీత్వతు మూర్ఖానందివణ్ణత్సులచా
దైవపూర్వాణిప్రాని భాజనాస్యభిఘూరయేత్ ॥ ५०॥

తా॥ ఆజ్యములో దర్శలనుముంచి “మూర్ఖానందివ” అను మర్తము నుచ్చరింపుచు పాత్రాభిఘూరము ముందు విశ్వేదేవస్థానమునందును పిమ్మటు పితృస్థానమునందును జేయ వలయును.

క్లో॥ ఆమాస్యత్వాదికాస్యుల్తాక సూక్తానిచజపుణ్ణయం
సవ్యైనైవతతోన్నాది విధినాపరివేషయేత్ ॥ ५१॥

తా॥ “ఆమాసు” ఈమెడలగు మర్తములను సూక్తములను జదువుచు తాను సయ్యముగా సస్నేహమైదలగువానిని యథావిధిగా నుంచవలయును.

క్లో॥ అన్నంచపాయనంభత్యం ఘృతంచవ్యంజనాదికం
సూపమఃతైప్రదాతవ్యం సర్వంస్యాదేవపూర్వకమ్ ॥ ५२॥

తా॥ ముందుగా నన్నమును పిమ్మటు పాయిసము భత్యములు సెయ్యి కూరకు మొదలగునవి చివతకు సూపమునుంచవలయును. ముందువిశ్వేదేవస్థానమునందును పిమ్మటు పితృస్థానమునందు నుంచవలయును.

శ్లో॥ పత్తు నాప్యథవాపుత్ర శ్రుష్ట్యవాస్తువేషయేత్ |

శాకాదీకపురతోస్థాప్య భక్ష్యంభోజ్యంచవామతః॥ గీర॥

మధ్యేచాన్నంప్రతిష్టాప్య దశ్మేణ్ణమృతపాయసం

నాపబిత్రేణహస్తేన న్నచైకేసవినాకుశమ్ || గీఎ॥

నాయస్నేషైవప్రతేణ శ్రాద్ధేషుపరివేషయేత్ |

తా॥ తానుగాని, తనభోర్యగాని, కుమాసుగాని, శిష్యుడుగాని భోజనపదార్థముల నుంచవలయును. కూరలను ముందరను భక్ష్యములు భోజ్యములను ఎడమప్రక్రొను సెయ్యి పరమాస్నము కుఢిప్రక్రొను నదుమ అన్నము నుంచవలయును. ఒక్కమస్తముతోగాని దర్శలులేకుండా రిక్తమస్తముతోగాని, యునుపప్రాత్రులతోగాని శ్రాద్ధములయందు పదార్థములను వడ్డించకూడదు.

శ్లో॥ అన్నప్రశంసాసుంక్తాని కర్త్రావాన్యోపివాచయేత్ |

యదిభోక్తాన్నసుంక్తాని జపేచాభ్రిద్ధంవినశ్యతి॥ గీఎ॥

తా॥ అన్నసుంక్తములను కర్త్రగాని, యుతర్ప్రామ్యులుగాని, పరించవలయును గాని, శ్రాద్ధభోక్తలు పరించగూడదు. ఆలాపరించినయెదల శ్రాద్ధమువ్యథంమగును.

శ్లో॥ నజపేయద్విజామాత్రో నోభోక్తరశ్శోర్ధకర్మణి |

స్వదోస్తాన్తంజపేయస్తే నతుయద్వామ్యదైవ్యకమ్ || గీట॥

తా॥ శ్రాద్ధభోక్తలు శ్రాద్ధమందు మంత్రములను జదువగూడదు. స్వదుస్తాన్తమునుమాత్రము పరించవలయును.

శ్లో॥ ప్రేతశ్శోర్ధవేసపిండేచ నజపేదన్నసుంక్తకం |

తీర్థశ్రాద్ధేగయూశ్రాద్ధే నజపేత్తిత్తసుంక్తకమ్ || గీర॥

తా॥ ప్రేతశ్రాద్ధమునందు సపిండీకరణమునందు అన్నసుంక్తమును పరింపగూడదు. తీర్థశ్రాద్ధమునందు గయూశ్రాద్ధమునందు పితృసుంక్తములను పరింపగూడదు.

శ్లో॥ షాష్టిమాసికేచెవ తీర్థేచెవసపిండకే |

నిత్యశ్రాద్ధోధకుంభేచ పితృసుంక్తానివర్జయేత్ || గీఎ॥

తా॥ షాష్టిమాసికునందు మాసికమునందు తీర్థశ్రాద్ధమునందు సపిండీకరణమునందు నిత్యశ్రాద్ధమునందు ఉదకుంభశ్రాద్ధమునందు పితృసుంక్తములను విడువవలయిను.

శ్లో॥ కర్మాధికారపోశానం తికరంప స్తోవారణం
చుండికశ్చవిసర్గశ్చ వడేతేపితృపూర్వకాః॥

౮౦॥

తా॥ హస్తోదకము, ఆపోశము, వికిరాన్నము, ప్రజీవారణము, చురికము, విసర్గము, శశయురును, పితృస్తానమునందు మందుగాఃసాచరించి పిమ్మట విశ్వేదేవస్తానము
నందుక్కేయవలయును.

శ్లో॥ చిత్రగుష్టపబలిందద్వా స్నానిశిశ్రాద్ధకర్మణి
యదికుర్వాత్మమూఢాత్మా కౌరవంనరకంవజేత్॥

తా॥ రాత్రులయందు క్రాద్ధమాచరించవలసినప్పుడు చిత్రగుష్ట బలినియైగూడదు
అభ్యానుడై యిచ్చి సేనికౌరవమను నరకమునుబొందును.

శ్లో॥ భుంజానాణ శ్రావయేద్విప్రాణ రత్నిహక్తపితృలింగకాణ
పురాణాదీనిముత్రాణి విష్ణుసూక్తాపితృస్తతిం॥

౮౧॥

తా॥ భోక్తలు భుజింపుచుండగా రాత్రుస పరిహరిము కొఱకు పితృసూక్తములు

విష్ణుసూక్తములు మంత్రములు పురాణములు మొదలగు వానిని పరియించవలయును.

శ్లో॥ అధిక్రమాహినంతు శ్రాద్ధంకుర్యైతమూఢధీః
తపన్నంచానురై ర్భూత్కం తద్రనంసురయానమం॥

౮౨॥

తా॥ అభ్యానుడై శాంధ్రమునందు అధిక్రమము పరింపకేయతండైసేని అట్టియైన్న
మును రాత్రునులు భుజియించుదురు ఆశాంధ్రమునందు కల్పింపబడిన రసములు కల్పలో
సమానమైనవి.

శ్లో॥ బ్రాహ్మణైపోతుయిత్వాన్నం గాయత్రీంసముదీరయేత్॥
పరిషేచనమన్నస్య కారయేద్వేపూర్వకమ్॥

౮౩॥

తా॥ గాయత్రీమంత్రమును జదువుచు శాంధ్రమ్మాలన్న మును పోత్తించవలయును
అన్నపరిషేచనము విశ్వేదేవస్తానమునందు మందుగా జేయవలయును.

శ్లో॥ ఉంధ్రవుండ్రంత్రిపుండ్రంవా లలాచేయన్యదృశ్యతే
కర్మశైఖవాఢభీకుశ్చ నిరాశాఃపితరోగతాః॥

౮౪॥

తా॥ కర్తృయుక్తాగాని భోక్తయుక్తాగాని మథమునందు ఉంధ్రవుండ్రముగాని
త్రిత్రుండ్రముగాని యుండిసేని దానినిషాచి పితృజేవతులు శాంధ్రమును విడిచిపోవుయి.

శ్లో॥ రంగవల్మీయంకృతాంరేఖాం స్కుంధేమాలాంద్ర్యుస్యాచా

లలాశైతిలకంద్రుప్యో నిరాశాఃపితరోగతాః॥

E.E.॥

తా॥ గృహమునందు రేఖలుగా నలంకరింపబడిన ముగ్గును, శారీహృషిలయొక్క మాత్రమునుపూర్వాలికను ముఖమునందు అలంకారమును జాచి పితృదేవతులు ఆశవదలి కొని పెర్చిపోవుదురు.

శ్లో॥ తులసీబిల్యువత్రంచ రక్తపుష్పాణికేతకీ॥

జాజీదర్శనమాత్రేణ నిరాశాఃపితరోగతాః॥

E.2॥

తా॥ తులసీదశములను మారేదుదశములను ఎత్తానిపుష్పములను మొగలిజాణిమొద లగు పుష్పములను జాచి నంతమాత్రముననే పితృదేవతులాకారహితులై పెడలిపోదురు.

శ్లో॥ ఘుంటానాదంవిఘాదంచ వలంకారంవాస్యరోదనే॥

అవాచ్యవచనంశృత్యో నిరాశాఃపితరోగతాః॥

E.3॥

తా॥ ఘుంటాఘ్వనిని కలహమును వుంకారమును పరిహాసవచనములను గోదన మును వచింపరూని మాటలను వినుటయును సంభవించేనేని పితృదేవతులాకారహితులై పెర్చిపోవుదురు.

శ్లో॥ భుజైయచ్ఛార్థిదక్కలన్నార్థీ యదివక్త్వాద్విజన్ననాం॥

సయూతినరకంఘోరం పితృభిస్సహమజ్జతి॥

E.4॥

తా॥ శారీర్ధమాచరించిన యాజమాని భోక్తలయొక్క సంపక్తిగాభుజించినయొడల పాదు వానిపితృదేవతులతోగూడ నరకమును పొందుచున్నాడు.

శ్లో॥ ప్రాద్ధవక్త్వాతుభుంబానో బారీహృషిభ్రాహృషింస్పులశేత్తో॥

తదన్నమత్యజన్మక్త్వా గాయత్రీప్రశతంజపేత్తో॥

తా॥ శారీర్ధమునందు పంక్తిలో బారీహృషిలు భుజింపుచుండగా నొకబారీహృషిని మటియొక బారీహృషిండు స్పృఖించినేని యప్పుడుండినయన్నమును విడిచిపెట్టుక భుజించి పిమ్మటు సట్టోతరశతగాయత్రీజప మాచరించవలయును.

శ్లో॥ ఉచ్చిపులేపసంస్వర్మై ప్రమూహ్యస్యేనవారిణా॥

భోజనాంతేనరస్సున్నత్వా గాయత్రీత్రిశతంజపేత్తో॥

E.5॥

తా॥ ఉచ్చిపులేపసంస్వర్మై స్పుర్యకలిగినయొడల నితరమగు జలముచే కదిగికొని భోజనానంతరమ స్సునమజేసి గాయత్రీమంత్రజపము మూడువందల పర్మాయములు జేయవలయును.

శ్లో॥ ఉపాచిఖోషసంస్కర్త్రై స్వల్పంపాత్రంవిసృజ్యచ
సర్వాన్మంపూర్వవత్తిప్రాయ భోజయేత్తుద్విజోత్తమాణ॥ 22॥

తా॥ శార్హావ్యాఖ్యలు భుజియింపుచుండగా నన్యోస్యముచ్ఛిష్టము కలియుచుండగా
నాయుచ్ఛిష్టపాత్రమును విసర్జించి తిరిగి మతియొక విసరియుంచి దానిలో వ్యాప్తము
వలెనే సమత్తపదార్థములనుంచి యశార్హావ్యాఖ్యలని భుజింపజేయవలయును.

శ్లో॥ నిమంత్రితస్తుయశ్రూద్ధై నశ్యేద్వావ్యాధిపీణితః॥
వమేద్వాభోజనంప్రాప్తే ద్విజమన్యంతుభోజయేత్॥ 23॥

తా॥ భోక్తగా నియమింపబడినవాడు మృతినొంగినను లేకవానికి గోగమసంభ
వించినను లేక భుజింపుచుండగా నన్నమువెర్పిపోయినను మరియొక శార్హావ్యాఖ్యలని పిలచి
శార్హమాచరింపవలెను.

శ్లో॥ ద్విజాలాధీతుజ్యలనే హువేదితియమోబ్రవీత్॥ 24॥

తా॥ శార్హావ్యాఖ్యలడు దౌరకని పత్తమున నగ్నిహాత్రములో హోమము జేయ
వలయునని యముడుచెప్పేను.

శ్లో॥ నిమంత్రితస్వవిప్రస్వ భోజనేముఖినిసృతే
తత్తోనలంసమాధాయ సర్పిషాచరుణాపివా॥ 25॥

ప్రాణాదిపంచభిర్గ్రంతే ర్షువేద్వాత్రింశసంఖ్యయా।

తా॥ నియమింపబడిన శార్హావ్యాఖ్యలడు వమనమును జేసికానిన రొడల నగ్నిహాత్ర
తమును స్థాపించి చరువునెయ్య మొదలగువానితో హోమముజేసి పిష్టు పార్యాణాది
అయిదుమంత్రములచే మప్పదిరెండుపర్యాయములు హోమమును జేయవలయును.

శ్లో॥ అక్కతేపీండదానేతు భుంజానోబ్రావ్యాశోవమేత్॥
పునఃపాకాత్మకర్తవ్యం పిండదానంయధావిధి॥ 26॥

తా॥ శార్హావ్యాఖ్యలడు భుజియింపుచుండగా పిండప్రదానము గావింపకమునుపు
అన్నమును వెళ్లబోసికానిన రొడల తిరిగిపాకముగావించి పిండప్రదానమును యథా
వధిగా జేయవలయును.

శ్లో॥ అక్కతేపీండదానేపి పితాయదివమేత్తదా॥
పునఃపాకంప్రకుల్యత శ్రాద్ధంకుర్యాద్వధావిధి॥ 27॥

తా॥ పిండ్రుదానము జేయకర్మాయము ప్రేసానమందుండిన త్రోత్కు వమనము సంభవించినరొడల తిరిగిపాకముజేసి యథావిథిగా శార్ధమాచరింపవలయును.

శ్లో॥ పిత్రధ్రానాంతయాణంచ పితాచవమతేయది।

తద్దిసేనోపవాసశ్చ పునశ్రోదంపరేహని॥ २५॥

తా॥ పిత్రసానముసందు నియమింపబడిన ముగ్గురిలో తండ్రికిగా నియమింపబడిన శార్ధమాముఁడు వమనముజేసికానిన రొడల నాదినమందు కర్తృయుపవాసముండి మరు కాదు యథావిథిగా శార్ధమాచరింపవలయును.

శ్లో॥ శ్రాద్ధవిష్ణుద్వ్యజాతీనా మామశ్రాద్ధంప్రక్తిర్తం।

అమావాస్యదినియతం మాససంవత్సరాదృతే॥ २६॥

తా॥ శార్ధమమను విఘ్నము సంభవించినప్పుడు ఆమశార్ధము జేయచ్చును విఘ్నముసంభవించి తిరిగి పెట్టివల్సివచ్చినప్పుడు ఆమావాస్యమాసము సంవత్సరము మొదలగు నియమమురేవియురేవు.

శ్లో॥ సంక్రాంతిషువ్యతీపాతే యగమన్వయకాసుచ।

పితాచేద్వమతేదర్శై పునశ్రోదంనకారయేత్॥ २७॥

తా॥ సంకారింతి శార్ధములయందు వ్యతీపాశాది శార్ధములయందు యుగాది శార్ధములయందు మస్యాదులయందు దర్శాదులయందు నీమొదలగు శార్ధములందు పిత్రసానముసందు నియమింపబడిన శార్ధమాముఁడు వమనమును జేసికానిన రొడల తిరిగి శార్ధమాచరింప నక్కరలేదు.

శ్లో॥ పితామహదిర్దేవానాం బ్రాహ్మణోవమతేయది।

సర్వమన్మంసమాదాయ మూవేదగ్నుతుల్కిక్తే॥ २८॥

ప్రాణాదిపంచభీర్గుంత్రైః కబశానాప్రమాణతః।

ద్వాత్రీంశదాపంతీర్హత్వాశ్చ శిష్టంకర్మసమాపయేత్॥ २९॥

తా॥ పితామహప్రపితా మహులస్తానముసందు నిమంతితులు విశ్వేదేవస్తానము వందు నిమంతితులు అగు శార్ధమాములలో సైన్మరైనను వమనము జేసికానిన రొడలు ఆయస్సుము సంతయుతిసి రోకికాగ్నియందు ‘ప్రాణాయస్యహ’ అనునది మొదలగు సయిదు మంత్రములచే మనము భూబెయించెడు కబళములపరిషితిగా ముప్పదిరెందు యాచూతులనుజేకి మిగిలినకర్మను సమాప్తిని పొందించవలెను.

శ్లో॥ వికిరంభువిదాతవ్య ముచ్చిష్టేభ్యుషంగుశమ్॥ ३०॥

రామున్నము నుచ్ఛిష్టపొత్రల సమాపమునందు ఆరంగుళముల శ్రుతినుచి
నుంచవలయును.

శ్లో॥ శార్థిధేషవికిరందత్యా యోనాచామేన్నతిభ్రిమాత్ ।

పితర స్తస్యమణ్ణసం భవంత్యచ్ఛిష్టభాజనాః॥ రామః

తా॥ ఎవరు శార్థిధునందు వికిరాన్నమునుంచి యావమనమునుజేయక మరణి
పోతునో వానిమొక్క— పితృదేవతులారు మాసములపర్యంత ముచ్ఛిష్టమును భూజియించు
చారగుదురు.

శ్లో॥ ఉత్తరాచమనాత్మార్వం పిండదానంభవేదిహా ।

పశ్చాద్యపిభవంత్యస్యై కేచిద్గ్రహ్యవిదోజనాః॥ రామః

తా॥ భోక్తల భూజియించి యుత్తరాచమనముజేయక శ్రూర్వమే పిండప్రదాన
మును జేయవలయునని కొందరు నుత్తరాచమనమయిన పిమ్మటి పిండప్రదానము జేయవల
యునని మరికొందరు గృహ్యమాత్రవేత్తలును జైప్పితి.

శ్లో॥ పాత్రాణంబావుమాతేణ పీడదానంవిధీయతే॥ రామః

తా॥ బాధ్యాణ భుక్తపొత్రలకు చేతెడుదూరముగా పిండప్రదానము జైయ
వలయును.

శ్లో॥ మామాన్నంపాయనాన్నంచ భక్ష్యంభోజ్యదికంచయత్ ।

యద్వయుభుక్తంద్విజై శార్థిధే సర్వంపిడార్థముద్దరేత్ ॥ రామః

తా॥ అన్నము గారెలు పరమాన్నము మరియు భక్ష్యములు భోజ్యములు మొ
దలగునవి భోక్తలచే భూజియింపబడిన వనగా శార్థిధుకపదార్థములన్నియు పిండముల
నిమిత్తమైయుంచవలయును.

శ్లో॥ మామాన్నర్వత్వవైగ్రాహ్య దైవేపిత్రేచకర్మణి ।

పితృపిండేనచగ్రాహ్య ఇత్యైవంకౌశికోబవీత్ ॥ రామః

తా॥ దేవకర్మలయందు పితృకర్మలయందును మినుములుపయోగించవలయును పితృ
పిండమునందు మినుముకలియగూడదని కాశికుడను మనీశ్వరుడుజైప్పెను.

శ్లో॥ వకోద్దిషైసపిండేచ కపితస్యప్రమాణతః ।

నారికేశసమంకుర్యా త్రప్త్యబేమాసికేపిచ । రామః

సంక్రాంతోగ్రహణశైవ కుక్కుటాండంప్రశస్త్యతే ।

తీర్థమవలయైశ్శాస్తే గయాయామష్టకామచ ॥ రామః

ఆమలక్ష్మీఃఫలై స్నామ్యం పిండదొనేవిధియతే॥

ప్రమాణాహినంయత్విండం తల్పిండంనిష్టలంభవేత్॥ ८१॥

తా॥ ఏకోద్దిషుము సపిండీకరణములయందు పెలగపండంత పరిమితిగల పిండము లను, ప్రత్యాధికముసికములయందు కొబ్బరికాయంతపరిమితిగల పిండములను, సంకార్ణిం శులయందు గ్రహణములయందు కోడిగ్రుడు పరిమితిగల పిండములను, త్రీర్థశాఖాదము యసోలయశాఖాదము గయశాఖాదము మన్మాదులయందును, ఉనిరికాయ పరిమితిగల పిండములను జేయవలయును. దేనికెంతపరిమితిచెప్పేనో యావిధముగా పిండములుండనియెడల యోపిండములు స్వాధాములేయగును.

శ్లో॥ ప్రాదేవస్త్రాదికంచేవ విప్రేభ్యదీయతేతథా॥

పిండేభ్యపితథాదద్య దన్యథానిష్టలంభవేత్॥ ८२॥

తా॥ శాఖాదమునందు శాఖామ్ములకు వస్త్రములు మొదలగునేవి యచ్చిరోవాని నన్నియును పిండములయందుకూడ నుంచవలయును ఆలాయుంచని పమముకు నాశాఖాదమువ్యర్థమగును.

శ్లో॥ మూజ్జ్ఞామూహకస్పుర్సే పిండేచద్విదలీకృతే॥

పునఃపిండఃప్రదాతవ్య స్తోనపాకేనత్తతాత్॥ ८३॥

తా॥ పిండమును పీలి రొలుక మొదలగునవి స్పుర్శించినులేక పిండమువిడిపోయినను తిరిగి శిథ్రముగా నాపాకములో పదాధాముతోనే పిండమునుజేసి వూర్తినాం దించవలయును.

శ్లో॥ ప్రాత్రాణిచాలయేశాఖాదే స్వయంశిష్ట్యధవాసుతః॥

త్రీభీర్షచాల్యదాప్తేన నాయజాత్యకథంచన॥ ८४॥

తా॥ శాఖాదమునందుభోక్తలప్రాత్రలనుతానుగాని, శిష్ట్యఁడుగాని, కుమారుఁడుగాని తీవిపేయవలయును త్రీలుగాని శాలురుగాని మరియుకవంశమునందు బుట్టినవారుగాని తీవిపేయగూడదు.

శ్లో॥ అచాలయుత్వాప్రాత్రాణి స్వస్తికుర్వంతియేద్విజాః॥

నిరాశాఃపితరస్తస్వీ శప్త్వయూంతిపరాంగతిం॥ ८५॥

తా॥ ఉచ్చిష్టప్రాత్రలను తీవిపేయక యేశాఖామ్ములైనను స్వస్తిచెప్పిరేసి వారి రూక్కి పితృదేతులూ యజమానునికపించి ఆకాశాన్యతై పెట్టుదురు.

శ్లో॥ గ్రామ్యగోజవిప్రేభ్య జలేనైవతునిష్టిపేత్ ।

వికిరంతుద్విజోచ్చిష్టం భూమాఖాత్మాత్ముతునిష్టిపేత్ ॥ ८१॥

తా॥ వికిరపిండమును శార్మిహృద్భూషాచ్ఛిష్టమును గోవులకు మేకలకు యితరులకు నియ్యగూడదు జలమునందుంచ గూడదు భూమియందు గొయ్యత్రవ్యి దానిలోనుంచి శూడ్చవలయును.

శ్లో॥ పిండాంస్తగోజవిప్రేభ్య దద్యాదగ్నాజలేపివా ।

ప్రష్టిపేదపునవిప్రేషు ద్విజోచ్చిష్టంనిమూర్జయేత్ ॥ ८२॥

తా॥ పిండములను గోవులకు మేకలకు శార్మిహృద్భూషాలను పెట్టునచ్చును జలములో నైన సుంచవచ్చును శార్మిహృద్భూచ్ఛిష్టమును తీసి వేసి శాగుచేయవలయ్యును.

శ్లో॥ అవశేషంతుయత్తించి దర్శ్యప్రాతసితంజలం ।

పిండానాంపురతస్మించే దోంస్వద్ధోచ్యతామిత్యథ ॥ ८३॥

తా॥ అద్భుతప్రాతిలయందున్న జలముమొదలనునవియైనైనను కొంచముమిగిలియున్న యెదల పిండముల ముందరను “భంస్వద్ధోచ్యతాం” అని యుచ్చరించి నిదువలయును.

శ్లో॥ బ్రాహ్మణేభ్యోత్తతాణశస్తా నాశీర్వచనసంయతాణ ।

ధారయేచ్చిరసిసర్వ స్వశ్రాద్ధేనప్రేతకర్మను ॥ ८४॥

తా॥ బ్రాహ్మణులచే నాశీర్వచనముజేసి యియ్యబడినశ్రేష్ఠములనునాయతులను ఆచ్చికములో నందరును శింస్సునథరింపవచ్చును. ప్రేతకర్మలయందు యజమానిగాక మిగిలినవారు ధరింపగూడదు.

శ్లో॥ పితృప్రసాదతోలభ్యా సంగృహ్యస్వయమత్తాణ ।

ధారయేచ్చిరసిస్వస్వ స్వగోత్రస్వాభివృద్ధయే ॥ ८००॥

తా॥ పితృదేవతల యనుగ్రహమునుబొంది వారివలన నక్షతలను గ్రహించి తననం శము వృద్ధికొఱు తానుళిరస్సున ధరించవలయును.

శ్లో॥ శ్రాద్ధంకృత్యతుయోవిప్రో నభుండైచకదాచనా ।

దేవాహవ్యంనగృహంతి కవ్యనిపితరస్తథా ॥ ८०१॥

తా॥ ఏబ్రాహ్మణుడైనను శ్రాద్ధమాచరించి యొప్పుడును భుజింప తండ్రులు. యుశ్రాద్ధమునందియ్యబడిన హవ్యమును దేవతలు గ్రహింపరు. కవ్యమున్నిపితృడేవతలు గ్రహింపరు.

ప్రత్యాభికే నిత్యతర్వణవిధిః,

శ్లో॥ పిత్రోఃప్రత్యాభికేప్రాప్తే తర్వణాతుకథంభవేత్ ।

జలేనైవప్రకుర్యత నివృత్తేపితృకర్మణి॥ १॥

ప్రాధంకృత్యాతువిధివ దైవస్వదేవాదికంతతః ।

బ్రహ్మాయజ్ఞంతతఃకుర్య తర్వణాంతుతిలైదైనా॥ २॥

తా॥ తల్లిదంధ్రుల యూభీకదినమునందు నిత్యతర్వణమేరీతిగాజేయవలయుననఁగా?

యథావధిగా శార్ధమునాచరించి యునంతరము బ్రహ్మాయజ్ఞము వై శ్వదేవము మొదలగు నవి యాచరించి పిమ్మటు తిలలు లేకుండా యుదకముతోనే నిత్యతర్వణము జేయవలయును

శార్ధాంగ తిలతర్వణవిధిః.

శ్లో॥ తతఃపరేహ్నీకుర్యత తర్వణాపురుషస్నిధిః ।

తచ్చేషై స్తిలదరై భస్తు పార్చితస్నానత్యమృతైగలైః॥ ३॥

పితృంతైచవాధ సంతర్వయపశ్చత్సంధ్యాదికాఃక్రియాః॥ ४॥

తా॥ ఆమరునాడు విద్యాంసుందగు నాయజమాని శుద్ధోదకములచే స్నానముజేసి క్రిందటిదినమున శార్ధమాచరించగా మిగిలిన తిలలు దర్శులు మొదలగునానిని శీసికాని పార్చితఃకాలంబున శుద్ధోదకములచే పితృదేవతులను తృప్తిపొందించి పిమ్మటు సంధ్యామొదలగు క్రియలనాచరింపవలయును.

శ్లో॥ తర్వణాత్యమృతం పాత్రఃద్వితీయేప్రహరేపయః ।

తృతీయేజలమిత్య హంశుత్తరేరుధిరంభవేత్ ॥ ५॥

తా॥ పార్చితఃకాలంబున తర్వణముజేసినయెడల యాజలముతమృతముగాను రెండవ జామునందుజేసిన పాలుతో సమానమైనదిగాను మూడవజామునందుజేసిన జలముగాను నాగ్నవజామునందుజేసిన రక్తముతో సమానముగానుచెప్పిరి.

శ్లో॥ యస్తుతర్వయతేప్రాతః కృత్యశార్ధాంపరేహని ।

పితరస్తుమీమాయాంతి నచకుప్రయంతివైధృవమ్॥ ६॥

తా॥ శూర్యదినమందు శార్ధముపెట్టి మరునాడుదయమున సెవడు శార్ధాంతర్వణముజేయునో వానిపితృదేవతులు కోపములేనివారలై సంతోషమును

శాస్త్రాచార్యుల విశ్వాసాంతర్పాణవిధిః,

శ్లో ॥ శ్రీకృష్ణాచార్యుల ప్రాప్త తర్వాణంతుకథరభ వేత్ ।
అప్యేవితప్రశ్నాచార్యుల నివృత్తేవిత్తుకర్మణై॥

శాస్త్రాచార్యుల విధివ దైవశ్వదేవాదికంతరః ॥

శ్రుంగాచార్యుల విధివ దైవశ్వదేవాదికంతరః ॥

తా॥ శర్లిదయద్రుల యాదీకదినమునందు నిత్యతర్వాణమేరితిగాజేయవలయుననఁ
యథావధిగా శాస్త్రమునావరించి మనంతరము బ్రహ్మాయఃపుష్టి మైత్రేశ్వరు
నని యాచరించి పిష్టుటి తిలటుతేకుండా యుదకముతోనే నిత్యతర్వాణము జేయవలయుషు

శాస్త్రాచార్యుల విధిః ॥

శ్లో ॥ తతఃపరేహ్యుకుర్యాత తర్వాణంపురుషస్సుధిః ॥

తచ్చేషేసిలదరైభస్త పార్శ్వస్నానాచార్యుమైత్రేజ్ఞతః ॥

పిత్రాంతైచువాధ సంతర్పణవశ్చాత్మంధాయ్దికాఃక్రియాః ॥

తా॥ ఆమరునాదు విద్యాంసుండగు నాయముని శుద్ధోదకములచే స్నానముకై
క్రిందటిదినమున శాస్త్రముచరించగా మగిలిన తిలలు దగ్గరు చుట్టుపుసానిని తీసి
పార్శ్వాలంబున శుద్ధోదకములచే పిత్రుడేవతులను తృతీయాంశించి పిష్టుటి సంస్కారాలను
క్రియలనాచరింపవలయును,

శ్లో ॥ తర్వాణంత్యమృతం ప్రాత్రఃద్వీలీయేపహరేపయః ॥

తృతీయేషలమితాచ్య హుశ్చత్తరేయధిరంభ వేత్ ॥

తా॥ పార్శ్వాలంబున తర్వాణముజేసినమైడల యాషలముఅమృతముగాథు శాస్త్రమునందుకైన పాశుల్లతో సమానమైనదిగాను మూడపశామునందుకైన పాశుల్లతో సమానమునందుకైన రక్తముతో సమానముగానుజేప్పిరి.

శ్లో ॥ యుస్తుతర్వయుతేప్రాత్రః కృతాచాస్త్రాచార్యులంపరేహ్యః ॥

పిత్రరసుషీమాయుతో నచకుప్రయంతివైధ్వవమ్ ॥

తా॥ తృతీయదినముండు శాస్త్రముతో మరునాదుడయుమున శాస్త్రముజేయముతో వారిపిత్రు తమాంశు శాస్త్రమురేపాచ్యత్తరు సంతోషమును

శ్లో॥ మార్చేద్యశాస్త్రిధక్లస్త్రోయ్యమోన తర్వయ తేవిత్రుత్క ।

అత్మాప్రాపీతర స్తస్య శాఖందత్యోవజంతిచ॥ నీ॥

తా॥ ఏమనుఘ్రాడు శాస్త్రిధ మున బెట్టుకొని మరునాశుదయమున పిత్రుదేవతులకు తర్వణమునుజేయివాని పిత్రుదేవతులు సంతోషింపకవానికి శాపమిచ్చివెన్నిపోదురు.

శ్లో॥ శాస్త్రిధాంగతర్వణాకు ర్యా త్సతిలంతుపరేహని ।

పిత్రోర్మయివవస్య న్నచాస్యవిషయోభవేత్ ॥ ఏ॥

తా॥ మరునాశుదయమున తిలసహితముగా శాస్త్రిధాంగతర్వణముజేయుట తల్లి దంప్రులవిషయముగాని యత్నులవిషయముగాదు.

శ్లో॥ జీవమానఃపితాయస్య మాతాయదివిషద్యతే ।

మాతుశాస్త్రిధసుతః కుర్యాన్నకుర్యాత్రీతర్వణమ్॥ ఏ॥

శాస్త్రిధాంగతర్వణా మాతుస్తదినేవాపరేహని ।

సభవపిత్రుకః కుర్యాదిత్యద్వాలకోబ్రవీత్ ॥ ఏ॥

తా॥ ఎణనికి తండ్రిబ్రతికియుండగా తల్లిమృతినొందెనోవాశు తల్లియాబ్దికమును పైటి తిలతర్వణమును మానవలయును. తల్లియొక్క శాస్త్రిధాంగతర్వణము తండ్రిబ్రతికియుండగా నాభ్యికడినంబునగాని మరునాశుగాని యొప్పుడునచేయగూడదని యుద్ధాలక మనీశ్వరుఁడుచెప్పేను.

అయ్యా, మఱియొక విషయము వార్యియుచున్నఁడను మాతాపితుల శాస్త్రిధిని ములండు బ్రహ్మాయుజ్ఞ నిత్యపిత్పత్రగ్రణములను శాస్త్రిధపూర్వమునండే కొండఱును పన మందుగొండఱును నాచరింపుచున్నఁరు. వానిలోసమిచీన మేదనికోధింపఁగా శాఖాఫేదములచేత ఆచారఫేదములు కలవు.

శ్లో॥ ఆద్యానైమిత్రీకం కుర్యాత్వశ్చన్నిత్యంసమాచరేత్ ॥

అను ప్రమాణము నమస్తించి బుక్క శాఖావాను శాస్త్రిధానంతరమే బ్రహ్మాయుజ్ఞ నిత్య తర్వణములు జరిగించుటయును యజుశాస్త్రాఖావాను శాస్త్రిధపూర్వమునండే యాచరించుట యుఁ గలుగుచున్నది.

శుద్ధ పత్రిక.

పుట. పత్రిక. తప్పు.	బప్పు.	పుట. పత్రిక. తప్పు.	బప్పు.
3 90 స్తోము	స్తోము	10 90 మధు	మధుమృ
“ 10 దేవతా	దేవతాః	12 8 ఇము	ఇము
8 8 తుర్వీం	తుశ్వీం	13 10 మాన	మాన
“ 10. హాము	హాము	10 10 విష్ణు	విష్ణు
8 ఇ అర్ణీ	అర్ణీ	13 13 శర్వు	శర్వు
“ 5 తాస్యం	తాస్యం	14 7 సేహా	సేహా
“ 10 శ్ముచయ	శ్ముచయ	10 1 ఉంచు	ఉంచు
“ 13 చ్చు	చ్చు	13 10 స్విందు	స్విందు
“ “ స్తవ	స్తవ	14 10 త్వస్త్వాత్	త్వస్త్వాత్
“ “ త్వ	త్వ	15 1 చత్త	చత్త్వు
5 1 శుధ్మై	శుధ్మై	16 1 ప్రత్యేత్ ప్రత్యేత్త్వు	ప్రత్యేత్ ప్రత్యేత్త్వు
“ 8 ర్తయం	ర్తయం	17 1 స్తు	స్తు
“ 10 స్వస్త్వాయ్	స్వస్త్వాయ్	18 10 యాచితా	యాచితా
“ “ వరుణ	వరుణ	19 1 రష్ణ-యాచితారష్ణ	యాచితారష్ణ
10 1 సాపనె	సాపన్సు	20 2 సేతు	సేతు
10 12 మధుశ్వ	మధుశ్వ	21 1 వా అ	వా
10 14 హీస	హీస	22 1 ర ప్రాధ్వ	ప్రాధ్వ
“ 10 షుభ్ర	షుభ్రః	23 10 శైంపో	శైంపో
“ “ తీస్	తీస్	30 పుటమొదలు గేఁ పుటమాకు బుగ్గేదాబ్దికప్రయోగః అని యుం డెను. అచ్చుట అధిక్రిష్ణవణమని గ్రి హించవలెను,	
10 1 చర	చర	31 2 తమ	తమ
10 1 యవా	యవా	32 10 ప్రతివః	ప్రతివః
“ 10 తుర్వ	తుర్వ		
“ 10 ప్రాయః	ప్రాయః		

పుట.	ప్రా. తప్ప.	బప్ప.	పుట.	ప్రా. తప్ప.	బప్ప.
3	గ3 ర్తుసు	ర్తుసు	3	గి పర	పర
38	గ3 అస్య	అస్య	4E	గ దైవ్యః	దైవ్య
3E	గ నృహతో	నృహతో	40	తేవ్	తేవ్
4E	గ పతం	పతంతుం	42	ఎ పంచ	పంచ
3E	3 ఏత	ఏ	42	గ2 నిషత్తో	నిషత్తో
35	గ3 మిష్టో	మిష్టో	43	గే పిత్రు	పిత్రు
			45	3 స్వధి	స్వధి
40	గ2 యయ	యయ	46	గ4 ద్రస్యో	సైలో
40	గ0 విషు	విషు	4E	గ2 మాధ్యం	మాధ్యం
41	గ1 మగ్నిః	మగ్నిం	48	గ మాశ	మాశి
42	గ2 ధిషుం	ధిషుం	49	” త్రద్య	త్రద్య
43	2 ధువా	ధువా	50	గ2 విషో	విషో
44	గ4 నిషి	నిషి	51	గ2 విశ్వధ	విశ్వధ
45	గ0 మన్య	మన్య	52	గ4 ద్వాధ్య	ద్వాధ్య
46	గ1 రంతు	రంతు	53	గ4 పోష	పోడ
47	గ2 భవ	భవ	54	” ఉంచిషో	ఉంచిషో
48	గ2 శతు	శతు	55	30 కాసు	కాసు
49	గ0 మానో	మానో	56	గ4 నతు	నతు
50	3 హస్త	హస్త	57	గ1 కథం	కదా
51	3 వానం	వానం	58	గ4 తురు	చేతురు

10054

